

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b> .....	7
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ</b> .....	9
1.1: Οι οικονομικές λειτουργίες της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	9
1.1.1: Λειτουργία της διανομής.....	9
1.1.2: Λειτουργία της σταθεροποίησης.....	11
1.1.3: Η λειτουργία της Κατανομής των Μέσων Παραγωγής.....	13
1.2: Ο ρόλος και η σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πράξη σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη.....	15
1.2.1: Διοικητική Διάρθρωση.....	15
1.2.2: Βαθμός αποκέντρωσης.....	15
1.2.3: Επιχειρηματική δραστηριότητα.....	17
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ</b> .....	19
2.1: Το σύστημα διακυβέρνησης του Καλλικράτη στις Περιφέρειες.....	19
2.2: Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων του «Καλλικράτη» στην αυτοδιοικούμενη Περιφέρεια.....	21
2.3: Ο έλεγχος και η ρύθμιση των οικονομικών των αυτοδιοικούμενων Περιφερειών.....	23
2.4: Το Σύστημα Διακυβέρνησης του «Καλλικράτη» στο Δήμο.....	24
2.5: Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων του «Καλλικράτη» στον Α' βαθμό αυτοδιοίκησης.....	27
2.6: Ο έλεγχος και η ρύθμιση των οικονομικών των νέων Δήμων.....	28
2.7: Ο «Καλλικράτης» για το χωριό και τη γειτονιά.....	32
2.8: Ο «Καλλικράτης» για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.....	35
2.9: Οι μηχανισμοί εποπτείας, ελέγχου και διαφάνειας του «Καλλικράτη».....	38
2.10: Οι ρυθμίσεις του «Καλλικράτη» για την καταστατική θέση των Αιρετών.....	42
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ</b> .....	44
3.1: Λόγοι που οδήγησαν στην εφαρμογή του προγράμματος	

«Καλλικράτης».....	44
3.2: Συγκρότηση δήμων.....	49
3.3: Η θεμελίωση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης.....	50
3.4: Επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης του προγράμματος Καλλικράτης «ΕΛΛ.Α.Δ.Α».....	51

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ...54**

4.1: Οργάνωση Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.....	54
4.1.1: Σύνθεση νομού Δράμας.....	54
4.1.2: Σύνθεση νομού Έβρου.....	55
4.1.3: Σύνθεση νομού Καβάλας.....	55
4.1.4: Σύνθεση νομού Ξάνθης.....	55
4.1.5: Σύνθεση νομού Ροδόπης.....	56
4.2: Οργάνωση περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	56
4.2.1: Σύνθεση Νομού Θεσσαλονίκης.....	56
4.2.2: Σύνθεση Νομού Πέλλας.....	57
4.2.3: Σύνθεση νομού Ημαθίας.....	58
4.2.4: Σύνθεση νομού Κιλκίς.....	58
4.2.5: Σύνθεση νομού Πιερίας.....	58
4.2.6: Σύνθεση νομού Σερρών.....	59
4.2.7: Σύνθεση νομού Χαλκιδικής.....	60
4.3: Οργάνωση περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.....	60
4.3.1: Σύνθεση νομού Γρεβενών.....	61
4.3.2: Σύνθεση νομού Καστοριάς.....	61
4.3.3: Σύνθεση νομού Κοζάνης.....	62
4.3.4: Σύνθεση νομού Φλώρινας.....	62
4.4: Οργάνωση περιφέρειας Ηπείρου.....	62
4.4.1: Σύνθεση νομού Άρτης.....	63
4.4.2: Σύνθεση νομού Θεσπρωτίας.....	63
4.4.3: Σύνθεση νομού Ιωαννίνων.....	63
4.4.4: Σύνθεση νομού Πρεβέζης.....	64
4.5: Οργάνωση περιφέρειας Θεσσαλίας.....	65
4.5.1: Σύνθεση Νομού Μαγνησίας.....	65

4.5.2: Σύνθεση νομού Καρδίτσας.....	65
4.5.3: Σύνθεση νομού Λάρισας.....	66
4.5.4: Σύνθεση νομού Τρικάλων.....	67
4.6: Οργάνωση περιφέρειας Ιονίου.....	68
4.6.1: Σύνθεση νομού Ζακύνθου.....	68
4.6.2: Σύνθεση νομού Κέρκυρας.....	68
4.6.3: Σύνθεση νομού Κεφαλληνίας.....	69
4.6.4: Σύνθεση νομού Λευκάδος.....	69
4.7: Οργάνωση περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.....	69
4.7.1: Σύνθεση νομού Αιτωλοακαρνανίας.....	69
4.7.2: Σύνθεση νομού Αχαΐας.....	70
4.7.3: Σύνθεση νομού Ηλείας.....	71
4.8: Οργάνωση περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	71
4.8.1: Σύνθεση νομού Βοιωτίας.....	72
4.8.2: Σύνθεση νομού Εύβοιας.....	72
4.8.3: Σύνθεση νομού Ευρυτανίας.....	73
4.8.4: Σύνθεση νομού Φθιώτιδας.....	73
4.8.5: Σύνθεση νομού Φωκίδος.....	74
4.9: Οργάνωση περιφέρειας Αττικής.....	75
4.9.1: Σύνθεση νομού Αττικής.....	75
4.10: Οργάνωση περιφέρειας Πελοποννήσου.....	78
4.10.1: Σύνθεση νομού Αργολίδας.....	78
4.10.2: Σύνθεση νομού Αρκαδίας.....	79
4.10.3: Σύνθεση νομού Κορινθίας.....	80
4.10.4: Σύνθεση νομού Μεσσηνίας.....	80
4.10.5: Σύνθεση νομού Λακωνίας.....	81
4.11: Οργάνωση περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.....	81
4.11.1: Σύνθεση νομού Λέσβου.....	82
4.11.2: Σύνθεση νομού Σάμου.....	82
4.11.3: Σύνθεση νομού Χίου.....	82
4.12: Οργάνωση περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.....	82
4.12.1: Σύνθεση νομού Κυκλάδων.....	83
4.12.2: Σύνθεση νομού Δωδεκανήσων.....	84
4.13: Οργάνωση περιφέρειας Κρήτης.....	84

4.13.1: Σύνθεση νομού Ηρακλείου.....	84
4.13.2: Σύνθεση νομού Λασιθίου.....	85
4.13.3: Σύνθεση νομού Ρεθύμνης.....	86
4.13.4: Σύνθεση νομού Χανίων.....	86
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....</b>	<b>88</b>
5.1: Αρμοδιότητες περιφερειών.....	89
5.1.1: Τομέας προγραμματισμού και ανάπτυξης περιφερειών.....	89
5.1.2: Τομέας γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.....	92
5.1.3: Τομέας φυσικών πόρων, ενέργειας και βιομηχανίας.....	97
5.1.4: Τομέας απασχόλησης, εμπορίου, τουρισμού.....	101
5.1.5: Τομέας μεταφορών-επικοινωνιών.....	103
5.1.6: Τομέας έργων, χωροταξίας και περιβάλλοντος.....	105
5.1.7: Τομέας υγείας.....	106
5.1.8: Τομέας παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού.....	108
5.1.9: Τομέας πολιτικής προστασίας και διοικητικής μέριμνας.....	110
5.2: Αρμοδιότητες των νησιωτικών περιοχών.....	111
5.2.1: Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων.....	113
5.3: Αρμοδιότητες περιφερειάρχη.....	115
5.3.1: Αρμοδιότητες αντιπεριφερειάρχη.....	116
5.3.2: Αναπλήρωση και αντικατάσταση περιφερειάρχη ή αιρετού Αντιπεριφερειάρχη.....	117
5.3.3: Αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου.....	118
5.4: Κεντρικοί αυτοτελείς πόροι περιφερειών.....	118
5.4.1: Κόστος μεταφοράς αρμοδιοτήτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση.....	120
5.5: Επιχειρήσεις περιφερειών.....	121
5.5.1: Ειδικές ρυθμίσεις για τις επιχειρήσεις των περιφερειών.....	123
5.5.2: Μεταβατικές ρυθμίσεις για τις περιφερειακές επιχειρήσεις- μετατροπή- λύση επιχειρήσεων.....	124
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΜΕΤΑΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....</b>	<b>126</b>
6.1: Πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων.....	126

6.1.1: Τρόπος άσκησης πρόσθετων αρμοδιοτήτων από τους δήμους.....	137
6.2: Αρμοδιότητες νησιωτικών δήμων.....	139
6.2.1: Τομέας γεωργίας κτηνοτροφίας και αλιείας.....	139
6.2.2: Τομέας φυσικών πόρων, ενέργειας και βιομηχανίας.....	141
6.2.3: Τομέας απασχόλησης, εμπορίου και τουρισμού.....	142
6.2.4: Τομέας μεταφορών και επικοινωνιών.....	142
6.2.5: Τομέας έργων, χωροταξίας, πολεοδομίας και περιβάλλοντος.....	143
6.3: Νησιωτικές δημοτικές κοινότητες.....	144
6.4: Κεντρικοί αυτοτελείς πόροι δήμων.....	144

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ.....**

7.1: Τοπική Αυτοδιοίκηση και δανεισμός.....	146
7.1.1: Διαδικασία συνομολόγησης δανείου από δήμους και Περιφέρειες.....	147
7.1.2: Προϋποθέσεις και όροι δανεισμού.....	148
7.2: Προγραμματισμός και προϋπολογισμός και θέματα οικονομικής διαχείρισης των νέων δήμων.....	149
7.2.1: Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης δήμων.....	150
7.3: Προγραμματισμός, προϋπολογισμός και λογιστικό σύστημα Περιφερειών.....	152
7.3.1: Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης περιφερειών.....	155

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 : ΝΕΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ.....**

8.1 Ηλεκτρονική – δημοτική διακυβέρνηση.....	158
8.2 Δημοτικό e – ΚΕΠ.....	158
8.3 Κάρτα Δημότη.....	158
8.4 Αυτόματη εξυπηρέτηση.....	159
8.5 Διοικητική βοήθεια στο σπίτι.....	159

<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΙΓΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»</b> .....	160
9.1: Ο «Καλλικράτης» στις πολεοδομίες.....	161
9.1.1: Τα προβλήματα στις πολεοδομίες.....	161
9.2: Ο «Καλλικράτης» στις υπηρεσίες υγείας.....	162
9.3: Οικονομικές υπηρεσίες Περιφερειών.....	163
9.4: Δημοτικές εταιρείες.....	163
9.5: Νησιωτικές Περιφέρειες.....	163
9.6: Μητροπολιτικές Περιφέρειες.....	164
<b>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ</b> .....	165
<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</b> .....	167
<b>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</b> .....	171

## **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

### **ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ:**

Πρόγραμμα Καλλικράτης ονομάζεται ο Νόμος 3852/2010 που μεταρρυθμίζει την διοικητική διαίρεση της Ελλάδας, τις διοικητικές μονάδες, τον τρόπο εκλογής και τις αρμοδιότητές τους. Στην πλήρη του μορφή τίθεται σε ισχύ την 01/01/2011. Θεωρείται συνέχεια του νόμου Καποδίστρια 2539/1997 της αναγκαστικής συνένωσης των υπαρχόντων μικρών δήμων σε μεγαλύτερους, ώστε να μην υπάρξει δήμος με πληθυσμό κάτω των 25.000 κατοίκων στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης ή 10.000 για την υπόλοιπη χώρα. Εξαιρέσεις έγιναν μόνο για τις ορεινές περιοχές, με πληθυσμιακό όριο στις 2.000 και τα νησιά, με τη λογική «ένας δήμος ανά νησί», με εξαίρεση των μεγάλων νησιών όπως είναι η Κρήτη και η Εύβοιας. Σε γενικές οι 57 νομαρχίες, ως δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ αντικαθίστανται από 13 περιφέρειες, αλλάζει ο τρόπος χρηματοδότησης, η αύξηση της θητείας των αυτοδιοικητικών οργάνων από 4 σε 5 χρόνια και η ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων σε αυτά.

Με μία συγκριτική εξέταση του Νόμου Καποδίστρια και του Νόμου Καλλικράτη παρατηρούμε τα εξής: Με το παλαιό καθεστώς οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ αποτελούνται από 910 δήμους και 124 κοινότητες. Οι περισσότεροι είχαν προκύψει από συνενώσεις το 1997 με τον «Καποδίστρια». Διαιρούνται σε δημοτικά διαμερίσματα. Με το καθεστώς «Καλλικράτη» οι δήμοι παραμένουν πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ και περιορίζονται σε 326 δήμους μέσω εθελοντικών ή αναγκαστικών συνενώσεων. Αναλαμβάνουν μέρος των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών. Διαιρούνται σε δημοτικές ενότητες, οι οποίες ταυτίζονται με τους δήμους που συνενώθηκαν. Αυτές με τη σειρά τους διαιρούνται σε κοινότητες, οι οποίες ταυτίζονται με τα παλαιά δημοτικά διαμερίσματα.

Καταργούνται οι Νομαρχίες που ήταν Δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ. Συνολικά καταργούνται 57 νομαρχίες και 19 επαρχεία που ακολουθούσαν το χωρισμό της χώρας σε νομούς, εκτός από την Αττική.

Οι αλλαγές συγκριτικά με το παλαιό καθεστώς, προέβλεπαν τις 13 περιφέρειες, ως υπεύθυνες για το συντονισμό των ΟΤΑ, τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους και την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο, ενώ ο περιφερειάρχης διοριζόταν από την κυβέρνηση. Με τον Καλλικράτη παρέμειναν στα ίδια γεωγραφικά όρια, αλλά πλέον αποτελούν δευτεροβάθμιους

ΟΤΑ με αιρετό περιφερειάρχη και συμβούλιο και αναλαμβάνουν μέρος των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών. Ακόμη δημιουργούνται 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Ο επικεφαλής τους (γενικός γραμματέας) διορίζεται από την κυβέρνηση που αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες των παλαιών περιφερειών.

Μειώνονται σε περίπου 2.000 μέσω συνενώσεων ή καταργήσεων τα περίπου 6.000 Νομικά Πρόσωπα και επιχειρήσεις των δήμων που υπήρχαν. Η Χρηματοδότηση των ΟΤΑ παραμένει από τον κρατικό προϋπολογισμό, ευρωπαϊκά προγράμματα, δημοτικά τέλη, ίδιοι πόροι (π.χ. δημοτικές επιχειρήσεις, εκμίσθωση παραλιών και λατομείων κα), αλλά προστίθεται μερίδιο από κρατικούς φόρους (ΦΠΑ, φορολογία εισοδήματος).

Με το παλαιό καθεστώς οι Αυτοδιοικητικές εκλογές γίνονται κάθε 4 χρόνια, το μήνα Οκτώβριο. Εάν ο πρώτος συνδυασμός δεν συγκέντρωνε 42% η διαδικασία επαναλαμβανόταν την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων, ενώ με τον Καλλικράτη οι εκλογές γίνονται πλέον κάθε 5 χρόνια, το μήνα Ιούνιο μαζί με τις Ευρωεκλογές (με εξαίρεση τις εκλογές στις 7 Νοεμβρίου 2010) και απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία για την ανακήρυξη συνδυασμού ως νικητή (δηλαδή ποσοστό 50%). Εάν δεν επιτευχθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων.

Κάθε νόμος αποτελεί εφαρμογή της πολιτικής της Κυβέρνησης. Το πόσο ωφελεί ή όχι την χώρα μας θα το δείξει η εφαρμογή του στον χρόνο (Δεμερτζίδου Αθανασία, 2011).



## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

### **1.1: Οι οικονομικές λειτουργίες της τοπικής αυτοδιοίκησης**

Οι οικονομικές λειτουργίες του σύγχρονου παρεμβατικού κράτους είναι η επίτευξη δίκαιης διανομής του εισοδήματος, η σταθεροποίηση της οικονομίας και η κατανομή των μέσων παραγωγής. Με δεδομένες τις λειτουργίες του κράτους, το ερώτημα που ανακύπτει είναι από πού πρέπει οι λειτουργίες αυτές να ασκούνται ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερα οι στόχοι που έχουν τεθεί. Δηλαδή, το ερώτημα που ανακύπτει είναι ποιο επίπεδο διοίκησης εξασφαλίζει μεγαλύτερη επιτυχία στην επίλυση του προβλήματος της διανομής, της σταθεροποίησης και της κατανομής των μέσων παραγωγής (Τάτσου Νίκου, 1999).

#### **1.1.1: Λειτουργία της διανομής**

Τα μέτρα για την αναδιανομή του εισοδήματος πρέπει να λαμβάνονται από την Κεντρική Διοίκηση, γιατί διαφορετικά οι ενέργειες των ΟΤΑ θα προκαλέσουν αλλαγή στον τόπο εγκατάστασης του κεφαλαίου και των πολιτών και κατά συνέπεια δεν θα έχουν κανένα αποτέλεσμα.

Όπως έχει αποδειχθεί, για να ασκήσουν οι ΟΤΑ αναδιανεμητική πολιτική πρέπει να είναι ετερογενείς όσον αφορά το εισόδημα των δημοτών και ομοιογενείς όσον αφορά τη ζήτηση για δημόσια αγαθά. Βέβαια, με τις μετακινήσεις των πολιτών οι ΟΤΑ θα τείνουν να γίνουν ομοιογενείς ακόμα και αν δεν εφαρμόζονται προγράμματα αναδιανομής. Αν όμως εφαρμόζονται προγράμματα μεταφοράς πόρων από τους πλούσιους πολίτες προς τους φτωχούς, οι τάσεις για ομαδοποίηση με βάση την οικονομική τους κατάσταση θα ενισχυθούν και τα υπό εφαρμογή προγράμματα αναδιανομής θα αυτοκαταργηθούν.

Για παράδειγμα, έστω ότι οι ΟΤΑ επιδιώκουν την αναδιανομή του εισοδήματος και ότι ένας ΟΤΑ ασκεί περισσότερο φιλόδοξη αναδιανεμητική πολιτική με την επιβολή υψηλής φορολογίας στους πλούσιους και την παροχή υψηλών εισοδηματικών ενισχύσεων στους φτωχούς. Οι πλούσιοι που κατοικούν στην περιοχή θα έχουν όφελος να εγκατασταθούν αλλού, ενώ οι φτωχοί άλλων περιοχών θα ωφεληθούν αν μετακινηθούν στον ΟΤΑ με την έντονα προοδευτική φορολογία και τις υψηλές μεταβιβαστικές πληρωμές. Η μετακίνηση αυτή των πολιτών θα προκαλέσει

μείωση του εισοδήματος και της φορολογικής βάσης στη συγκεκριμένη περιοχή και κατά συνέπεια θα κάνει αδύνατη την τήρηση του αρχικού προγράμματος.

Από το πιο πάνω παράδειγμα προκύπτει ότι οι ΟΤΑ δεν μπορούν να ενεργούν ανεξάρτητα και ότι πρέπει σε όλη τη χώρα να εφαρμόζεται μία ενιαία αναδιανεμητική πολιτική. Η πολιτική αυτή δεν μπορεί παρά να ασκείται από την Κεντρική Διοίκηση, γιατί διαφορετικά θα έπρεπε να είναι αποτέλεσμα συμφωνίας μεταξύ όλων των ΟΤΑ. Όμως συμφωνία μεταξύ των ΟΤΑ για ένα τέτοιο θέμα δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί. Επίσης, αν στόχος της συμφωνίας είναι η εφαρμογή μιας ενιαίας πολιτικής, γιατί η πολιτική αυτή να μην ασκηθεί απευθείας από την κεντρική Διοίκηση αποφεύγοντας έτσι τις κάθε μορφής καθυστερήσεις και διαδικασίες;

Εκτός όμως από τα πιο πάνω, υπάρχει ο κίνδυνος και αν ακόμα τελικά επιτευχθεί συμφωνία να μην εκφράζονται οι προτιμήσεις της πλειοψηφίας. Για παράδειγμα, έστω ότι υπάρχουν μόνο τρεις ΟΤΑ και ότι ο κάθε ΟΤΑ έχει 10.000 ψηφοφόρους. Έστω, επίσης, ότι γίνεται δημοψήφισμα για την επιβολή ενός φόρου που επιβαρύνει σχεδόν αποκλειστικά τις υψηλές εισοδηματικές τάξεις. Στον έναν ΟΤΑ ψηφίζουν θετικά 4.000 ψηφοφόροι, στον δεύτερο 4.500 και στον τρίτο 8.000. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος δείχνει ότι η πλειοψηφία των ψηφοφόρων είναι με ποσοστό 55% υπέρ τις επιβολής του φόρου. Παρά το αποτέλεσμα όμως αυτό, το αναδιανεμητικό πρόγραμμα δεν θα πραγματοποιηθεί γιατί θα έχουν αντίρρηση οι δύο από τους τρεις ΟΤΑ. Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι η αναδιανομή του εισοδήματος πρέπει να επιδιώκεται από την Κεντρική Διοίκηση, η οποία μπορεί να ικανοποιήσει καλύτερα τις προτιμήσεις της πλειοψηφίας για την παροχή δημόσιων αγαθών σε εθνική κλίμακα.

Όσο μεγαλύτερη είναι όμως μία περιοχή τόσο πιο ετερογενής είναι ο πληθυσμός και τόσο δυσκολότερη γίνεται η μετακίνησή του εκτός περιοχής. Κατά συνέπεια, επειδή η μετανάστευση στο εξωτερικό είναι πολύ δυσκολότερη από τις μετακινήσεις του πληθυσμού στο εσωτερικό της χώρας, οι προσπάθειες για αναδιανομή του εισοδήματος έχουν πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας αν τις αναλάβει η Κεντρική Διοίκηση. Έτσι, ακόμα και σε χώρες που έχουν μεγάλη παράδοση στην αποκέντρωση, η αναδιανομή του εισοδήματος αποτελεί αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης. Ένας άλλος λόγος για τον οποίο πρέπει την αναδιανομή του εισοδήματος να την αναλάβει η Κεντρική Διοίκηση, είναι ότι η αναδιανομή βασίζεται σε κάποια έννοια ισότητας που πρέπει να ισχύει για όλη τη χώρα.

Δηλαδή, η αναδιανομή θεωρείται δημόσιο αγαθό που σημαίνει ότι ως έννοια και πολιτική πρέπει να αναφέρεται σε όλη τη χώρα και να μην περιορίζεται στα όρια κάθε κοινότητας. Ως προς το θέμα αυτό δεν υπάρχει ωστόσο ομοφωνία. Για παράδειγμα, ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η αναδιανομή του εισοδήματος δεν μπορεί να είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης, όταν η οικονομική δραστηριότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί τόσο σημαντικό μέρος της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας του Δημοσίου. Άλλοι πάλι θεωρούν την αναδιανομή τοπικό δημόσιο αγαθό, ενώ άλλοι υποστηρίζουν ότι διαφορές στην αναδιανεμητική πολιτική μεταξύ των ΟΤΑ θα προκαλέσουν μετακίνηση του πληθυσμού μόνον αν οι διαφορές αυτές θεωρηθούν από τους πολίτες ότι θα διατηρηθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι μετακινήσεις των πολιτών, υποστηρίζουν, συνεπάγονται κάποιο κόστος για τους μετακινούμενους οι οποίοι δεν θα αποφασίσουν να εγκατασταθούν σε άλλη περιοχή αν υπάρχουν μόνο μικρές διαφορές στην αναδιανεμητική πολιτική.

Συμπερασματικά, μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι προσπάθειες για την αναδιανομή του εισοδήματος έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας αν γίνονται από την κεντρική Διοίκηση. Το γεγονός όμως ότι τα εισοδήματα και οι προτιμήσεις των πολιτών για την παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή σημαίνει ότι υπάρχουν κάποια μικρά περιθώρια για άσκηση από τους ΟΤΑ ανεξάρτητης αναδιανεμητικής πολιτικής.

### **1.1.2: Λειτουργία της σταθεροποίησης**

Η επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης και σταθερών τιμών δεν μπορεί παρά να αποτελεί αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης. Ο λόγος για τον οποίο η Τοπική αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να επιδιώκει τη σταθεροποίηση της οικονομίας δεν είναι μόνον ότι ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί ευκολότερα όταν η σταθεροποιητική πολιτική σχεδιάζεται και ασκείται από την Κεντρική Διοίκηση αλλά και γιατί η χρησιμοποίηση από τους ΟΤΑ μέσω μακροοικονομικής πολιτικής μπορεί να έχει ανεπιθύμητα αποτελέσματα.

Κατ' αρχήν, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να ασκήσει νομισματική πολιτική γιατί για το σκοπό αυτό θα έπρεπε οι ΟΤΑ να έχουν τη δυνατότητα να τυπώνουν χρήμα. Είναι αυτονόητο ότι αν τα δημοτικά συμβούλια είχαν τη δυνατότητα να τυπώνουν χρήμα θα προτιμούσαν να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες από άλλες

κοινότητες με νέο χρήμα παρά να επιβαρύνουν τους δημότες τους με τοπικούς φόρους και τέλη. Στην περίπτωση αυτή θα υπήρχε δραστική μείωση ή και κατάργηση της φορολογίας, αλλά και ασυγκράτητη αύξηση της προσφοράς χρήματος που θα οδηγούσε σε πολύ υψηλά επίπεδα τον πληθωρισμό. Επίσης, δεν είναι δυνατό να υπάρχουν διαφορές στο επιτόκιο αν υπάρχει ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων μεταξύ των περιοχών. Η άσκηση λοιπόν νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να αποκλεισθεί. Αλλά και η άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής δεν θα έδινε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Η δημοσιονομική πολιτική ασκείται κυρίως με την αύξηση των δαπανών ή/και τη μείωση της φορολογίας όταν απαιτείται τόνωση της συνολικής ζήτησης και με τη μείωση των δαπανών ή/και την αύξηση της φορολογίας όταν επιδιώκεται μείωση της συνολικής ζήτησης. Όμως, οι τοπικές οικονομίες είναι μικρές και πολύ «ανοικτές», αφού μεγάλο μέρος των αγαθών και υπηρεσιών που καταναλώνονται προέρχονται από άλλες περιοχές. Έτσι, ακόμα και αν οι δαπάνες αυξηθούν σημαντικά, μεγάλο μέρος τους θα αφορά προϊόντα που έχουν «εισαχθεί» από άλλες περιοχές και κατά συνέπεια δεν θα υπάρξουν πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στο εισόδημα και στο επίπεδο παραγωγής της περιοχής. Το ίδιο θα συμβεί και στην περίπτωση που θα επιδιωχθεί η άσκηση επεκτατικής πολιτικής με τη μείωση της φορολογίας, γιατί σημαντικό μέρος από την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος σε «εισαγόμενα» από άλλες περιοχές αγαθά και υπηρεσίες, με συνέπεια η άσκηση της πολιτικής αυτής να έχει μικρή μόνο επίδραση στην τοπική οικονομία. Φαίνεται λοιπόν, ότι τα μέτρα που θα ληφθούν, ανεξάρτητα από το αν αφορούν την πλευρά των εσόδων ή την πλευρά των δαπανών, θα έχουν μικρό μόνον αποτέλεσμα στην τοπική οικονομία λόγω των «εισαγωγών». Το πρόβλημα όμως των εισαγωγών μπορεί να μην εμφανισθεί καθόλου ή θα είναι πολύ μικρότερο αν τα μέτρα για τη σταθεροποίηση της οικονομίας ληφθούν σε εθνικό επίπεδο.

Εκτός από το πρόβλημα των εισαγωγών, η δημοσιονομική πολιτική απαιτεί, ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν, τη δημιουργία ελλείμματος ή πλεονάσματος στους τοπικούς προϋπολογισμούς. Όμως σημαντικό μέρος των εσόδων των ΟΤΑ προέρχεται από επιχορήγηση της Κεντρικής Διοίκησης και δεν θα αποφασισθεί εύκολα η δημιουργία πλεονάσματος για λόγους άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής, με το φόβο ότι θα οδηγήσει σε κατάργηση της κρατικής επιχορήγησης. Επίσης, η διατήρηση για αρκετό καιρό πλεονάσματος ή ελλείμματος θα προκαλέσει μετακίνηση του κεφαλαίου και του πληθυσμού. Τέλος, η σκόπιμη

δημιουργία ελλείμματος προϋποθέτει ότι υπάρχει μεγάλη ευχέρεια δανεισμού και πληρωμής των δανείων κάτι που, όπως θα φανεί παρακάτω, δεν ισχύει για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Την ίδια περίπτωση τύχη με τη νομισματική και τη δημοσιονομική πολιτική θα έχουν και τα άλλα μέσα σταθεροποιητικής πολιτικής που χρησιμοποιεί η Κεντρική Διοίκηση, αν τα μέσα αυτά χρησιμοποιηθούν από τους ΟΤΑ. Για παράδειγμα, οι ΟΤΑ δεν έχουν δυνατότητα να αλλάξουν την ισοτιμία του νομίσματος σε σχέση με τα νομίσματα των άλλων χωρών, ούτε μπορούν να επιβάλουν δασμούς ή περιορισμούς στις εισαγωγές από το εξωτερικό ή από άλλες περιοχές. Το ίδιο ισχύει για την εισοδηματική πολιτική η οποία δεν μπορεί να καθορισθεί σε τοπικό επίπεδο γιατί θα προκαλέσει μετακίνηση του εργατικού δυναμικού, ενώ αν ένας ΟΤΑ κατορθώσει να συγκρατήσει περισσότερο από τους άλλους για ένα διάστημα τις τιμές, θα προκληθεί αύξηση της ζήτησης και κατά συνέπεια αύξηση των τιμών.

Προκύπτει, λοιπόν, από τα πιο πάνω ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαθέτει λιγότερα μέσα άσκησης σταθεροποιητικής πολιτικής από όσα διαθέτει η Κεντρική Διοίκηση και ότι τα μέσα αυτά, όταν χρησιμοποιούνται από τους ΟΤΑ, είναι πιθανό να έχουν τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

### **1.1.3: Η λειτουργία της Κατανομής των Μέσων Παραγωγής**

Στη λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής περιλαμβάνονται ο εφοδιασμός της κοινωνίας με δημόσια αγαθά και υπηρεσίες, η ρύθμιση των εξωτερικών οικονομιών και επιβαρύνσεων και η διόρθωση των μονοπωλιακών παρεκκλίσεων. Η παρέμβαση του Κράτους στην κατανομή των μέσων παραγωγής μπορεί να απαιτείται για διάφορους λόγους. Για παράδειγμα, μπορεί να απαιτείται έλεγχος των διαφόρων μονοπωλίων ή ολιγοπωλίων, ενθάρρυνση της κατανάλωσης άλλων ορισμένων αγαθών και αποθάρρυνση της κατανάλωσης άλλων, δωρεάν παροχή ορισμένων αγαθών και κάλυψη της αντίστοιχης δαπάνης με τη φορολογία κ.λπ. Προκύπτει λοιπόν το ερώτημα αν είναι δυνατή η παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την επίτευξη των στόχων αυτών και ποιος ο βαθμός της αποτελεσματικότητάς της σε σχέση με την Κεντρική Διοίκηση.

Για πολλά αγαθά και υπηρεσίες η παροχή τους από την Κεντρική Διοίκηση είναι πολύ περισσότερο ικανοποιητική από ό,τι αν γινόταν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ένας σημαντικός λόγος είναι ότι το όφελος από την παροχή αγαθών

και υπηρεσιών διαχέεται και σε κατοίκους εκτός της περιοχής στην οποία τα αγαθά αυτά και οι υπηρεσίες παρέχονται, με συνέπεια η Κεντρική Διοίκηση συγκρινόμενη με την Τοπική Αυτοδιοίκηση να έχει πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες παρέμβασης.

Ένας άλλος λόγος είναι ότι συχνά τεχνολογικοί παράγοντες συνεπάγονται πολύ μεγαλύτερο όφελος, όταν η παραγωγή γίνεται σε μεγάλη κλίμακα. Πολλά από τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχει το κράτος είναι τέτοιας μορφής, ώστε να ωφελούν όλους τους πολίτες της χώρας. Αν την παροχή των αγαθών αυτών την αναλάβουν οι ΟΤΑ, θα λαμβάνουν υπόψη μόνο το όφελος που θα έχουν οι δημότες τους και όχι το όφελος του κοινωνικού συνόλου. Επειδή όμως οι δημότες μπορεί να μην ωφελούνται σημαντικά από την παροχή μιας επιπλέον μονάδας ενός δημοσίου αγαθού αλλά θα καλύπτουν με την πληρωμή φόρων το αντίστοιχο κόστος, θα έχουν λόγο να ζητήσουν η παραγωγή του αγαθού αυτού να σταματήσει πριν να επιτευχθεί το οικονομικά αποτελεσματικό επίπεδο παραγωγής. Μάλιστα, όσο μικρότερο είναι το όφελος που αποκτούν τόσο μικρότερο κίνητρο θα έχουν για αύξηση της παραγωγής του, γιατί η σχέση φορολογικού βάρους – οφέλους θα γίνεται περισσότερο δυσανάλογη. Για να επιτευχθεί λοιπόν οικονομικά αποτελεσματικό επίπεδο παραγωγής, πρέπει το κόστος παραγωγής να κατανέμεται στους ΟΤΑ κατά την ίδια αναλογία που κατανέμονται τα οφέλη. Στην περίπτωση αυτή όλοι οι ΟΤΑ θα είναι πρόθυμοι να προσφέρουν μία επιπλέον μονάδα ενός αγαθού ή υπηρεσίας, εφόσον η αξία της μονάδας αυτής είναι μεγαλύτερη από το κόστος της. Γενικά όμως, μπορεί να υποστηριχθεί ότι αν την παροχή των δημόσιων αγαθών την αναλάβει η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα υπάρχει υποπροσφορά, γιατί οι ΟΤΑ δεν θα λαμβάνουν υπόψη το όφελος που θα έχει η παραγωγή μιας επιπλέον μονάδας ενός αγαθού σε όλους τους πολίτες της χώρας.

Όμως, σημαντικό στοιχείο της ανάλυσης αποτελεί η χωρική διάσταση του οφέλους που αποφέρει η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών. Γιατί, εκτός από τα αγαθά το όφελος των οποίων διαχέεται σε όλη τη χώρα και τα οποία κατά συνέπεια είναι προτιμότερο να τα παρέχει η Κεντρική Διοίκηση, υπάρχουν και αγαθά το όφελος των οποίων δεν εκτείνεται πέρα από τα όρια μιας κοινότητας. Ορισμένοι κάτοικοι άλλων περιοχών είναι επίσης πιθανό να ωφεληθούν από την παροχή των αγαθών αυτών, αλλά το συνολικό τους όφελος θα είναι πολύ μικρό σε σχέση με το όφελος των κατοίκων της συγκεκριμένης κοινότητας. Η παροχή των αγαθών αυτών όχι μόνο δεν πρέπει να αποκλεισθεί από την Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά, αντίθετα, παρουσιάζει αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα.

Οι λόγοι για τους οποίους οι ΟΤΑ πρέπει να παρέχουν τα αγαθά αυτά αναλύονται παρακάτω, αφού προηγουμένως γίνει μια σύντομη αναφορά στα τοπικά δημόσια αγαθά. Προς το παρόν, ωστόσο, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι δυνατό να αναμιχθεί με επιτυχία στη λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής, αν διαρθρωθεί σωστά το φορολογικό της σύστημα και σχεδιασθεί ένα σύστημα επιχορηγήσεων τέτοιο που να κάνει τους ΟΤΑ να αγνοήσουν το κόστος που συνεπάγεται η παροχή οφέλους σε κατοίκους άλλων περιοχών (Τάτσου Νίκου, 2011).

## **1.2: Ο ρόλος και η σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Ελλάδας στην πράξη σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη**

Το σύστημα διοικητικής διαίρεσης και η κατανομή των αρμοδιοτήτων στις διάφορες βαθμίδες διοίκησης διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα. Έχει ενδιαφέρον να μελετηθεί το σύστημα οργάνωσης που εφαρμόζεται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να επισημανθούν οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ τους.

### **1.2.1: Διοικητική Διαίρεση**

Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές στον τρόπο με τον οποίο έχει γίνει στην πράξη η διοικητική διάρθρωση των διαφόρων χωρών.

Η Αυστρία, η Γερμανία και το Βέλγιο έχουν ομοσπονδιακό σύστημα διοίκησης. Ειδικότερα στην Αυστρία η Κεντρική Διοίκηση αποτελείται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και έξι ομόσπονδες περιοχές, στο Βέλγιο από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και έξι ομόσπονδες περιοχές και στη Γερμανία από την κεντρική διοίκηση και δεκαέξι ομόσπονδες περιοχές. Οι υπόλοιπες χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, έχουν ενιαίο σύστημα διοίκησης.

### **1.2.2: Βαθμός αποκέντρωσης**

Ο βαθμός αποκέντρωσης, δηλαδή ο βαθμός στον οποίο εκχωρούνται αρμοδιότητες και εξουσίες σε κατώτερα επίπεδα διοίκησης, διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα. Ο βαθμός αυτός εκτιμάται διεθνώς από το μέγεθος των εσόδων ή

των δαπανών της Αυτοδιοίκησης ως ποσοστό των αντίστοιχων μεγεθών της Κεντρικής διοίκησης ή του συνολικού δημόσιου τομέα.

Από στοιχεία προκύπτει ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές στο βαθμό αποκέντρωσης και ότι ο βαθμός αποκέντρωσης στην Ελλάδα και στην Πορτογαλία, είναι ο μικρότερος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σημασία όμως για την εκτίμηση του βαθμού αποκέντρωσης μιας χώρας δεν έχουν μόνο τα έσοδα και τις δαπάνες της Κεντρικής Διοίκησης ή του συνολικού δημόσιου τομέα, αλλά και ορισμένοι άλλοι παράγοντες οι οποίοι δεν επιδέχονται εύκολα ποσοτική μέτρηση. Για παράδειγμα, το γεγονός ότι σε μια χώρα η Τοπική Αυτοδιοίκηση πραγματοποιεί υψηλό ποσοστό δαπανών δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι στην χώρα αυτή υπάρχει μεγάλος βαθμός αποκέντρωσης, γιατί μπορεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση να μην είναι ουσιαστικά υπεύθυνη για τον προγραμματισμό και τις αποφάσεις εκτέλεσης των έργων, αλλά να λειτουργεί απλώς ως φορέας εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν ληφθεί σε άλλο επίπεδο διοίκησης. Στην περίπτωση αυτή, αν και τα στοιχεία θα δείχνουν από πρώτη άποψη σημαντικό παρεμβατικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο ρόλος της είναι ουσιαστικά μεσολαβητικός εκτελώντας απλώς ή αναθέτοντας με τη σειρά της σε άλλους την εκτέλεση αποφάσεων που έχουν ληφθεί σε κάποιο ανώτερο επίπεδο διοίκησης. Κάτι αντίστοιχο μπορεί να ισχύει και με τα έσοδα. Έτσι, το γεγονός ότι σε μια χώρα η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να έχει σημαντικά έσοδα, δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι στη χώρα αυτή υπάρχει μεγάλος βαθμός αποκέντρωσης, γιατί τα έσοδα αυτά μπορεί να προέρχονται από την Κεντρική Διοίκηση για εκτέλεση από την Τοπική Αυτοδιοίκηση συγκεκριμένων έργων επί των οποίων η τοπική Αυτοδιοίκηση δεν έχει καμία δυνατότητα παρέμβασης.

Με βάση τα παραπάνω, αν ληφθεί υπόψη ότι στην Ελλάδα το σύστημα λειτουργεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε, συγκρινόμενο με άλλες χώρες, η Κεντρική Διοίκηση περισσότερο προγραμματίζει και η Τοπική Αυτοδιοίκηση εκτελεί, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ο βαθμός αποκέντρωσης είναι στην Ελλάδα, συγκρινόμενος με άλλες χώρες, μικρότερος από αυτόν που δείχνουν οι δείκτες του βαθμού αποκέντρωσης.



### 1.2.3: Επιχειρηματική δραστηριότητα

Μια άλλη πηγή εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι τα έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Συνήθως ο κυριότερος λόγος για τον οποίο οι ΟΤΑ ιδρύουν επιχειρήσεις είναι για να μπορέσουν να καλύψουν το κόστος των υπηρεσιών που παρέχουν επιβάλλοντας αντίτιμο στους καταναλωτές. Σε άλλες πάλι περιπτώσεις, οι ΟΤΑ ιδρύουν επιχειρήσεις όχι μόνο για να καλύψουν το κόστος παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών αλλά και για να αντλήσουν πρόσθετα έσοδα. Στις περιπτώσεις αυτές ο βασικός λόγος για την ίδρυση των επιχειρήσεων δεν είναι η επέκταση των δραστηριοτήτων τους με την παροχή επιπλέον δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών αλλά η απόκτηση πλεονάσματος και κατ' επέκταση η αύξηση των γενικών εσόδων. Σε άλλες πάλι περιπτώσεις η ίδρυση επιχειρήσεων υπαγορεύεται από λόγους μη αποκλειστικά οικονομικούς. Για παράδειγμα, μπορεί ως κύριος λόγος για την ίδρυση δημοτικών επιχειρήσεων να είναι η αύξηση του ανταγωνισμού και η προστασία των καταναλωτών όσον αφορά την ποιότητα και τις τιμές των παρεχόμενων σε αυτούς υπηρεσιών. Τέλος, σε ορισμένες χώρες οι ΟΤΑ ιδρύουν επιχειρήσεις για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών γιατί το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις δημοτικές επιχειρήσεις είναι περισσότερο ελαστικό από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ.

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις δημοτικές επιχειρήσεις είναι πράγματι συνήθως πολύ πιο ελαστικό από αυτό των ΟΤΑ και κατά συνέπεια παρέχει μεγαλύτερα περιθώρια ευελιξίας. Όμως η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι το οικονομικό πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης δεν λύνεται με την ίδρυση δημοτικών επιχειρήσεων. Ειδικότερα, η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι υπάρχουν λίγα σχετικά παραδείγματα κερδοφόρων δημοτικών επιχειρήσεων και ότι στις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις τα κέρδη οφείλονται σε έμμεσες ή κρυφές επιδοτήσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό ή από τους ΟΤΑ. Αυτό συμβαίνει για πολλούς λόγους. Ο ένας είναι ότι ενώ συχνά οι επιχειρήσεις ιδρύονται με σκοπό να ενισχυθούν τα οικονομικά των ΟΤΑ, οι δημοτικές αρχές έχουν την τάση να προωθούν επιχειρήσεις οι οποίες από τη φύση τους είναι δύσκολα βιώσιμες. Ένας άλλος λόγος είναι ότι ενώ οι επιχειρήσεις ξεκινούν ως κερδοσκοπικές, το κίνητρο του κέρδους σταδιακά εξασθενεί και τελικά οι επιχειρήσεις αυτές αντιμετωπίζονται τόσο από τις τοπικές αρχές όσο και από τους κατοίκους όχι ως εμπορικές μονάδες αλλά ως φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ανάμειξη των ΟΤΑ στη λειτουργία και στη

διοίκηση των επιχειρήσεων, κάτι που με τη σειρά του επηρεάζει αρνητικά τις δυνατότητες επίτευξης κέρδους. Άλλοι πολιτικοί παράγοντες επηρεάζουν αρνητικά τις δυνατότητες άντλησης κέρδους των επιχειρήσεων των ΟΤΑ. Για παράδειγμα, συχνά οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ αναγκάζονται να απασχολούν προσωπικό περισσότερο από αυτό που χρειάζονται, να διαθέτουν τα προϊόντα τους σε χαμηλές τιμές, να προτιμούν ανεξαρτήτως τιμής τους τοπικούς προμηθευτές, να δείχνουν ανοχή και διστακτικότητα στην είσπραξη χρεών κ.λπ. Επίσης, η ανεπάρκεια και η χαμηλή ποιότητα της διοίκησης και του προσωπικού συχνά περιορίζουν τις δυνατότητες άντλησης κερδών.

Υπάρχουν όμως και παραδείγματα επιχειρήσεων ΟΤΑ οι οποίες πραγματοποιούν αξιοσημείωτα κέρδη. Οι επιχειρήσεις ωστόσο αυτές είναι μάλλον περιορισμένες σε αριθμό και σίγουρα τα κέρδη τους δεν είναι τέτοια που να αλλάξουν την οικονομική κατάσταση των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

### 2.1: Το σύστημα διακυβέρνησης του Καλλικράτη στις Περιφέρειες

Τι ισχύει σήμερα	Τι φέρνει ο «Καλλικράτης»
<p>Ο Νομάρχης συγκεντρώνει στο πρόσωπό του σχεδόν το σύνολο των εξουσιών</p>	<p>Η εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τον Περιφερειάρχη και τους αντιπεριφερειάρχες, γίνεται το συλλογικό όργανο άσκησης, συντονισμού και λογοδοσίας της εκτελεστικής λειτουργίας της Περιφέρειας.</p> <p>Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται η συγκέντρωση εξουσίας στο πρόσωπο του Περιφερειάρχη.</p> <p>Ενισχύεται η συλλογική λειτουργία της Περιφέρειας.</p>
<p>Οι αντινομάρχες είναι αποκλειστικά θεματικοί.</p>	<p>Αντιπεριφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα.</p> <p>Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται τόσο η μέριμνα για τα ιδιαίτερα τοπικά ζητήματα της περιφερειακής ενότητας.</p>
<p>Η Νομαρχιακή Επιτροπή αποτελεί εκτελεστικό όργανο με διάφορες αρμοδιότητες</p>	<p>Η Νομαρχιακή Επιτροπή μετονομάζεται σε Οικονομική και αναβαθμίζεται, ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού.</p>
	<p>Όλες οι αποφάσεις των συλλογικών</p>

<p>Οι αποφάσεις του Νομάρχη, του Νομαρχιακού Συμβουλίου και των ΝΠΔΔ της Νομαρχίας δημοσιεύονται στο κατάστημα της νομαρχίας</p>	<p>οργάνων των Περιφερειών καθώς και όλων των νομικών τους προσώπων υποχρεωτικά δημοσιεύονται στο διαδίκτυο, σε διαφορετική περίπτωση απλά δεν ισχύουν.</p>
<p><b>Υπάρχοντες θεσμοί Διαβούλευσης</b></p>	<p><b>Νέοι θεσμοί Διαβούλευσης</b></p>
<p>Δεν υπάρχει κάποιος θεσμός που να δίνει τη δυνατότητα οργανωμένης διαβούλευσης και έκφρασης των τοπικών φορέων.</p>	<p>Καθιερώνεται η Επιτροπή Διαβούλευσης.          Η Επιτροπή Διαβούλευσης προσφέρει τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας.          Τα μέλη του συμβουλίου της Επιτροπής Διαβούλευσης προέρχονται κατά 1/3 από πολίτες μετά από κλήρωση και από τους παραγωγικούς φορείς της Περιφέρειας (Εκπρόσωποι Εργαζομένων, Επιχειρήσεων, Επιστημονικούς Συλλόγους, Αθλητικούς – Πολιτιστικούς Συλλόγους)</p>
<p>Ο πολίτης που έχει παράπονα από τις υπηρεσίες της Νομαρχίας απευθύνεται κυρίως στο Νομάρχη.</p>	<p>Καθιερώνεται ο θεσμός του «Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης» με αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των περιφερειακών αρχών, την βελτίωση της</p>

	εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του Περιφερειάρχη και άλλων αιρετών οργάνων της Περιφέρειας από την συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών.
--	---

## 2.2: Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων του «Καλλικράτη» στην αυτοδιοικούμενη περιφέρεια

Τι ισχύει σήμερα:	Αρμοδιότητες της αυτοδιοικούμενης Περιφέρειας
Σήμερα ο αναπτυξιακός προγραμματισμός ανήκει στην Κρατική Περιφέρεια	Το σύνολο των αρμοδιοτήτων, που αφορούν τον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό. Στην αρμοδιότητα αυτή εντάσσεται, όχι μόνον η κατάρτιση και εκτέλεση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αλλά και η συμμετοχή στην όλη διαδικασία, κατάρτισης και εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Στον ίδιο τομέα εντάσσονται και αρμοδιότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων.
Οι αρμοδιότητες που αφορούν στις Αυτοτελείς Υγειονομικές Περιφέρειες εποπτευόμενες από Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	Οι αρμοδιότητες των Δημοσίων Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Π.Ε.).
	Τομέας έργων: απονέμονται αρμοδιότητες, που αφορούν την

<p>Η επισκευή και η συντήρηση των οδικών δικτύων ανήκει και στην Κρατική Περιφέρεια και στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση με αποτέλεσμα πολλές δυσλειτουργίες</p>	<p>κατασκευή, συντήρηση και ανακαίνιση οδών, οι οποίες ασκούνται από την Κρατική Περιφέρεια και τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Η αρμοδιότητα αυτή συμπεριλαμβάνει και τις αντίστοιχες μελέτες.</p>
<p>Ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και η συντήρηση αντιπλημμυρικών, συγκοινωνιακών, κτιριακών κλπ έργων ανήκει και στην Κρατική Περιφέρεια και το Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων με συνέπεια πολλές δυσλειτουργίες</p>	<p>Ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων, η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, η αντιμετώπιση θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, καθώς και η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεσθεί από τις Ε.Υ.Δ.Ε.</p>
<p>Τα εγγειοβελτιωτικά έργα ανήκουν στο Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης &amp; Τροφίμων</p>	<p>Αρμοδιότητες σχετικές με την εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων (ΓΟΕΒ)</p>
<p>Θέματα κατάρτισης, εποπτείας Δημοσίων ΙΕΚ και λειτουργικής υποστήριξης τους ανήκουν στο Υπ. Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων</p>	<p>Θέματα κατάρτισης, εποπτεία Δημοσίων ΙΕΚ και λειτουργική υποστήριξη</p>
<p>Σήμερα 25 Αθλητικά Κέντρα Περιφερειακού Χαρακτήρα ανήκουν στον Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού</p>	<p>Το σύνολο των αρμοδιοτήτων για τη λειτουργία και εποπτεία των Αθλητικών Κέντρων Περιφερειακού χαρακτήρα.</p>

### 2.3: Ο έλεγχος και η ρύθμιση των οικονομικών των αυτοδιοικούμενων Περιφερειών

Τι ισχύει σήμερα	Οι προβλέψεις του «Καλλικράτη» για τις αυτοδιοικούμενες Περιφέρειες
Σήμερα οι Νομαρχίες μπορούν να δανείζονται με απόφαση του Συμβουλίου	Τίθενται προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από τις Περιφέρειες:
Σήμερα δεν υπάρχει κάποιο όριο στα ποσά που μπορεί να δανειστεί κάποιος Δήμος ή Νομαρχία, ούτε συνδέεται η λήψη δανείου με προϋποθέσεις δυνατότητας αποπληρωμής του.	α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε Περιφέρειας να μην υπερβαίνει το 5,5% των ετήσιων τακτικών της εσόδων β) το συνολικό χρέος της Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό να μην υπερβαίνει το ποσοστό των συνολικών εσόδων της. Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.
Οι Νομαρχίες σήμερα δεν υποχρεούνται να πραγματοποιούν 4ετή σχεδιασμό οικονομικής πολιτικής	Οι Περιφέρειες καταρτίζουν πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο 9μηνο κάθε πενταετίας.
Δεν υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία κατάρτισης του ετήσιου προϋπολογισμού των Νομαρχιών.	Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της Περιφέρειας για το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης και τον προϋπολογισμό και τα εισηγείται

	στην Οικονομική Επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο.
Δεν υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης του κάθε πολίτη στην πληροφόρηση για τα οικονομικά της Νομαρχίας.	Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως ψηφίσθηκε από το περιφερειακό συμβούλιο, και τριμηνιαία έκθεση πορείας του αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.
Ο προϋπολογισμός κάθε Νομαρχίας αποστέλλεται για αξιολόγηση στον Υπουργό Οικονομικών ο οποίος και μπορεί να ζητήσει την αναμόρφωσή του και επανυποβολή του στο Υπουργείο Οικονομικών.	Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας. Εάν ο Ελεγκτής Νομιμότητας διαπιστώσει ουσιαστικά ή τυπικά προβλήματα επιστρέφει τον προϋπολογισμό και καλεί το Περιφερειακό Συμβούλιο να τον αναμορφώσει κατάλληλα εντός 30 ημερών

#### 2.4: Το Σύστημα Διακυβέρνησης του «Καλλικράτη» στο Δήμο

Τι ισχύει σήμερα	Τι φέρνει ο «Καλλικράτης»
Ο Δήμαρχος συγκεντρώνει στο πρόσωπό του σχεδόν το σύνολο των	Η εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από το Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους, γίνεται το συλλογικό



<p>εξουσιών</p>	<p>όργανο άσκησης, συντονισμού και λογοδοσίας της εκτελεστικής λειτουργίας του Δήμου.</p> <p>Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται η συγκέντρωση εξουσίας στο πρόσωπο του δημάρχου.</p> <p>Ενισχύεται η συλλογική λειτουργία των Δήμων.</p>
<p>Οι αντιδήμαρχοι έχουν αποκλειστικά αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο Δήμαρχος για τομείς της δημοτικής πολιτικής</p>	<p>Αντιδήμαρχοι και με τοπική αρμοδιότητα.</p> <p>Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται τόσο η μέριμνα για τα ιδιαίτερα τοπικά συμφέροντα της δημοτικής ενότητας, όσο και η εκ του σύνεγγυς διεύθυνση των υπηρεσιών σε συνενομένους δήμους όπου υφίστανται σήμερα σημαντικές υπηρεσίες.</p>
<p>Οι αρμοδιότητες που ασκούν τα Διαμερισματικά και Τοπικά Συμβούλια είναι λίγες και αποκλειστικά γνωμοδοτικού χαρακτήρα</p>	<p>Παραχωρούνται νέες σημαντικές αρμοδιότητες όχι μόνο γνωμοδοτικού αλλά και αποφασιστικού χαρακτήρα .</p>
<p>Η Δημαρχιακή Επιτροπή αποτελεί εκτελεστικό όργανο του Δήμου</p>	<p>Η Δημαρχιακή Επιτροπή μετονομάζεται σε Οικονομική και αναβαθμίζεται, ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού.</p>
<p>Οι περισσότερες από τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνει η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής είναι αρμοδιότητα του Δημοτικού</p>	<p>Συστήνεται στους δήμους η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής στην οποία συμμετέχουν δημοτικοί σύμβουλοι από όλες τις παρατάξεις με σημαντικές αρμοδιότητες ως προς</p>

Συμβουλίου με σοβαρή επιβάρυνση στο έργο του	θέματα πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, καθώς και τις αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων με στόχο την περαιτέρω αποσυμφόρηση του δημοτικού συμβουλίου.
Δεν υπάρχει πρόβλεψη για θεσμοθετημένο όργανο που να ασχολείται αποκλειστικά με το μείζον ζήτημα της ένταξης των μεταναστών.	Σε κάθε Δήμο συγκροτείται και λειτουργεί, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, συμβούλιο ένταξης μεταναστών ως συμβουλευτικό, γνωμοδοτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία.
Οι αποφάσεις του Δημάρχου, του Δημοτικού Συμβουλίου και των ΝΠΔΔ του Δήμου δημοσιεύονται στο κατάστημα του δήμου.	Όλες οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των Δήμων καθώς και όλων των νομικών τους προσώπων υποχρεωτικά δημοσιεύονται στο διαδίκτυο, σε διαφορετική περίπτωση απλά δεν ισχύουν.
<b>Υπάρχοντες θεσμοί Διαβούλευσης</b>	<b>Νέοι θεσμοί Διαβούλευσης</b>
Δεν υπάρχει κάποιος θεσμός που να δίνει τη δυνατότητα οργανωμένης διαβούλευσης και έκφρασης των τοπικών φορέων.	Καθιερώνεται η Επιτροπή Διαβούλευσης. Η Επιτροπή Διαβούλευσης προσφέρει τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας. Τα μέλη του συμβουλίου της Επιτροπής Διαβούλευσης προέρχονται από τους παραγωγικούς φορείς του Δήμου ή της Περιφέρειας (Εκπρόσωποι Εργαζομένων,

	Επιχειρήσεων, Επιστημονικούς Συλλόγους, Αθλητικούς – Πολιτιστικούς Συλλόγους)
Ο πολίτης που έχει παράπονα από τις υπηρεσίες του δήμου απευθύνεται κυρίως στο Δήμαρχο.	Καθιερώνεται ο θεσμός του «Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης» με αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, την βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από την συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών.

## 2.5: Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων του «Καλλικράτη» στον Α' βαθμό αυτοδιοίκησης

Αρμοδιότητες που ασκούνται από τις σημερινές Νομαρχίες αλλά και από το κράτος:	Οι νέες αρμοδιότητες των Δήμων
Σήμερα οι πολίτες, με εξαίρεση 77 Δήμους σε σύνολο 1034, απευθύνονται στις Νομαρχίες για την έκδοση Οικοδομικών αδειών και πολλών άλλων πολεοδομικών υπηρεσιών	Έκδοση οικοδομικών αδειών και εντοπισμένες πολεοδομικές εφαρμογές
Σήμερα οι πολίτες απευθύνονται στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση για το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν την κοινωνική πρόνοια	Το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας.
Σήμερα ο πολίτης απευθύνεται είτε	

στη Νομαρχία είτε στην Κρατική Περιφέρεια για την έκδοση της επαγγελματικής άδειάς του	Η έκδοση σειράς επαγγελματικών αδειών
Σήμερα η εκτέλεση έργων και η διασφάλιση της λειτουργίας των συγκοινωνιακών υποδομών ασκείται από την Κρατική Περιφέρεια	Αρμοδιότητες εκτέλεσης έργων, διασφάλισης συγκοινωνιακών υποδομών
Οι γεωργοί απευθύνονται για σειρά από θέματα στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	Ευρείες αρμοδιότητες στον τομέα της γεωργίας
Οι κτηνοτρόφοι απευθύνονται για σειρά από θέματα στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	Ευρείες αρμοδιότητες στον τομέα της κτηνοτροφίας
Η εποπτεία των κέντρων Δια βίου μάθησης υπάγεται στο Υπ. Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	Εποπτεία της δια βίου μάθησης
Η λειτουργική υποστήριξη και η ανέγερση σχολικών κτιρίων ανήκει στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	Ανέγερση και συντήρηση σχολικών κτιρίων

## 2.6: Ο έλεγχος και η ρύθμιση των οικονομικών των νέων Δήμων

Τι ισχύει σήμερα	Οι προβλέψεις του «Καλλικράτη» για τους Δήμους
Σήμερα οι Δήμοι και οι Νομαρχίες μπορούν να δανείζονται με απόφαση του Συμβουλίου	Τίθενται προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από Δήμους και Περιφέρειες:
Σήμερα δεν υπάρχει κάποιο όριο στα ποσά που μπορεί να δανειστεί κάποιος Δήμος ή Νομαρχία, ούτε συνδέεται η λήψη δανείου με τη	α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε Δήμου/Περιφέρειας να μην υπερβαίνει το 20% των ετήσιων τακτικών του εσόδων

<p>δυνατότητα αποπληρωμής του.</p>	<p>β) το συνολικό χρέος του Δήμου/Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό να μην υπερβαίνει το ποσοστό των συνολικών εσόδων του</p> <p>Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.</p>
<p>Σήμερα δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πολιτική αντιμετώπισης του φαινομένου των υπερχρεωμένων Δήμων.</p>	<p>Για ολιγάριθμους Δήμους που έχουν υπερβολικό δανεισμό ή άλλα χρέη εισάγεται διαδικασία εξυγίανσης βάσει ειδικού προγράμματος στην οποία συμμετέχουν είτε με απόφαση του Συμβουλίου τους είτε με απόφαση της Ειδικής Επιτροπής που αποφασίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Με την υπαγωγή στο πρόγραμμα τίθενται αυστηρά όρια στο δανεισμό, απαγορεύονται οι προσλήψεις, περιορίζεται η χρηματοδότηση για επενδύσεις ώστε να χρηματοδοτηθεί η αποπληρωμή των χρεών με τη συνδρομή ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται για το σκοπό αυτό στο πλαίσιο συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.</p> <p>Ταυτόχρονα διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος εξυγίανσης.</p>
<p>Σήμερα δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πολιτική αντιμετώπισης του</p>	<p>Συστήνεται Ελεγκτική Επιτροπή που αποτελείται από Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος είναι</p>

<p>φαινομένου των υπερχρεωμένων Δήμων</p>	<p>και πρόεδρος της</p>
<p>Σήμερα δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πολιτική αντιμετώπισης του φαινομένου των υπερχρεωμένων Δήμων</p>	<p>Βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης είναι: Οι ετήσιες υποχρεώσεις σε τοκοχρεολύσια να υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων ή το συνολικό χρέος να υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων. <i>Ακολουθεί εκτίμηση από ορκωτούς ελεγκτές και ο Δήμος/Περιφέρεια εκπονεί συγκεκριμένο πρόγραμμα εξυγίανσης με μέτρα, δράσεις και χρονοδιάγραμμα.</i></p> <p>Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να ενταχθούν υποχρεωτικά Δήμοι/Περιφέρειες μετά από έλεγχο που ξεκινά από τη Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ του Υπ. Εσ.</p>
<p>Σήμερα οι Δήμοι άνω των 10.000 κατοίκων υποχρεούνται να καταρτίζουν 4ετές επιχειρησιακό πρόγραμμα.</p> <p>Περισσότερο από 80% αυτών δεν υποχρεούνται δηλαδή να καταρτίζουν τέτοια προγράμματα.</p> <p>Καταρτίζουν επίσης ετήσιο προϋπολογισμό.</p> <p>Δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη αυτά τα δύο εργαλεία οικονομικής πολιτικής να συνδέονται και να δρουν συμπληρωματικά στα πλαίσια</p>	<p>Κάθε Δήμος εκπονεί πλέον Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Τ.Ε.Π.) το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ.) και ετήσιο Προϋπολογισμό.</p> <p>Το Τεχνικό Πρόγραμμα καταρτίζεται και υποβάλλεται μαζί με το Ε.Π.Δ., αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται ως παράρτημα σε αυτό.</p> <p>Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και</p>

<p>ενιαίου σχεδιασμού.</p>	<p>του προϋπολογισμού καθώς και οι διαδικασίες διαβούλευσης.</p>
<p>Ο έλεγχος νομιμότητας των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου για την επιβολή φόρων, τελών αλλά και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης υπόκεινται στον έλεγχο του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που είναι μετακλητός διορισμένος από την εκάστοτε κυβέρνηση.</p>	<p>Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο.</p> <p>Αν διαπιστωθούν παρατυπίες ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών</p>
<p>Σήμερα υπάρχουν ακόμη δεκάδες Δήμοι που δεν διαθέτουν ειδική υπηρεσιακή μονάδα που να διεξάγει την ταμειακή τους λειτουργία.</p>	<p>Η ταμειακή λειτουργία των Δήμων διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).</p>
<p>Δεν υπάρχει κάποια ρύθμιση που να προβλέπει την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.</p> <p>Η δυνατότητα πληροφόρησης των πολιτών συνολικά για τον προϋπολογισμό του Δήμου τους είναι περιορισμένη.</p>	<p>Η Οικονομική Επιτροπή υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού η οποία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου.</p> <p>Στην έκθεση συμπεριλαμβάνεται και η άποψη της μειοψηφίας.</p>

## 2.7: Ο «Καλλικράτης» για το χωριό και τη γειτονιά

Τι ισχύει σήμερα	Γενικές πρόνοιες για την υποστήριξη του χωριού και της γειτονιάς
Δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων διαιρούνται σε Δημοτικά Διαμερίσματα	Τα σημερινά δημοτικά διαμερίσματα μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες
Οι «Καποδιστριακοί» δήμοι αποτελούνται από Τοπικά Διαμερίσματα στα οποία λειτουργούν συμβούλια εκτός από τις έδρες των δήμων άνω των 1000 κατοίκων	Μετονομάζονται σε Τοπικές Κοινότητες και σε Δημοτικές άνω των 2000 κατοίκων ενώ δημιουργούνται εκεί που δεν υπάρχουν
Σήμερα δεν υπάρχει υποχρέωση για πρόβλεψη συγκεκριμένων ποσοστών του προϋπολογισμού για την κατανομή των πιστώσεων στις Τοπικές Κοινότητες	Στον προϋπολογισμό κάθε Δήμου προβλέπεται υποχρεωτικό ποσοστό για την κατανομή πιστώσεων στις Δημοτικές και τις Τοπικές Κοινότητες βάση σχετικής απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
Σήμερα δεν υπάρχει καθολική διασφάλιση για το ποσοστό της πάγιας προκαταβολής που λαμβάνει κάθε Τοπική Κοινότητα.	Στις Τοπικές αλλά και στις Δημοτικές κοινότητες καταβάλλεται πάγια προκαταβολή από σχετικό κωδικό του προϋπολογισμού του οικείου δήμου. Το ύψος της προκαταβολής καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, στη βάση πληθυσμιακών και γεωγραφικών κριτηρίων



<b>Τι ισχύει σήμερα για τον πρόεδρο του Τοπικού Διαμερίσματος</b>	<b>Οι αρμοδιότητες του προέδρου της Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας</b>
Είναι πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου χωρίς θεσμοθετημένες αρμοδιότητες και ευθύνες	Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου για θέματα που αφορούν την κοινότητα.
	Ενεργεί πληρωμές με την πάγια προκαταβολή.
	Εποπτεύει τη συντήρηση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας.
	Μεριμνά για την καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων.
	Μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών επείγοντος χαρακτήρα σε δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και ανάθεση εργασιών σε περίπτωση άμεσου κινδύνου.
	Μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών στο δίκτυο φωτισμού.
	Είναι ο υπεύθυνος της ομάδας πυρασφάλειας της κοινότητας
	Είναι αρμόδιος για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια ευθύνης του.
<b>Τι ισχύει σήμερα για τα Τοπικά Συμβούλια</b>	<b>Τα συμβούλια δημοτικής/τοπικής κοινότητας</b>
Δεν προβλέπεται θεσμοθετημένη συμμετοχή των Τοπικών	Συμμετέχουν στην κατάρτιση του Επιχειρησιακού και Τεχνικού Προγράμματος του Δήμου

Συμβουλιών στην κατάρτιση του Επιχειρησιακού και Τεχνικού προγράμματος του Δήμου στο κομμάτι που τα αφορά	- Εισηγούνται στην εκτελεστική επιτροπή του δήμου για τις προτεραιότητες τοπικής ανάπτυξης και των αντιστοίχων δράσεων
Δεν έχουν κανένα λόγο για τη λειτουργία καταστημάτων, επιχειρήσεων κλπ.	Αποφασίζουν την προέγκριση ίδρυσης ή εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών δραστηριοτήτων και για την άδεια λειτουργίας μουσικής
Δεν έχουν λόγο για τη λειτουργία λαϊκών αγορών, υπαίθριου εμπορίου και πανηγυριών	Προτείνουν τους χώρους λειτουργίας λαϊκών αγορών, υπαίθριου εμπορίου, πανηγυριών με απόλυτη πλειοψηφία των μελών.
Δεν έχουν θεσμικό λόγο για τη χορήγηση οικονομικών βοηθημάτων σε αδύναμους κατοίκους της περιοχής τους	Με απόλυτη πλειοψηφία και αιτιολογημένη γνώμη εισηγείται τη χορήγηση οικονομικών βοηθημάτων σε οικονομικά αδύναμους κατοίκους της.
<b>Δεν υπάρχει σήμερα αντίστοιχος θεσμός</b>	<b>Συνέλευση κατοίκων τοπικής κοινότητας</b>
	<p>Συνεδριάζει μία φορά το χρόνο τουλάχιστον με καθολική συμμετοχή των κατοίκων και έχει τη δυνατότητα να προτείνει στο δήμο:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών</li> <li>- Τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων και των παιδιών</li> <li>- Τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν</li> <li>- Την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της τοπικής κοινότητας</li> </ul>

## 2.8: Ο «Καλλικράτης» για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας

Τι ισχύει σήμερα	Οι καινοτομίες του «Καλλικράτη»
<p>Σήμερα υπάρχουν 1.000 ΚΕΠ περίπου που ιδρύθηκαν από το 2001</p>	<p>Δημιουργούνται δίπλα στα σημερινά 1.000 ΚΕΠ άλλα 1.200 επιπλέον «Δημοτικά e-ΚΕΠ».</p> <p>Για την εξυπηρέτηση του πολίτη ενισχύεται και εκσυγχρονίζεται ο θεσμός των δημοτικών ΚΕΠ, με τη δημιουργία μικρών, αποτελεσματικών «Δημοτικών e – ΚΕΠ», σε κάθε γειτονιά ή χωριό ανάλογα με τις ανάγκες εξυπηρέτησης, με τα οποία παρέχονται οι βασικές υπηρεσίες της δημοτικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης όσο το δυνατόν εγγύτερα στο πολίτη.</p>
<p>Πολλές αρμοδιότητες είναι αλληλεπικαλυπτόμενες και κατανέμονται ανάμεσα σε νομαρχίες, δήμους και κεντρικό κράτος με αποτέλεσμα όχι μόνο να ταλαιπωρείται ο πολίτης αλλά να υπάρχει και διάχυση της ευθύνης</p>	<p>Η άσκηση κάθε αρμοδιότητας γίνεται σε ένα επίπεδο χωρίς τη πολυδιάσπαση της. Ο πολίτης εξυπηρετείται σε ένα σημείο με αποτέλεσμα να μειώνεται η ταλαιπωρία του αλλά και οι χρόνοι για την ολοκλήρωση κάθε εργασίας.</p> <p>Οι δήμοι αναλαμβάνουν αρμοδιότητες που αφορούν στην εξυπηρέτηση της επιχείρησης, όπως εκτεταμένες αρμοδιοτήτων αδειοδοτήσεων.</p>
<p>Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός του Δήμου δεν προέβλεπε σε κανένα στάδιο τη θεσμοθετημένη</p>	<p>Στους δήμους και στις περιφέρειες συγκροτείται Επιτροπή Διαβούλευσης ως γνωμοδοτικό όργανο.</p>

<p>συμμετοχή των εκπροσώπων των παραγωγικών φορέων της πόλης</p>	<p>Σε αυτή συμμετέχουν επιμελητήρια και εκπρόσωποι σημαντικών επιχειρηματικών κλάδων του Δήμου ή της Περιφέρειας</p>
<p>Στα τοπικά διαμερίσματα δεν υπάρχει κανένας θεσμός στον οποίο να μπορεί να εκφραστεί το σύνολο της κοινότητας για σημαντικά ζητήματα τοπικού αναπτυξιακού χαρακτήρα.</p>	<p>Στις τοπικές κοινότητες (έως δηλ. 2.000 κατοίκους) καλούνται οι κάτοικοι και οι φορείς της τοπικής κοινότητας, τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος σε συνέλευση, προτείνουν στα αρμόδια όργανα του δήμου, ανάλογα με το χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της τοπικής κοινότητας και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στην τοπική κοινότητα.</li> <li>- την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της τοπικής κοινότητας</li> <li>- την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και</li> <li>- κάθε άλλο θέμα που αφορά την τοπική κοινότητα.</li> </ul>
<p>Οι αποφάσεις για διαγωνισμούς και προσκλήσεις ενδιαφέροντος δεν τυγχάνουν πάντα ευρύτερης δημοσιότητας</p>	<p>Για κάθε όργανο των Δήμων, των Περιφερειών και των Νομικών Προσώπων τους εισάγεται υποχρέωση ανάρτησης κάθε απόφασής τους στο διαδίκτυο προκειμένου αυτή να είναι εκτελεστή.</p>
<p>Η συνηθέστερη οδός για κάποιον</p>	<p>Στους δήμους και στις περιφέρειες, επιλέγεται πρόσωπο εγνωσμένου</p>

<p>επιχειρηματία που αισθάνεται ότι αδικείται ή επιθυμεί να κάνει μια καταγγελία είναι να αποταθεί στο Δήμαρχο ή στο Νομάρχη ανάλογα με την υπόθεσή του</p>	<p>κύρους και εμπειρίας, ως «συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης».</p> <p>Ο συμπαραστάτης δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους.</p> <p>Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η ετήσια έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της.</p>
<p>Δεν υπάρχουν προβλέψεις που να αποβλέπουν στην απλοποίηση των διαδικασιών για τις οικονομικές συναλλαγές με τους Δήμους</p>	<p>Οι Δήμοι συνεργάζονται με τις Τράπεζες και τις άλλες κρατικές υπηρεσίες για να αυτοματοποιήσουν τις διαδικασίες μέσω των οποίων εκτελούν οικονομικές συναλλαγές με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχουν άδειες κλπ.</p>

## 2.9: Οι μηχανισμοί εποπτείας, ελέγχου και διαφάνειας του «Καλλικράτη»

Τι ισχύει σήμερα	Οι μηχανισμοί που καθιερώνει ο «Καλλικράτης»
<p>Ο έλεγχος νομιμότητας πραγματοποιείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, από μετακλητό υπάλληλο δηλαδή, διορισμένο από την εκάστοτε κυβέρνηση</p>	<p>Ο ελεγκτής νομιμότητας είναι ανώτατος υπάλληλος που διορίζεται με πενταετή θητεία ως προϊστάμενος της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και λαμβάνει αποδοχές υπαλλήλου με βαθμό 1<sup>ο</sup> κατηγορίας ειδικών θέσεων.</p> <p>Η επιλογή του γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων ( ΕΙ.Σ.Ε.Π.). Τα μέλη του ΕΙ.Σ.Ε.Π. προέρχονται αποκλειστικά από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και το Συνήγορο του Πολίτη ύστερα από πρόταση των επικεφαλής των ανεξάρτητων αυτών αρχών βάση του νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που ψηφίσθηκε πρόσφατα στη Βουλή.</p> <p>Ο Ελεγκτής Νομιμότητας είναι επικεφαλής της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α, η οποία συστήνεται στις έδρες των επτά Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Η υπηρεσία αυτή είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών και οργανώνεται με εγγυήσεις ανεξαρτησίας για την αντικειμενική</p>

	άσκηση του ελέγχου νομιμότητας
<p>Σήμερα 500 δήμοι δεν υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.</p> <p>Μόνο 446 υπάγονται υποχρεωτικά και άλλοι 100 έχουν υπαχθεί εθελοντικά.</p>	<p>Οι δαπάνες όλων των δήμων, ανεξαρτήτως πληθυσμού, των περιφερειών και όλων των δημοτικών επιχειρήσεων υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.</p>
<p>Ο προσυμβατικός έλεγχος σήμερα γίνεται σε συμβάσεις άνω των 1εκ. € και αφορά αποκλειστικά συμβάσεις Δήμων και Νομαρχιών.</p>	<p>Το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί γενικευμένο προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σε συμβάσεις άνω των 100.000 ευρώ την οποία συνάπτουν οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα καθώς και οι επιχειρήσεις τους.</p>
<p>Η πορεία είσπραξης των εσόδων των Δήμων δεν υπόκειται σε κανένα έλεγχο. Κανένας δεν λογοδοτεί για τυχόν καθυστερήσεις.</p>	<p>Ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει τη δυνατότητα εάν διαπιστώσει αδράνεια να ορίσει ημερομηνία είσπραξης των εσόδων και σε περίπτωση παρατεταμένης αδράνειας που οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια των διοικούντων τον δήμο και τα νομικά του πρόσωπα ή των προϊσταμένων των οικονομικών υπηρεσιών τους να παραπέμψει, α) τους αιρετούς στην αρμόδια επιτροπή για καταλογισμό της ζημιάς που προξένησαν και β) τους υπαλλήλους στο Ελεγκτικό Συνέδριο</p>

	για καταλογοισμό της ζημιάς που προξένησαν.
Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας ακυρώνει αυτεπαγγέλτως παράνομες αποφάσεις δήμων ενώ για Νομαρχίες παραπέμπει στην Επιτροπή	Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση δήμων και περιφερειών καθώς και των ΝΠΔΔ αυτών για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί.
Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας επιβάλλει την πειθαρχική ποινή της αργίας μετά από σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου αποτελούμενου κατά πλειοψηφία από δικαστές	Ο Ελεγκτής νομιμότητας μπορεί να επιβάλει την πειθαρχική ποινή της αργίας ή της έκπτωσης από τα καθήκοντα στους αιρετούς με αιτιολογημένη απόφαση μετά από σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Σοβαρή παράβαση καθήκοντος, που προκαλεί την έκπτωση, θεωρείται και η αδικαιολόγητη απουσία από 3 συνεχόμενες συνεδριάσεις του οργάνου στο οποίο έχει εκλεγεί κάποιος.
Στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο αποφάσεις που αφορούν: α) ρυθμίσεις κανονιστικού	Στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο οι αποφάσεις που αποστέλλονταν υπό το προηγούμενο καθεστώς και αυτές



<p>περιεχομένου,</p> <p>β) αναθέσεις έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών,</p> <p>γ) αγορά και εκποίηση ακινήτων,</p> <p>δ) κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων,</p> <p>ε) επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων,</p> <p>στ) σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων,</p> <p>ζ) σύναψη δανείων και</p> <p>η) διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος</p>	<p>που αφορούν:</p> <p>α) τις διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων,</p> <p>β) αποφάσεις των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών, πλην των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχουν την πλειοψηφία, που αφορούν i) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, ii) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και iii) λήψη δανείων.</p>
<p>Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας δεν έχει καμία υποχρέωση να ενημερώνει κανένα σε τακτική βάση για την εποπτεία που ασκεί.</p>	<p>Ο κάθε Ελεγκτής Νομιμότητας συντάσσει ετήσια έκθεση, η οποία κοινοποιείται δια του Υπουργού στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και στον Συνήγορο του Πολίτη.</p> <p>Συστήνεται Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας στο οποίο προεδρεύει ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ως πρόεδρος, και συμμετέχουν οι Ελεγκτές Νομιμότητας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., ως μέλη.</p>

## 2.10: Οι ρυθμίσεις του «Καλλικράτη» για την καταστατική θέση των αιρετών

Τι ισχύει σήμερα	Η νέα καταστατική θέση των αιρετών
<p>Οι Δήμαρχοι λαμβάνουν έξοδα παράστασης (ανάλογα με τα τακτικά έξοδα των δήμων).</p> <p>Οι Νομάρχες λαμβάνουν έξοδα παράστασης στο ύψος των αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου</p>	<p>Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων αντί των εξόδων παράστασης που τους καταβάλλονται μέχρι σήμερα λαμβάνουν, πλέον, αντιμισθία.</p>
<p>Οι αιρετοί που λαμβάνουν ειδική άδεια μέχρι την εφαρμογή του ν. 3833/2010 ελάμβαναν και τον μισθό της θέσης τους και τα έξοδα παράστασης</p>	<p>Οι αιρετοί, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων, οι οποίοι είναι υπάλληλοι του δημοσίου τομέα ή ΔΕΚΟ ή ΝΠΔΔ λαμβάνουν άδεια άνευ αποδοχών και οι ασφαλιστικές εισφορές της θέσης τους καταβάλλονται από τον ΟΤΑ</p>
<p>Οι σημερινοί Νομάρχες λαμβάνουν έξοδα παράστασης.</p>	<p>Αντίστοιχες ρυθμίσεις με αυτές των Δημάρχων, αντιδημάρχων υφίστανται και για τους περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες και πρόεδρους των περιφερειακών συμβουλίων, οι οποίοι λαμβάνουν αντιμισθία.</p>
<p>Σήμερα ένα ιδιωτικός υπάλληλος που εκλέγεται σε θέση ευθύνης της αυτοδιοίκησης μπορεί να λαμβάνει άδεια άνευ αποδοχών χωρίς να διασφαλίζεται η κάλυψη των ασφαλιστικών του εισφορών.</p>	<p>Το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών αιρετών που έχουν λάβει άδεια άνευ αποδοχών από ιδιωτική επιχείρηση καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του δήμου ή της περιφέρειας</p>

<p>- Σήμερα ο δήμαρχος μπορεί να ασκεί και το επάγγελμά του να παρίσταται δηλ. ως δικηγόρος στα δικαστήρια, να λειτουργεί ως γιατρός, μηχανικός κλπ</p>	<p>Αναστέλλεται η άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του δημάρχου ενώ οι ασφαλιστικές του εισφορές θα καταβάλλονται από το δήμο.</p>
---	--

([www.tovima.gr](http://www.tovima.gr), [www.ethnos.gr](http://www.ethnos.gr), [www.naftemporiki.gr](http://www.naftemporiki.gr), [www.e-aftodioikisi.gr](http://www.e-aftodioikisi.gr))

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

### 3.1: Λόγοι που οδήγησαν στην εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης»

Αποτελεί κοινή συνείδηση όλων των Ελλήνων πολιτών ότι είναι όσο ποτέ άλλοτε επιτακτική η ριζική, δομική αλλαγή του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί το κράτος, η διοίκηση και η αυτοδιοίκηση στη χώρα μας. Είναι αναγκαίος ένας συνολικός επανασχεδιασμός, με εσωτερική συνοχή και συνέπεια, στηριγμένος στη βάση μιας ολοκληρωμένης μελέτης, που θέτει ως επίκεντρο την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των αναγκών του πολίτη και δίνει νέα αναπτυξιακή ώθηση στο κράτος.

Άλλωστε η απάντηση στην πολύπλευρη κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα μπορεί να δοθεί μόνο μέσα από δομικές αλλαγές για τη ριζική ανασύνταξη του κράτους. Η σημερινή προβληματική δομή και η ραγδαία επιδείνωση της λειτουργίας του κράτους τα τελευταία χρόνια, είναι κύριος λόγος γιγάντωσης του δημοσιονομικού προβλήματος και εμπόδιο στην ανάπτυξη. Είναι πηγή τλαιπωρίας και ανασφάλειας για τον πολίτη, πηγή δυσχερειών στην επιχειρηματικότητα.

Τα τελευταία τριάντα χρόνια καταβλήθηκαν έντονες προσπάθειες για την υπέρβαση του συγκεντρωτισμού που απέδωσε στο ελληνικό κράτος τον «τίτλο» του συγκεντρωτικότερου στην Ευρώπη. Τα αλληπάλληλα κύματα μεταφοράς αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές υπηρεσίες, με σημαντικές τομές, όπως η καθιέρωση της κρατικής περιφέρειας, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και του Καποδίστρια και η καθιέρωση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), αναβάθμισαν

θεαματικά τη θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πολιτικό-διοικητικό μας σύστημα χωρίς, όμως, να την καταστήσουν τόσο ισχυρή αποτελεσματική, όσο απαιτούν οι ανάγκες για εξυπηρέτηση του πολίτη, για την ανάπτυξη της χώρας και για την εναρμόνιση στο ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Σε αυτό το πλαίσιο, με το Πρόγραμμα Καλλικράτης προχωράμε στον συνολικό επανασχεδιασμό των επιπέδων διακυβέρνησης, σε μια Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Μια Νέα Αρχιτεκτονική που:

- κινείται εντός του πλαισίου που ορίζει το Σύνταγμα: επιτελικό κράτος με αποκεντρωμένα όργανα εξοπλισμένα με αποφασιστικές αρμοδιότητες και δύο λειτουργικούς βαθμούς αυτοδιοίκησης, ικανούς να ανταποκριθούν στις ανάγκες

σχεδιασμού και υλοποίησης της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, συνδυάζοντας τη δημοκρατική συμμετοχή με την αποτελεσματική διευθέτηση των τοπικών υποθέσεων και την εξυπηρέτηση του πολίτη,

- οργανώνει την άσκηση της εξουσίας με όρους διεύρυνσης της συμμετοχής του πολίτη και εμπάθυνσης της δημοκρατίας, αλλά και ανάδειξης του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών οργανώσεων και του εθελοντισμού,
- αξιοποιεί νέα εργαλεία και τις νέες μεθόδους της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της αυτόματης εξυπηρέτησης, με διαδραστικές υπηρεσίες,
- γίνεται το θεσμικό «κλειδί» για την αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας, προσανατολίζοντας τις κρατικές δομές και λειτουργίες στις ανάγκες της πράσινης ανάπτυξης,
- ενσωματώνει τις αρχές της διαφάνειας, της ανοιχτής διακυβέρνησης, της αξιολόγησης και της λογοδοσίας στη διοικητική λειτουργία αλλά και της αξιοκρατίας στην πρόσληψη του προσωπικού, που απαλλάσσει πλέον την τοπική αυτοδιοίκηση από μια διαρκή κριτική.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποσκοπεί στην εξοικονόμηση πόρων των φορολογούμενων πολιτών μέσω του περιορισμού του αριθμού των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων και στην εξορθολογισμένη διαχείριση. Ταυτόχρονα, το σημαντικότερο πλεονέκτημα της Νέας Αρχιτεκτονικής είναι η αναπτυξιακή της προοπτική. Η συγκρότηση και λειτουργική αυτοδυναμία των νέων ΟΤΑ τους καθιστά ικανούς να διευκολύνουν, να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν την ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών, να καταστούν με λίγα λόγια βασικός συντελεστής της τοπικής ανάπτυξης. Τοπικής ανάπτυξης που τα κύρια χαρακτηριστικά της βασίζονται στην αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, στο σεβασμό στο περιβάλλον και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» που παρουσιάζεται σήμερα, αποτελεί την ωρίμανση μιας πολυετούς προσπάθειας του ίδιου του κόσμου της αυτοδιοίκησης και των θεσμικών φορέων της. Έχει απασχολήσει τα Συνέδρια της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ, τα οποία έχουν λάβει σχετικές αποφάσεις. Είναι αποτέλεσμα σημαντικής συνεισφοράς της επιστημονικής κοινότητας αλλά και προϊόν προγραμματικής επεξεργασίας που ενσωματώθηκε στο κυβερνητικό μας σχέδιο και ξεκίνησε άμεσα να υλοποιείται με εντατικούς ρυθμούς από τη 4η Οκτωβρίου, δεδομένης της πολύχρονης εγκατάλειψης του θέματος. Αξιοποιεί την εργασία του Ινστιτούτου

Τοπικής Αυτοδιοίκησης και βασίζεται στη συνεισφορά της Επιστημονικής Επιτροπής υψηλού κύρους που συνέστησε το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι αρχές νομοθετικής πρωτοβουλίας που παρουσιάζει η κυβέρνηση αποτελούν την αφετηρία ενός οργανωμένου διαλόγου με όλους τους κοινωνικούς και πολιτικούς φορείς, μιας ανοιχτής διαβούλευσης με κάθε πολίτη, σε κάθε τοπική κοινωνία. Για μια δομική αλλαγή μακρόπνοου χαρακτήρα που στηρίζει τελικά μια νέα αντίληψη αυτοδιοικητικής διακυβέρνησης, μια νέα νοοτροπία διοίκησης ([www.e-aftodioikisi.gr](http://www.e-aftodioikisi.gr)).

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» στόχο έχει να προσδώσει στη χώρα μια σταθερή και σύγχρονη διοικητική και αυτοδιοικητική δομή μόνιμου χαρακτήρα. Σχεδιάστηκε με την επίγνωση δηλαδή ότι πρέπει να ξεπεραστεί η προσέγγιση προσωρινών λύσεων, περιοριζόμενη σε μεταβατικές λύσεις που θα δημιουργούσαν σύντομα ανάγκες νέων παρεμβάσεων, αναπαράγοντας εκκρεμότητες. Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός που παρουσιάζεται με τη Νέα Αρχιτεκτονική έχει μακρόπνοα χαρακτηριστικά, ικανά να ανταποκριθούν όχι μόνο στις σημερινές αλλά και στις μελλοντικές ανάγκες ανάπτυξης με τις απαραίτητες ασφαλώς προσαρμογές που ίσως καταστούν αναγκαίες.

Η Νέα Αρχιτεκτονική θεμελιώνει μια νέα, εξορθολογισμένη δομή του Κράτους:

Κεντρικό χαρακτηριστικό της είναι ο ολοκληρωμένος και συστηματικός σχεδιασμός που απαντά στα προβλήματα της αποσπασματικής και κατακερματισμένης έως τώρα προσέγγισης.

Πυρήνας της είναι μία σαφής οριοθέτηση αρμοδιοτήτων και η ολοκληρωμένη άσκηση δημοσίων πολιτικών σε κάθε επίπεδο, ώστε να είναι ξεκάθαρο σε κάθε πολίτη, για κάθε ανάγκη του, ποιος είναι αρμόδιος, τι πρέπει να κάνει και να εξυπηρετείται σε ένα επίπεδο είτε στο Δήμο, είτε στην Περιφέρεια, είτε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Θεμελιώδη επιλογή συνιστά η αναβάθμιση της δημοκρατικής λειτουργίας της αυτοδιοίκησης, τόσο με τον εμπλουτισμό συμμετοχικών διαδικασιών, όπως η διαβούλευση, όσο και με τη βελτίωση της αντιπροσώπευσης.

Βασικό κριτήριο είναι η δημιουργία ισχυρών διοικητικών ενοτήτων, ώστε να είναι σε θέση να ασκήσουν με αποτελεσματικό, ποιοτικό, διαφανή και βιώσιμο τρόπο το σύνολο των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται.

Γνώμονας των οργανωτικών επιλογών είναι ο πολίτης και η εξυπηρέτηση των αναγκών του. Γι' αυτό η συγκρότηση ισχυρότερων και μεγαλύτερων ενοτήτων

συνοδεύεται από την παροχή των διοικητικών υπηρεσιών όσο το δυνατό πιο κοντά στον πολίτη, με την ενίσχυση της υπόστασης του χωριού και της γειτονιάς, ως ζωντανών κυττάρων της τοπικής κοινωνίας.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξασφαλίζει έτσι μια δραστικά ξεκάθαρη, στέρεα και λειτουργική δομή που επιτρέπει:

- μια νέα ποιότητα στη λειτουργία της με την αξιοποίηση του αυτοδιοικητικού δυναμικού για την εξυπηρέτηση του πολίτη και την αναβάθμιση των συνθηκών της ζωής του αλλά και την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας,
- ουσιαστικό περιορισμό των λειτουργικών δαπανών και οικονομίες κλίμακας σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους,
- την αναδιάρθρωση του προσωπικού, την οποία συνεπάγεται η μεταφορά αρμοδιοτήτων και την εξορθολογισμένη αξιοποίηση του λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες που προκύπτουν,
- την αντιμετώπιση των προβλημάτων επικαλύψεων αρμοδιοτήτων, τις αντιφατικές και αντικρουόμενες αποφάσεις, με την ολοκληρωμένη διαχείριση πολιτικών σε κάθε επίπεδο.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», για πρώτη φορά, διακρίνεται από μια συνολική, συστηματική και εναρμονισμένη προσέγγιση όλων των βαθμίδων της διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Αυτή τη φορά, οι αλλαγές δεν επικεντρώνονται σε μια βαθμίδα ή μια κατηγορία φορέων αυτοδιοίκησης και αποκεντρωμένης διοίκησης. Πρόκειται για συντονισμένες παρεμβάσεις στο σύνολο της αρχιτεκτονικής, οι οποίες συγκροτούν ένα νέο οικοδόμημα που δίνει έμφαση στη συνάρθρωση, τη συνέργεια και την αλληλεξάρτηση των επιπέδων κεντρικής – αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Η δε αναδιάρθρωση των επιπέδων της Αυτοδιοίκησης οδηγεί στη ριζική αλλαγή του κεντρικού κράτους, αναδεικνύοντας τον επιτελικό, συντονιστικό και ελεγκτικό χαρακτήρα του ([www.ota.gr](http://www.ota.gr)).

Η εξέλιξη αυτή εναρμονίζει και το ελληνικό μοντέλο διακυβέρνησης στο θεσμικό κεκτημένο του νομικού και πολιτικού πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης των κρατών και των Περιφερειών. Σε αυτό το κεκτημένο θεμελιώδη ρόλο διαδραματίζει η αρχή της επικουρικότητας και το τεκμήριο της αρμοδιότητας υπέρ της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τα οποία η ανάπτυξη μιας περιοχής, η ικανοποίηση και η διευθέτηση τοπικών αναγκών δεν μπορούν παρά να προέρχονται από όργανα και θεσμούς που έχουν ειδικό και άμεσο δεσμό με το

τοπικό στοιχείο, γνωρίζουν τα προβλήματα, βιώνουν τις ανάγκες, ελέγχουν και κυρίως ελέγχονται αποτελεσματικότερα.

Η Αυτοδιοίκηση, περιφερειακή και τοπική, εξοπλιζόμενη σε μια εξελικτική διαδικασία με τις αναγκαίες αρμοδιότητες και πόρους, συμβάλλει με υπευθυνότητα και διοικητική ικανότητα στην προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων: την αλλαγή του αναπτυξιακού πρότυπου της χώρας στη κατεύθυνση της πράσινης ανάπτυξης, τη μεγαλύτερη δυνατή δημοκρατική νομιμοποίηση, τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και διαφάνειας, μέσα από την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αλλά και μέσα από οικονομίες κλίμακας και μείωση της σπατάλης, στοιχεία καθοριστικά για την αντιμετώπιση των μεγάλων δυσκολιών και προκλήσεων της εποχής μας.

Η Νέα Αρχιτεκτονική αποτελεί ταυτόχρονα επιταγή και ώριμη επιλογή στην οποία μας οδηγεί η ανάγκη της χώρας να λειτουργήσει ανταγωνιστικά σε ένα μεταβαλλόμενο και απαιτητικό διεθνές περιβάλλον με αιχμή του δόρατος την εξοικονόμηση πόρων, την πράσινη ανάπτυξη και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» επιχειρούμε τη διοικητική, οικονομική, πολιτική αλλά και ηθική επαναθεμελίωση της αυτοδιοίκησης. Απαντούμε στην γραφειοκρατία και αναποτελεσματικότητα, στο εύλογο αίσθημα των πολιτών ότι τα χρήματά τους δεν πιάνουν τόπο. Επίσης, απαντούμε στην απαξίωση στην οποία άδικα εκτίθενται αιρετοί και εργαζόμενοι. Παρά τις προσπάθειές τους, οι διαρθρωτικές αδυναμίες του σημερινού πολυδιασπασμένου και αποσπασματικά ρυθμισμένου διοικητικού πλαισίου, δεν επιτρέπουν την εξυπηρέτηση του πολίτη και εμποδίζουν την αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Διοίκησης έχει κρίσιμη αναπτυξιακή διάσταση. Μέχρι σήμερα ο δημόσιος τομέας αποτελούσε τροχοπέδη στις όποιες επιχειρησιακές ή αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Με τη νέα του μορφή το ελληνικό κράτος αφήνει πίσω του τα συγκεντρωτικά του στοιχεία, αποκεντρώνεται και αποκτά χαρακτηριστικά όπως ευελιξία, αποτελεσματικότητα, αξιοποίηση τοπικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων που συναντώνται σε όλα τα προηγμένα κράτη. Εκτός από αναπτυξιακό εφελτήριο, η Νέα Αρχιτεκτονική αναμένεται να επηρεάσει θετικά τα δημοσιονομικά μεγέθη, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ και του κράτους γενικότερα, όπως επίσης να συμβάλλει θετικά στην εύρυθμη



λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό φαινόμενων αδιαφάνειας και αθέμιτου ανταγωνισμού.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» δεν συνεπάγεται μόνο αποκέντρωση αρμοδιοτήτων αλλά και αποκέντρωση πόρων και προσωπικού, αποκέντρωση ευθύνης και λογοδοσίας – συνιστά μια κίνηση εμπιστοσύνης προς το θεσμό και τον κόσμο της αυτοδιοίκησης ([www.ypes.gr](http://www.ypes.gr)).

Μέτρο για την αξιολόγηση της επιτυχίας της είναι η αναβάθμιση της καθημερινότητας του πολίτη, η ενίσχυση της επαγγελματικής δράσης και της επιχειρηματικότητας, η αναβάθμιση του ρόλου των αιρετών και των συνθηκών εργασίας των εργαζόμενων της αυτοδιοίκησης, η σωστή διαχείριση των δημόσιων πόρων και η συμβολή στη δημοσιονομική ανάταξη και την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας μας.

Έχοντας επίγνωση της ευρύτατης συναίνεσης και της αποφασιστικότητας που απαιτείται σε μια τέτοια ριζοσπαστική πρωτοβουλία αλλά και του επείγοντος χαρακτήρα της, ενόψει της κρίσιμης συγκυρίας που βρίσκεται η χώρα, δέσμευσή μας είναι να ενσωματώσουμε κάθε συμβολή που εμπλουτίζει, βελτιώνει και αναβαθμίζει τη Νέα Αρχιτεκτονική που προτείνουμε.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης όμως, δεν αφορά τις επόμενες εκλογές αλλά τις επόμενες γενιές. Όλοι οφείλουμε γι' αυτό να αναλάβουμε τις ευθύνες μας ώστε, ενώνοντας τις προσπάθειες μας, να φέρουμε σε πέρας κατά το καλύτερο τρόπο αυτό τον εθνικό στόχο.

### **3.2: Συγκρότηση δήμων**

Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο, αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενωμένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας.

Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3463/2006 (ΚΔΚ) (ΦΕΚ 114 Α), μετονομάζονται σε τοπικές κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και 2.000 κατοίκους και σε δημοτικές κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους. Τοπικές ή δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι και οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με τις

διατάξεις του ΠΔ 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α) ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.

Δημοτική κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα ανεξαρτήτως πληθυσμού πρώην κοινότητες που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο σύμφωνα με το άρθρο 1.

Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.

### **3.3: Η θεμελίωση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης**

Οι νέες Δευτεροβάθμιες Αυτοδιοικήσεις προέρχονται από τη συνένωση των υφισταμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες καταργούνται. Η εδαφική περιοχή των νέων οργανισμών περιλαμβάνει το άθροισμα της εδαφικής περιοχής των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Οι οργανισμοί της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, από τις σημερινές 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τις 3 διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα 19 επαρχεία, δηλαδή ένα σύνολο 76 διοικητικών ενοτήτων, εξελίσσονται σε περιφερειακές αυτοδιοικήσεις σε αριθμό ανάλογο των σημερινών 13 διοικητικών περιφερειών. Ειδικά στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη αντιμετωπίζονται με ειδικές ρυθμίσεις τα θέματα μητροπολιτικού χαρακτήρα.

Στα όρια αυτά συγκεντρώνονται τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πορείας, της διατήρησης της κοινωνικής συνοχής. Εξυπηρετείται, επίσης, η αποτελεσματικότερη υπεράσπιση και διεκδίκηση των συμφερόντων των Ελληνικών περιφερειών στα αρμόδια όργανα της ΕΕ (Επιτροπή των Περιφερειών κ.ο.κ.). Θεμελιώνεται, έτσι, η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση με άμεσα αιρετό περιφερειακό συμβούλιο και άμεσα αιρετό περιφερειάρχη και με ενσωματωμένους ως διαμερίσματα

τους σημερινούς νομούς, που εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο με καθορισμένο αριθμό συμβούλων ανάλογα του πληθυσμού κάθε νομού.

Στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση μεταφέρονται εκείνες οι αρμοδιότητες της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που ασκούνται αποτελεσματικότερα σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης και αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα από την κρατική

περιφέρεια, εκτός από όσες, έχοντας αμιγώς κρατικό χαρακτήρα, παραμένουν στην αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση.

Η θεμελίωση Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης:

- διασφαλίζει την αντιστοίχιση του θεσμού στις νέες λειτουργικές κλίμακες που έχουν δημιουργηθεί, μετά την ολοκλήρωση νέων δικτύων μεταφορών και άλλων υποδομών, με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, οι οποίες έχουν μεταβάλει την οικονομική και κοινωνική γεωγραφία της χώρας.
- οδηγεί, επιπλέον, σε οικονομίες κλίμακας και συγκέντρωση δυνάμεων, τηρεί δηλ. όρους απαραίτητους για την αποφασιστική βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας της.
- εξασφαλίζει την απαραίτητη κλίμακα ώστε να αναλάβει σημαντικές αναπτυξιακές λειτουργίες.
- επιτρέπει τη μεταβίβαση και πρόσθετων αρμοδιοτήτων που ανήκουν σήμερα στις κρατικές Περιφέρειες, σε άλλους κρατικούς φορείς ή ακόμη και στο κεντρικό κράτος, με αποτέλεσμα να μειωθούν έτσι τα επίπεδα και η πολυπλοκότητα άσκησης αρμοδιοτήτων και διεκπεραίωσης διαδικασιών, προς όφελος του πολίτη, της Πολιτείας, αλλά και της οικονομίας ([www.kedke.gr](http://www.kedke.gr)).

Ειδικά για τους πολίτες της περιφέρειας, η δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία ενός ισχυρού αυτοδιοικητικού θεσμού, με πλειάδα αρμοδιοτήτων και αναπτυξιακές ευθύνες, φέρνει κοντά τους τη διοίκηση, ώστε να πάψουν να υποχρεώνονται να απευθύνονται στο κέντρο για πολλές σημαντικές υποθέσεις τους. Από την άλλη πλευρά, η ανάληψη αναπτυξιακών ευθυνών από έναν ισχυρό αιρετό θεσμό, καθιστά τους πολίτες της περιφέρειας «κύριους του οίκου τους».

### **3.4: Επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης του προγράμματος Καλλικράτης «ΕΛΛ.Α.Δ.Α»**

Για την υποστήριξη των νέων δήμων και των περιφερειών που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και την άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων, καθώς και την προώθηση της διαπεριφερειακής, διαβαθμηδικής και διαδημοτικής συνεργασίας, καταρτίζεται το πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.».

Το πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.», διαρθρώνεται σε τρεις άξονες:

(α) ο άξονας με κορμό επιχειρησιακά προγράμματα όπως «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013, στο μέρος που αφορούν στους δήμους και τις περιφέρειες.

(β) ο άξονας του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης που λειτουργεί συμπληρωματικά με το Ε.Σ.Π.Α. και χρηματοδοτεί ιδίως μη επιλέξιμα από το Ε.Σ.Π.Α. έργα και δράσεις.

(γ) ο άξονας για την αξιοποίηση και αναδιάταξη των ανθρωπίνων πόρων, με αντικείμενο την ανάδειξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων του υπηρετούντος προσωπικού, το σχεδιασμό της στελέχωσης με επιστημονικό προσωπικό με βάση την αποτύπωση των αναγκών των νέων δήμων και περιφερειών ([www.ota.gr](http://www.ota.gr)).

Η χρηματοδότηση του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης προέρχεται από εθνικούς πόρους, με τους οποίους το κράτος χρηματοδοτεί δραστηριότητες αρμοδιότητας των δήμων και των περιφερειών, καθώς και από θεσμοθετημένους πόρους της Αυτοδιοίκησης. Το ποσοστό συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης στη χρηματοδότηση του προγράμματος καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και της Ε.Ν.Α.Ε.. Οι πόροι του προγράμματος εγγράφονται σε ειδικό κωδικό των λογαριασμών των άρθρων 259 παράγραφος 5 και 260 παράγραφος 6 του παρόντος, στον οποίο εγγράφονται και όλες οι μεταφερόμενες από 1.1.2011, πιστώσεις των υπουργείων που χρηματοδοτούν δραστηριότητες της Αυτοδιοίκησης.

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία μεταφοράς των πιστώσεων των υπουργείων στους ανωτέρω λογαριασμούς, καθώς και η διαδικασία αποπληρωμής των έργων, μελετών και ενεργειών που είναι σε εξέλιξη και χρηματοδοτούνται έως το τέλος του 2010. Το σύνολο των πιστώσεων που θα καταγραφούν ανά βαθμό αυτοδιοίκησης, κατά λόγο αρμοδιότητας και θα μεταφερθούν στον ειδικό κωδικό της παραγράφου 3, θα μεταφέρονται ετησίως ως ποσοστό του εκάστοτε εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, βάσει του κατ' αναλογία ποσοστού συμμετοχής τους στο εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2011 ή του έτους μεταφοράς της αρμοδιότητας.

Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο προτείνεται από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, το οποίο εκδίδεται έως 31.12.2010, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και της Ε.Ν.Α.Ε., καθορίζονται το περιεχόμενο, οι πόροι, το σύστημα διοίκησης, οι διαδικασίες κατάρτισης, τα κριτήρια ένταξης (όπως η αντιστοιχία με τους στόχους και τις δράσεις του προγράμματος, η ωριμότητα του έργου, η προώθηση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης) και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης του προγράμματος «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» (ΦΕΚ, 2010).

Το πρόγραμμα «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» διαχειρίζεται Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και μέλη ορίζονται στελέχη των αρμόδιων υπηρεσιών του ίδιου Υπουργείου, των συμμετεχόντων στη χρηματοδότηση του Προγράμματος Υπουργείων και εκπρόσωποι των κεντρικών συλλογικών οργάνων της αυτοδιοίκησης. Με την ίδια απόφαση προσδιορίζεται το έργο της Επιτροπής Παρακολούθησης και ο τρόπος αξιολόγησής του και καθορίζονται θέματα λειτουργίας, υποστήριξης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Επίσης, σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.

### 4.1: Οργάνωση Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Δράμας, Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης. Έδρα της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης είναι η Κομοτηνή. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

#### 4.1.1: Σύνθεση νομού Δράμας

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δράμας με έδρα τη Δράμα αποτελούμενος από το δήμο Δράμας και τη κοινότητα Σιδηρονέρου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Προσοτσάνης με έδρα τη Προσοτσάνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Προσοτσάνης και β. Σιταγρών, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Παρανεστίου με έδρα το Παρανέστι αποτελούμενος από τους δήμους α. Παρανεστίου και β. Νικηφόρου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Δοξάτου με έδρα το Καλαμπάκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Δοξάτου και β. Καλαμπακίου, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στο δήμο Κάτω Νευροκοπίου δεν επέρχεται καμία μεταβολή

**Γ.** Οι δήμοι Κάτω Νευροκοπίου και Παρανεστίου χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

#### **4.1.2: Σύνθεση νομού Έβρου**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αλεξανδρούπολης με έδρα την Αλεξανδρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλεξανδρούπολης β. Τραϊανούπολης και γ. Φερών, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Σουφλίου με έδρα το Σουφλί αποτελούμενος από τους δήμους α. Σουφλίου και β. Τυχερού γ. Ορφέα, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Διδυμοτείχου με έδρα το Διδυμότειχο αποτελούμενος από τους δήμους α. Διδυμοτείχου και β. Μεταξάδων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Ορεστιάδας με έδρα την Ορεστιάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ορεστιάδος β. Βύσσας γ. Κυπρίνου και δ. Τριγώνου, οι οποίοι καταργούνται

**B.** Στον δήμο Σαμοθράκης δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.1.3: Σύνθεση νομού Καβάλας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καβάλας με έδρα τη Καβάλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Καβάλας και β. Φιλίππων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νέστου με έδρα τη Χρυσούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Χρυσούπολης β. Κεραμωτής και γ. Ορεινού, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Παγγαίου με έδρα την Ελευθερούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευθερούπολης β. Πιερέων γ. Παγγαίου δ. Ελευθερών και ε. Ορφανού, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στον δήμο Θάσου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.1.4: Σύνθεση νομού Ξάνθης**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ξάνθης με έδρα τη Ξάνθη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ξάνθης και β. Σταυρούπολης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μύκης με έδρα τη Σμίνθη αποτελούμενος από το δήμο Μύκης και τις κοινότητες α. Θέρμων β. Κοτύλης γ. Σατρών, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Δημόκριτου με έδρα τα Άβδηρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αβδήρων β. Βιστωνίδος και γ. Σελέρου, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στον δήμο Τοπείρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.1.5: Σύνθεση νομού Ροδόπης**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κομοτηνής με έδρα την Κομοτηνή αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγείρου β. Κομοτηνής και γ. Νέου Σιδηροχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ιάσμου με έδρα τον Ίασμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιάσμου β. Σώστου και την κοινότητα Αμαξάδων, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Μαρωνείας με έδρα τις Σάπες αποτελούμενος από τους δήμους α. Μαρωνείας και β. Σαπών, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Αρριανών με έδρα τη Φιλλύρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρριανών β. Φιλλύρας και τις κοινότητες α. Κέχρου β. Οργάνης, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.2: Οργάνωση περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**

Η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πιερίας, Πέλλας, Σερρών και Χαλκιδικής. Έδρα της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι η Θεσσαλονίκη. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

##### **4.2.1: Σύνθεση Νομού Θεσσαλονίκης**

**A.** Συνιστώνται οι κατώτεροι δήμοι:

1. Δήμος Θεσσαλονίκης με έδρα τη Θεσσαλονίκη αποτελούμενος από τους δήμους α. Θεσσαλονίκης και β. Τριανδρίας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου με έδρα τον Ευόσμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευθερίου-Κορδελιού και β. Ευόσμου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Νεάπολης - Συκεών με έδρα τις Συκιές αποτελούμενος από τους δήμους α. Συκεών β. Αγίου Παύλου γ. Νεαπόλεως και δ. Πεύκων, οι οποίοι καταργούνται.



4. Δήμος Παύλου Μελά με έδρα τη Σταυρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σταυρουπόλεως β. Πολίχνης και γ. Ευκαρπίας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης με έδρα τους Αμπελόκηπους αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμπελοκήπων και β. Μενεμένης, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη με έδρα το Πανόραμα και ιστορική έδρα το Χορτιάτη αποτελούμενος από τους δήμους α. Πανοράματος β. Πυλαίας και γ. Χορτιάτη, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Χαλκηδόνος με έδρα τα Κουφάλια και ιστορική έδρα τη Γέφυρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Χαλκηδόνος β. Αγίου Αθανασίου και γ. Κουφαλίων, οι οποίοι καταργούνται.
8. Δήμος Δέλτα με έδρα τη Σίνδο αποτελούμενος από τους δήμους α. Εχεδώρου β. Αξιού και γ. Χαλάστρας, οι οποίοι καταργούνται.
9. Δήμος Ωραιοκάστρου με έδρα το Ωραιοκάστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωραιοκάστρου β. Μυγδονίας και γ. Καλλιθέας, οι οποίοι καταργούνται.
10. Δήμος Λαγκαδά με έδρα τον Λαγκαδά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαγκαδά β. Λαχανά γ. Ασσήρου δ. Σοχού, ε. Καλλινδοίων στ. Κορωνείας και ζ. Βερτίσκου, οι οποίοι καταργούνται.
11. Δήμος Θερμαϊκού με έδρα τη Περαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Θερμαϊκού β. Επανομής γ. Μηχανιώνας, οι οποίοι καταργούνται.
12. Δήμος Θέρμης με έδρα τη Θέρμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Θέρμης β. Μίκρας γ. Βασιλικών, οι οποίοι καταργούνται.
13. Δήμος Βόλβης με έδρα το Σταυρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Γεωργίου β. Μαδύτου γ. Αρεθούσας δ. Απολλωνίας ε. Ρεντίνας και στ. Εγνατίας, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στο δήμο Καλαμαριάς δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.2.2: Σύνθεση Νομού Πέλλας**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Έδεσσας με έδρα την Έδεσσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βεγορίτιδας και β. Έδεσσας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Αλμωπίας με έδρα την Αριδαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αριδαίας και β. Εξαπλάτανου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Σκύδρας με έδρα τη Σκύδρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μενηίδος και β. Σκύδρας, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Αρχαίας Πέλλας με έδρα τα Γιαννισιά και ιστορική έδρα την Πέλλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Γιαννισίων β. Κύρρου γ. Πέλλας δ. Κρύας Βρύσης και ε. Μεγάλου Αλεξάνδρου, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.2.3: Σύνθεση νομού Ημαθίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Βεργίνας με έδρα τη Βέροια αποτελούμενος από τους δήμους α. Βέροιας β. Αποστόλου Παύλου γ. Δοβρά δ. Βεργίνας και ε. Μακεδονίδος, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Αλεξανδρείας με έδρα την Αλεξάνδρεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλεξανδρείας β. Πλατέος γ. Μελίκης και δ. Αντιγονιδών, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Ανθεμίων με έδρα το Κόπανο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανθεμίων και β. Ειρηνοπούλεως, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στο δήμο Νάουσας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.2.4: Σύνθεση νομού Κιλκίς**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κιλκίς με έδρα το Κιλκίς αποτελούμενος από τους δήμους α. Κιλκίς β. Κρουσσών γ. Χέρσου δ. Πικρολίμνης ε. Μουριών στ. Γαλλικού ζ. Δοϊράνης, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Παιονίας με έδρα το Πολύκαστρο και ιστορική έδρα τη Γουμένισσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πολυκάστρου β. Ευρωπού γ. Αξιούπολης δ. Γουμένισσας και τη κοινότητα Λιβαδιών, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.2.5: Σύνθεση νομού Πιερίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δίου με έδρα το Λιτόχωρο και ιστορική έδρα το Δίον αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανατολικού Ολύμπου β. Δίου και γ. Λιτοχώρου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Πύδνας με έδρα τον Κολινδρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγινίου β. Κολινδρού γ. Μεθώνης και δ. Πύδνας, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

1. Δήμος Κατερίνης με έδρα την Κατερίνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελαφίνας β. Κατερίνης γ. Κορινού και δ. Παραλίας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Περίων με έδρα την Κάτω Μηλιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Πέτρας και β. Περίων, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Ο δήμος Περίων χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

#### Πρόταση 2

1. Δήμος Κατερίνης με έδρα την Κατερίνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελαφίνας β. Κατερίνης γ. Κορινού δ. Παραλίας ε. Πέτρας και στ. Περίων,, οι οποίοι καταργούνται.

### **4.2.6: Σύνθεση νομού Σερρών**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Σιντικής με έδρα το Σιδηρόκαστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κερκίνης β. Πετρισιού γ. Σιδηροκάστρου και τις κοινότητες α. Αγκίστρου β. Αχλαδοχωρίου γ. Προμαχώνος, οι οποίοι καταργούνται

2. Δήμος Βισαλτίας με έδρα τη Νιγρίτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αχινού β. Βισαλτίας γ. Νιγρίτης και δ. Τραγίλου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Εμμανουήλ Παππά με έδρα το Χρυσό αποτελούμενος από τους δήμους α. Εμμανουήλ Παππά και β. Στρυμώνα, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Αμφίπολης με έδρα το Ροδολίβος αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφίπολης β. Κορμίστας γ. Πρώτης και δ. Ροδολίβους, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Νέας Ζίχνης με έδρα τη Νέα Ζίχνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλιστράτης και β. Νέας Ζίχνης, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

6. Δήμος Ηράκλειας με έδρα την Ηράκλεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηράκλειας β. Σκοτούσσης και γ. Στρυμωνικού, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Σερρών με έδρα τις Σέρρες αποτελούμενος από τους δήμους α. Σερρών β. Καπετάν Μητρουσίου γ. Λευκώνα δ. Σκουτάρεως και τις κοινότητες α. Άνω Βροντούς β. Ορεινής, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 2

6. Δήμος Ηράκλειας με έδρα την Ηράκλεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηρακλείας και β. Στρυμωνικού, οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Σερρών με έδρα τις Σέρρες αποτελούμενος από τους δήμους Σερρών β. Σκουτάρεως και τις κοινότητες α. Άνω Βροντούς β. Ορεινής, οι οποίοι καταργούνται.
8. Δήμος Καπετάν Μητρουσίου με έδρα το Προβατά αποτελούμενος από τους α. Λευκώνα β. Σκοτούσσης και γ. Καπετάν Μητρουσίου, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.2.7: Σύνθεση νομού Χαλκιδικής**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Πολυγύρου με έδρα το Πολύγυρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανθεμούντα β. Ορμυλίας γ. Ζερβοχωρίων και δ. Πολυγύρου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Σιθωνίας με έδρα τη Νίκητη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σιθωνίας και β. Τορώνης, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Κασσάνδρας με έδρα τη Κασσάνδρεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Κασσανδρείας και β. Παλλήνης, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Νέας Προποντίδας με έδρα τα Μουδανιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλλικράτειας β. Μουδανιών και γ. Τρίγλιας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αριστοτέλη με έδρα την Ιερισσό και ιστορική έδρα την Αρναία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρναίας β. Παναγίας και γ. Σταγίρων – Ακάνθου, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.3: Οργάνωση περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας**

Η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης και Φλώρινας. Έδρα της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι η Κοζάνη. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

### 4.3.1: Σύνθεση νομού Γρεβενών

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δεσκάτης με έδρα τη Δεσκάτη αποτελούμενος από τους δήμους α. Δεσκάτης και β.Χασίων, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

2. Δήμος Γρεβενών με έδρα τα Γρεβενά αποτελούμενος από τους δήμους α. Γρεβενών β.Βεντζίου και γ. Ηρακλεωτών οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Βασιλίτσας με έδρα τους Μαυραναίους αποτελούμενος από τους δήμους α. ΑγίουΚοσμά β. Γόργιανης γ. Θεοδώρου Ζιάκα και τις κοινότητες α. Αβδέλλας β. Μεσολουρίου γ.Περιβολίου δ. Σαμαρίνης ε. Φιλιππαίων στ. Δότσικου ζ.Σμίξης, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 2

2. Δήμος Γρεβενών με έδρα τα Γρεβενά αποτελούμενος από τους δήμους α. Γρεβενών β.Βεντζίου γ. Ηρακλεωτών δ. Αγίου Κοσμά ε. Γόργιανης στ. Θεοδώρου Ζιάκα και τις κοινότητες α. Αβδέλλας β. Μεσολουρίου γ. Περιβολίου δ. Σαμαρίνης ε. Φιλιππαίων στ. Δότσικου ζ.Σμίξης οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Οι δήμοι Δεσκάτης και Βασιλίτσας χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

### 4.3.2: Σύνθεση νομού Καστοριάς

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καστοριάς με έδρα τη Καστοριά αποτελούμενος από τους δήμους α. Καστοριάς β.Αγίας Τριάδος γ. Μεσοποταμίας δ. Κορεστίων και τη κοινότητα Καστρακίου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ορεστίδος με έδρα το Άργος Ορεστικό αποτελούμενος από τους δήμους α.Ορεστίδος και β. Ίωνα Δραγούμη, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Νεστορίου με έδρα το Νεστόριο αποτελούμενος από τους δήμους α. Νεστορίου β.Ακριτών και τις κοινότητες α. Γράμμου β. Αρρένων, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Μακεδνών με έδρα το Μαυροχώρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίων Αναργύρων β. Μακεδνών γ. Βισίου και δ. Κλεισούρας, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Οι δήμοι Νεστορίου και Μακεδνών χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

### **4.3.3: Σύνθεση νομού Κοζάνης**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κοζάνης με έδρα τη Κοζάνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Κοζάνης β. Αιανής γ. Ελιμείας δ. Δημητρίου Υψηλάντη ε. Ελλησπόντου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Βοΐου με έδρα τη Νεάπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σιάτιστας β. Νεάπολης γ. Τσοτυλίου και τη κοινότητα Πεντάλοφου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Εορδαίας με έδρα τη Πτολεμαΐδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πτολεμαΐδας β. Βέρμιου γ. Μουρικού δ. Αγίας Παρασκευής και τη κοινότητα Βλάστης, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Σερβίων με έδρα τα Σέρβια αποτελούμενος από τους δήμους α. Σερβίων β. Καμβουνίων και τη κοινότητα Λιβαδερού, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στο δήμο Βελβεντού δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

### **4.3.4: Σύνθεση νομού Φλώρινας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Φλώρινας με έδρα τη Φλώρινα αποτελούμενος από τους δήμους α. Κάτω Κλεινών β. Μελίτης γ. Περάσματος και δ. Φλώρινας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Αμυνταίου με έδρα το Αμύνταιο με ιστορική έδρα το Νυμφαίο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αετού β. Αμυνταίου γ. Φιλώτα και τις κοινότητες α. Βαρικού β. Λεχόβου γ. Νυμφαίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Πρεσπών με έδρα το Λαιμό αποτελούμενος από το δήμο Πρεσπών και την κοινότητα Κρυσταλλοπηγής, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Ο δήμος Πρεσπών χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

### **4.4: Οργάνωση περιφέρειας Ηπείρου**

Η περιφέρεια Ηπείρου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, και Πρεβέζης. Έδρα της περιφέρειας Ηπείρου είναι τα Ιωάννινα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

#### **4.4.1: Σύνθεση νομού Άρτης**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αρταίων με έδρα την Άρτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρταίων β. Αμβρακικού γ. Βλαχερνών δ. Φιλοθέης και ε. Ξηροβουνίου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νικολάου Σκουφά με έδρα το Πέτα και ιστορική έδρα το Κομμένο αποτελούμενος από τους δήμους α. Πέτα β. Αράχθου γ. Κομποτίου και τη κοινότητα Κομμένου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη με έδρα την Άνω Καλεντίνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηράκλειας β. Γεωργίου Καραϊσκάκη και γ. Τετραφυλίας οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων με έδρα το Βουλγαρέλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αθαμανίας β. Αγνάντων και τις κοινότητες α. Θεοδωριανών β. Μελισσουργών, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Οι δήμοι Γεωργίου Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

#### **4.4.2: Σύνθεση νομού Θεσπρωτίας**

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ηγουμενίτσας με έδρα την Ηγουμενίτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηγουμενίτσας β. Συβότων γ. Μαργαριτίου και τη κοινότητα Πέρδικας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Φιλιατών με έδρα τις Φιλιάτες αποτελούμενος από τους δήμους α. Φιλιατών β. Σαγιάδας και γ. Παραποτάμου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Σουλίου με έδρα τη Παραμυθιά και ιστορική έδρα τη Σαμονίδα Σουλίου αποτελούμενος από τους δήμους α. Παραμυθιάς β. Αχέροντα και τη κοινότητα Σουλίου, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.4.3: Σύνθεση νομού Ιωαννίνων**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ιωαννιτών με έδρα τα Ιωάννινα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιωαννιτών β. Ανατολής γ. Περάματος δ. Παμβώτιδας ε. Μπιζανίου και τη κοινότητα Νήσου Ιωαννίνων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ζαγορίου με έδρα τους Ασπράγγελους αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανατολικού Ζαγορίου β. Κεντρικού Ζαγορίου γ. Τύμφης και τις κοινότητες α. Βοβούσης β. Πάπιγκου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Κόνιτσας με έδρα τη Κόνιτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Κόνιτσας β. Μαστροροχωρίων και τις κοινότητες α. Δίστρατου β. Αετομηλίτσης γ. Φούρκας, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Πωγωνίου με έδρα το Καλπάκι και ιστορική έδρα το Δελβινάκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλπακίου β. Δελβινακίου γ. Άνω Πωγωνίου δ. Άνω Καλαμά και τις κοινότητες α. Πωγωνιανής β. Λαβδάνης, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Βορείων Τζουμέρκων με έδρα τα Πράμαντα αποτελούμενος από τους δήμους α. Τζουμέρκων β. Πράμαντων και τις κοινότητες α. Σιράκου β. Καλαριτών γ. Ματσουκίου και δ. Βαθυπέδου, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Μετσόβου με έδρα το Μέτσοβο αποτελούμενος από τους δήμους α. Μετσόβου β. Εγνατίας και τη κοινότητα Μηλέας οι οποίοι καταργούνται.
7. Δήμος Δωδώνης με έδρα την Αγία Κυριακή αποτελούμενος από τους δήμους α. Δωδώνης β. Λάκκας Σουλίου γ. Κατσανοχωρίων δ. Αγίου Δημητρίου και ε. Σελλών οι οποίοι καταργούνται.
8. Δήμος Ζίτσας με έδρα την Ελεούσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζίτσας β. Πασσαρώνος γ. Μολοσσών δ. Εκάλης και ε. Ευρυμενών, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Οι δήμοι Κόνιτσας, Πωγωνίου, Μετσόβου και Ζαγορίου χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

#### **4.4.4: Σύνθεση νομού Πρεβέζης**

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Πρέβεζας με έδρα τη Πρέβεζα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαλόγγου και β. Λούρου και γ. Πρέβεζας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Πάργας με έδρα τη Πάργα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πάργας και β. Φανάριου, οι οποίοι καταργούνται.



3. Δήμος Ζηρού με έδρα τη Φιλιππιάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανωγείου β. Θεσπρωτικού γ. Φιλιππιάδος και την κοινότητα Κρανέας, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.5: Οργάνωση περιφέρειας Θεσσαλίας**

Η περιφέρεια Θεσσαλίας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων. Έδρα της περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η Λάρισα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

##### **4.5.1: Σύνθεση Νομού Μαγνησίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Βόλου με έδρα το Βόλο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγριάς β. Αισωνίας γ. Βόλου δ. Ιωλκού ε. Νέας Αγχιάλου στ. Νέας Ιωνίας ζ. Πορταριάς η. Αρτέμιδας και την κοινότητα Μακρινίτσης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ρήγα Φεραίου με έδρα το Βελεστίνο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κάρλας β. Φερών και την κοινότητα Κεραμιδίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ζαγοράς - Μουρεσίου με έδρα τη Ζαγορά αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαγοράς και β. Μουρεσίου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Αλμυρού με έδρα τον Αλμυρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλμυρού β. Πτελεού γ. Σούρπης και την κοινότητα Ανάβρας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Νοτίου Πηλίου με έδρα την Αργαλαστή αποτελούμενος από τους δήμους α. Αργαλαστής β. Αφετών γ. Μηλεών δ. Σηπιάδος και την κοινότητα Τρικερίου, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στους δήμους Αλοννήσου, Σκιάθου, Σκοπέλου δεν επέρχεται καμία μεταβολή

**Γ.** Ο δήμος Ζαγοράς - Μουρεσίου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

##### **4.5.2: Σύνθεση νομού Καρδίτσας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αργιθέας με έδρα το Ανθηρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αχελώου β. Αργιθέας και τη κοινότητα Ανατολικής Αργιθέας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νικολάου Πλαστήρα με έδρα το Μορφοβούνι αποτελούμενος από τους δήμους α. Νεβρόπολης Αγράφων και β. Πλαστήρα, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Παλαμά με έδρα τον Παλαμά αποτελούμενος από τους δήμους α. Παλαμά και β. Φύλλων και γ. Σελλάνων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Σοφάδων με έδρα τους Σοφάδες αποτελούμενος από τους δήμους α. Σοφάδων β. Άρνης γ. Ρεντίνας δ. Ταμασίου και ε. Μενελαΐδας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Καρδίτσας με έδρα την Καρδίτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Καρδίτσας β. Κάμπου γ. Ιτάμου δ. Μητρόπολης και ε. Καλλιφώνιου, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Παμίσου με έδρα το Μουζάκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Μουζακίου β. Παμίσου και γ. Ιθώμης, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Ο δήμος Νικολάου Πλαστήρα χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

#### **4.5.3: Σύνοψη νομού Λάρισας**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ελασσόνας με έδρα την Ελασσόνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αντιχασίων β. Ελασσόνας γ. Λιβιάδιου δ. Ολύμπου ε. Ποταμιάς στ. Σαρανταπόρου και τις κοινότητες α. Βερδικούσης, β. Καρυάς γ. Τσαρίτσανης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Φαρσάλων με έδρα τα Φάρσαλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ενιππέα β. Ναρθακίου γ. Πολυδάμαντα και δ. Φαρσάλων, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Αγιάς με έδρα την Αγιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγιάς β. Ευρυμενών γ. Λακέρειας και δ. Μελιβοίας, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Τεμπών με έδρα το Μακρυχώρι και ιστορική έδρα τα Αμπελάκια αποτελούμενος από τους δήμους α. Γόννων β. Κάτω Ολύμπου γ. Μακρυχωρίου δ. Νέσσωνας και την κοινότητα Αμπελακίων, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Τυρνάβου με έδρα τον Τύρναβο αποτελούμενος από τους δήμους α. Τυρνάβου και β. Αμπελώνος, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

6. Δήμος Λαρισαίων με έδρα τη Λάρισα αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαρισαίων β.Κοιλιάδας γ. Γιάννουλης δ. Νίκαιας και ε. Κραννώνος, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Κιλελέρ με έδρα τον Πλατύκαμπο και ιστορική έδρα το Κιλελέρ αποτελούμενος από

τους δήμους α. Πλατυκάμπου β. Αρμενίου γ. Κιλελέρ, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 2

6. Δήμος Λαρισαίων με έδρα τη Λάρισα αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαρισαίων β.Κοιλιάδας και γ. Γιάννουλης, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Κιλελέρ με έδρα τη Νίκαια και ιστορική έδρα το Κιλελέρ αποτελούμενος από τους

δήμους α. Πλατυκάμπου β. Κραννώνος γ. Αρμενίου δ. Κιλελέρ και ε. Νίκαιας, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.5.4: Σύνοψη νομού Τρικάλων**

##### **A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:**

1. Δήμος Καστανιάς με έδρα τη Καστανιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Καστανιάς β. Κλεινοβού γ. Μαλακασίου και την κοινότητα Ασπροπόταμου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Πινδέων με έδρα τη Πύλη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιθήκων β. Γόμφων γ. Πιαλείων δ. Πύλης ε. Πινδέων και τις κοινότητες α. Μυροφύλλου β. Νεράιδας, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Φαρκαδόνας με έδρα τη Φαρκαδόνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Οιχαλίας β. Πελλιναίων και γ. Φαρκαδόνας, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

4. Δήμος Τρικκαίων με έδρα τα Τρίκαλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Εστιαιώτιδας β. Καλλιθένδρου γ. Κόζιακα δ. Μεγάλων Καλυβίων ε. Τρικκαίων και στ. Φαλωρείας, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Καλαμπάκας με έδρα την Καλαμπάκα αποτελούμενος από τους δήμους α.Καλαμπάκας και β. Χασίων, οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Νεοχωρήτη με έδρα τη Βασιλική αποτελούμενος από τους δήμους α. Βασιλικής β. Παληοκάστρου γ. Παραληθαίων και δ. Τυμφαίων , οι οποίοι καταργούνται.

## Πρόταση 2

4. Δήμος Τρικκαίων με έδρα τα Τρίκαλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Εστιαιώτιδας β. Καλλιθένδρου γ. Κόζιακα δ. Μεγάλων Καλυβίων ε. Παληοκάστρου στ. Παραληθαίων ζ. Τρικκαίων και η. Φαλωρείας, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Καλαμπάκας με έδρα την Καλαμπάκα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βασιλικής β. Καλαμπάκας γ. Τυμφαίων και δ. Χασίων, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Ο δήμος Καστανιάς χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

### **4.6: Οργάνωση περιφέρειας Ιονίου**

Περιφέρεια Ιονίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας. Έδρα της περιφέρειας Ιονίου είναι η Κέρκυρα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

#### **4.6.1: Σύνοψη νομού Ζακύνθου**

**A.** Συνίσταται ο κατωτέρω δήμος:

Δήμος Ζακύνθου με έδρα τη Ζάκυνθο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζακυνθίων β. Αλυκών γ. Αρκαδίων δ. Αρτεμισίων ε. Ελατίων και στ. Λαγανά, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.6.2: Σύνοψη νομού Κέρκυρας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κέρκυρας με έδρα τη Κέρκυρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Κερκυραίων β. Μελιτιείων γ. Κορισσίων δ. Παρελίων ε. Παλιοκαστριτών στ. Λευκιμμαίων ζ. Φαιάκων η. Θιναλίου θ. Εσπερίων ι. Αχιλλείων ια. Αγίου Γεωργίου ιβ. Κασσωπαίων και τις κοινότητες α. Οθώνων β. Μαθρακίου γ. Ερεικούσσης, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στο δήμο Παξών δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.6.3: Σύνθεση νομού Κεφαλληνίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κεφαλονιάς με έδρα το Αργοστόλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αργοστολίου β. Σάμης γ. Πυλαρέων δ. Παλίκης ε. Λειβαθούς στ. Ελείου – Προνών ζ. Ερισού και τη κοινότητα Ομαλών, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στο δήμο Ιθάκης δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.6.4: Σύνθεση νομού Λευκάδος**

**A.** Συνιστάται δήμος Λευκάδος με έδρα τη Λευκάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Απολλωνίων β. Ελλομένου γ. Καλάμου δ. Καρυάς ε. Καστού στ. Λευκάδος ζ. Σφακιωτών, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στον δήμο Μεγανησίου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.7: Οργάνωση περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος**

Η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας. Έδρα της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι η Πάτρα. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος

##### **4.7.1: Σύνθεση νομού Αιτωλοακαρνανίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αγρινίου με έδρα το Αγρίνιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγρινίου β. Παραβόλας γ. Παρακαμπυλίων δ. Στράτου ε. Νεάπολης στ. Αγγελοκάστρου ζ. Παναιτωλικού και η. Θεσπιέων, οι οποίοι καταργούνται

2. Δήμος Ξηρόμερου με έδρα τη Βόνιτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανακτόριου β. Παλαίρου και γ. Μεδεώνος, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Αστακού με έδρα τον Αστακό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αστακού β. Φυτειών και γ. Αλυζίας, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Ναυπακτίας με έδρα τη Ναύπακτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπάκτου β. Αποδοτίας γ. Πυλλήνης δ. Πλατάνου ε. Αντιρρίου και στ. Χάλκειας, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Αμφιλοχίας με έδρα την Αμφιλοχία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφιλοχίας β. Ινάχου και γ. Μενιδίου, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

6. Δήμος Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου με έδρα το Μεσολόγγι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου β. Οινιάδων και γ. Αιτωλικού, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Τριχωνίδας με έδρα το Θέρμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Θέρμου β. Αρακύνθου και γ. Μακρυνείας, οι οποίοι καταργούνται

#### Πρόταση 2

6. Δήμος Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου με έδρα το Μεσολόγγι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου β. Οινιάδων γ. Αράκυνθου δ. Μακρυνείας και ε. Αιτωλικού, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στο δήμο Θέρμου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

**Γ.**Ο Δήμος Θέρμου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

### **4.7.2: Σύνθεση νομού Αχαΐας**

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Πατρέων με έδρα τη Πάτρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Πατρέων β. Βραχναϊκών γ. Ρίου δ. Μεσσήνης και ε. Παραλίας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ερυμάνθου με έδρα τη Χαλανδρίτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Τριταίας β. Φαρρών και τις κοινότητες α. Καλεντζίου β. Λεόντιου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Δυτικής Αχαΐας με έδρα τη Κάτω Αχαΐα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωλένιας β. Μόβρης γ. Δύμης και δ. Λαρισσού, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Καλαβρύτων με έδρα τα Καλάβρυτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλαβρύτων β. Αροανίας γ. Παίων και δ. Λευκασίου, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

5. Δήμος Αιγίου με έδρα το Αίγιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγίου β. Συμπολιτείας και γ. Ερινεού, οι οποίοι καταργούνται

6. Δήμος Ανατολικής Αιγιαλείας με έδρα το Διακοπτό αποτελούμενος από τους δήμους α. Διακοπτού β. Ακράτας και γ. Αιγείρας, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 2

5. Δήμος Αιγιαλείας με έδρα το Αίγιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγίου β. Συμπολιτείας γ. Ερινεού δ. Διακοπτού ε. Ακράτας και στ. Αιγείρας, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.7.3:Σύνθεση νομού Ηλείας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ζαχάρως με έδρα τη Ζαχάρω αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαχάρως και β. Φιγαλείας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ανδρίτσαινας με έδρα τα Κρέστενα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σκιλλούντος β. Ανδριτσαίνης και γ. Αλιφείρας, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Πύργου με έδρα το Πύργο αποτελούμενος από τους δήμους α. Πύργου β. Ωλένης γ. Ιαρδανού και δ. Βώλακος, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Αμαλιάδας με έδρα την Αμαλιάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμαλιάδας και β. Πηνειάς, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας με έδρα την Αρχαία Ολυμπία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρχαίας Ολυμπίας β. Λασιώνος γ. Φολής και δ. Λαμπείας, οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Κυλλήνης με έδρα τα Λεχαινά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεχαινών β. Ανδραβίδας γ. Κάστρου – Κυλλήνης και δ. Βουπρασιάς, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Πηνειού με έδρα τη Γαστούνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Γαστούνης β. Βαρθολομιού και γ. Τραγανού, οι οποίοι καταργούνται.

#### **4.8: Οργάνωση περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**

Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Βοιωτίας, Ευβοίας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδος και Φωκίδος. Έδρα της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι η Λαμία. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

#### **4.8.1: Σύνθεση νομού Βοιωτίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Τανάγρας με έδρα το Σχηματάρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Σχηματαρίου β. Οινοφύτων γ. Τανάγρας και δ. Δερβενοχωρίων, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Θηβαίων με έδρα τη Θήβα αποτελούμενος από τους δήμους α. Θηβαίων β. Θίσβης γ. Βαγίων δ. Πλαταιών, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Αλιάρτου με έδρα την Αλιάρτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλιάρτου β. Θεσπιέων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Ορχομενού με έδρα τον Ορχομενό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ορχομενού β. Ακραιφνίας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Λεβαδέων με έδρα τη Λιβαδειά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεβαδέων β. Χαιρωνείας γ. Δαύλειας δ. Κορώνειας και τη κοινότητα Κυριακίου, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Αράχοβας με έδρα το Δίστομο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αραχόβης β. Διστόμου και τη κοινότητα Αντικύρας, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Ο δήμος Αράχοβας χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

#### **4.8.2: Σύνθεση νομού Εύβοιας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Χαλκιδέων με έδρα τη Χαλκίδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Χαλκιδέων β. Ληλαντίων γ. Ανθηδώνος δ. Νέας Αρτάκης και ε. Αυλίδος, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Διρφύων με έδρα τα Ψαχνά αποτελούμενος από τους δήμους α. Διρφύων και β. Μεσσαπίων, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ερέτριας με έδρα την Ερέτρια αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερέτριας και β. Αμαρυνθίων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Καρυστίας με έδρα την Κάρυστο αποτελούμενος από τους δήμους α. Καρύστου β. Στυρέων γ. Μαρμαρίου και τη κοινότητα Καφηρέως , οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Ιστιαίας με έδρα την Ιστιαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιστιαίας β. Αιδηψού γ. Αρτεμισίου δ. Ωρεών και τη κοινότητα Λιχάδος , οι οποίοι καταργούνται.



6. Δήμος Λίμνης με έδρα τη Λίμνη Ευβοίας αποτελούμενος από τους δήμους α. Νηλέως β. Ελυμνίων και γ. Κηρέως, οι οποίοι καταργούνται

#### Πρόταση 1

7. Δήμος Κύμης με έδρα τη Κύμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Κύμης και β. Κονιστρών, οι οποίοι καταργούνται

8. Δήμος Ταμυνέων με έδρα το Αλιβέρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ταμυνέων και β. Αυλώνος γ. Δυστίων, οι οποίοι καταργούνται

#### Πρόταση 2

7. Δήμος Γεωργίου Παπανικολάου με έδρα το Αλιβέρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Κύμης β. Κονιστρών γ. Ταμυνέων δ. Αυλώνος και ε. Δυστίων, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στον δήμο Σκύρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

### **4.8.3: Σύνθεση νομού Ευρυτανίας**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καρπενησίου με έδρα το Καρπενήσι αποτελούμενος από τους δήμους α.Καρπενησίου β. Φουρνά γ. Προυσσού δ. Ποταμιάς ε. Δομνίστας και στ. Κτημενίων οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Αγράφων με έδρα τη Δυτική Φραγκίστα αποτελούμενος από τους δήμους α. Φραγκίστας β. Βίνιανης γ. Ασπροποτάμου δ. Απεραντίων και ε. Αγράφων, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Ο Δήμος Αγράφων χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

### **4.8.4: Σύνθεση νομού Φθιώτιδας**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Παρνασσού με έδρα τη Κάτω Τιθορέα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφίκλειας β. Ελάτειας και γ. Τιθορέας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Αταλάντης με έδρα την Αταλάντη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αταλάντης β. Δαφνουσίων γ. Οπουντίων και δ. Μαλεσίνης, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Δομοκού με έδρα το Δομοκό αποτελούμενος από τους δήμους α. Δομοκού β. Θεσσαλιώτιδος και γ. Ξυνιάδος, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Μαλιακού με έδρα τα Καμένα Βούρλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Κωνσταντίνου β. Καμένων Βούρλων και γ. Μώλου, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Στυλίδας με έδρα τη Στυλίδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Εχιναίων β. Πελασγίας και γ. Στυλίδος, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

6. Δήμος Λαμιέων με έδρα τη Λαμία αποτελούμενος από τους δήμους α. Γοργοποτάμου β. Λαμιέων γ. Λειανοκλαδίου δ. Υπάτης και την κοινότητα Παύλιανης, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Μακρακώμης – Σπερχειού με έδρα τη Σπερχειάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Γεωργίου Τυμφρηστού β. Μακρακώμης γ. Σπερχειάδος και την κοινότητα Τυμφρηστού, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 2

6. Δήμος Λαμιέων με έδρα τη Λαμία αποτελούμενος από τους δήμους α. Γοργοποτάμου β. Λαμιέων γ. Λειανοκλαδίου και την κοινότητα Παύλιανης, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Σπερχειάδος με έδρα τη Σπερχειάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σπερχειάδος β. Υπάτης, οι οποίοι καταργούνται.

8. Δήμος Τυμφρηστού με έδρα τη Μακρακώμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Γεωργίου Τυμφρηστού β. Μακρακώμης και την κοινότητα Τυμφρηστού, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Ο δήμος Τυμφρηστού χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

#### **4.8.5: Σύνοψη νομού Φωκίδος**

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δελφών με έδρα την Άμφισσα και ιστορική έδρα τους Δελφούς αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφίσσης β. Γαλαξιδίου γ. Γραβιάς δ. Δελφών ε. Δεσφίνας στ. Ιτέας ζ. Καλιέων και η. Παρνασσού, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Δωρίδος με έδρα το Ευπάλιο και ιστορική έδρα το Λιδωρίκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Βαρδουσιών β. Ευπαλίου γ. Λιδωρικού και δ. Τολοφώνος, οι οποίοι καταργούνται.

#### 4.9: Οργάνωση περιφέρειας Αττικής

Η περιφέρεια Αττικής, η οποία περιλαμβάνει το νομό Αττικής. Έδρα της περιφέρειας Αττικής είναι η Αθήνα. Η περιφερειακή ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Αθηναίων, Φιλαδελφείας – Χαλκηδόνας, Γαλασίου, Ζωγράφου, Καισαριανής, Βύρωνος, Ηλιούπολης και Δάφνης – Υμηττού. Η περιφερειακή ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Γλυφάδας, Ελληνικού - Αργυρούπολης, Αλίμου, Νέας Σμύρνης, Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αγίου Δημητρίου. Η περιφερειακή ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Πεντέλης, Κηφισιάς, Μεταμορφώσεως, Πεύκης – Λυκόβρυσης, Αμαρουσίου, Ψυχικού – Φιλοθέης, Χολαργού – Παπάγου, Νέας Ιωνίας, Βριλησσιών, Αγ. Παρασκευής και Χαλανδρίου. Η περιφερειακή ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Αιγάλεω, Περιστερίου, Πετρούπολης, Χαϊδαρίου, Αγίας Βαρβάρας και Ίλιου / Καματερού ή Αγ. Αναργύρων – Καματερού. Η περιφερειακή ενότητα Πειραιώς περιλαμβάνει τους δήμους της νομαρχίας Πειραιώς. Η περιφερειακή ενότητα Δυτικής Αττικής περιλαμβάνει τους δήμους της νομαρχίας Δυτικής Αττικής. Η περιφερειακή ενότητα Ανατολικής Αττικής περιλαμβάνει τους δήμους της νομαρχίας Ανατολικής Αττικής ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

##### 4.9.1: Σύνθεση νομού Αττικής

- **ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Φιλαδελφείας – Χαλκηδόνας με έδρα τη Νέα Φιλαδέλφεια αποτελούμενος από τους δήμους α. Νέας Φιλαδελφείας και β. Νέας Χαλκηδόνας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Παπάγου - Χολαργού με έδρα το Χολαργό αποτελούμενος από τους δήμους α. Χολαργού και β. Παπάγου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Δάφνης – Υμηττού με έδρα τη Δάφνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Δάφνης και β. Υμηττού, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Κηφισιάς με έδρα τη Κηφισιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Κηφισιάς β. Νέας Ερυθραίας και γ. Εκάλης, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Πεντέλης με έδρα τα Μελίσσια αποτελούμενος από τους δήμους α. Μελισσίων και β. Πεντέλης και γ. Νέας Πεντέλης, οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου με έδρα το Μοσχάτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Μοσχάτου και β. Ταύρου, οι οποίοι καταργούνται
7. Δήμος Φιλοθέης - Ψυχικού με έδρα το Ψυχικό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ψυχικού και β. Νέου Ψυχικού και γ. Φιλοθέης, οι οποίοι καταργούνται
8. Δήμος Λυκόβρυσης - Πεύκης με έδρα τη Πεύκη αποτελούμενος από τους δήμους α. Πεύκης και β. Λυκοβρύσεως, οι οποίοι καταργούνται
9. Δήμος Ελληνικού - Αργυρούπολης με έδρα την Αργυρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελληνικού και β. Αργυρούπολης, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1.

10. Δήμος Ιλίου - Καματερού με έδρα το Ίλιον αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιλίου και β. Καματερού, οι οποίοι καταργούνται

#### Πρόταση 2.

10. Δήμος Αγίων Αναργύρων - Καματερού με έδρα τους Αγίους Αναργύρους αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίων Αναργύρων και β. Καματερού, οι οποίοι καταργούνται

**Β.** Στους δήμους α. Αθηναίων β. Βύρωνος γ. Καλλιθέας δ. Καισαριανής ε. Ηρακλείου στ. Ηλιουπόλεως ζ. Ζωγράφου η. Γαλατσίου θ. Βριλησίων ι. Αμαρουσίου ια. Αλίμου ιβ. Αιγάλεω ιγ. Αγίων Αναργύρων ιδ. Αγίου Δημητρίου ιε. Αγίας Παρασκευής ιστ. Αγίας Βαρβάρας ιζ. Γλυφάδας ιη. Πετρούπολης ιθ. Χαλανδρίου κ. Χαϊδαρίου κα. Περιστερίου κβ. Παλαιού Φαλήρου κγ. Νέας Ιωνίας κδ. Μεταμορφώσεως κε. Νέας Σμύρνης κστ. Ίλιου δεν επέρχεται καμία αλλαγή.

#### • **ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κερατσινίου - Δραπετσώνας με έδρα το Κερατσίνι αποτελούμενος από τους δήμους α. Κερατσινίου και β. Δραπετσώνας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Νίκαιας – Αγίου Ιωάννη Ρέντη με έδρα τη Νίκαια αποτελούμενος από τους δήμους α. Νικαίας και β. Αγίου Ιωάννου Ρέντη, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Τροιζηνίας με έδρα το Γαλατά αποτελούμενος από τους δήμους α. Τροιζήνος και β. Μεθάνων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Κυθήρων με έδρα τα Κύθηρα αποτελούμενος από το δήμο Κυθήρων και τη κοινότητα Αντικυθήρων, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Σαλαμίνας με έδρα τη Σαλαμίνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σαλαμίνας και β. Αμπελακίων, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Η κοινότητα Αγκιστρίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

Γ. Στους δήμους α. Πειραιώς β. Περάματος γ. Κορυδαλλού δ. Αίγινας ε. Σπετσών στ. Πόρου και ζ. Ύδρας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

- **ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

- Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ωρωπού με έδρα τον Ωρωπό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωρωπίων β. Αυλώνος γ. Καλάμου και τις κοινότητες α. Συκάμινου β. Πολυδενδρίου γ. Μαρκοπούλου Ωρωπού δ. Μαλακάσης ε. Καπανδριτίου στ. Αφιδνών, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Μαραθώνος με έδρα το Μαραθώνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μαραθώνος β. Νέας Μάκρης και τις κοινότητες α. Γραμματικού β. Βαρνάβα, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Ραφήνας - Πικερμίου με έδρα τη Ραφήνα αποτελούμενος από το δήμο Ραφήνας και τη κοινότητα Πικερμίου, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Διονύσου με έδρα τον Άγιο Στέφανο αποτελούμενος τους δήμους α. Αγίου Στεφάνου β. Δροσιάς γ. Διονύσου δ. Ανοίξεως και τις κοινότητες α. Σταμάτας β. Κρουονερίου Ροδοπόλεως οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Αχαρνών με έδρα τις Αχαρνές αποτελούμενος από τους δήμους α. Αχαρνών και β. Θρακομακεδονών, οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Παλλήνης με έδρα το Γέρακα αποτελούμενος από τους δήμους α. Παλλήνης β. Γέρακα και τη κοινότητα Ανθούσης, οι οποίοι καταργούνται

7. Δήμος Παιανίας με έδρα τη Παιανία αποτελούμενος από τους δήμους α. Παιανίας και β. Γλυκών Νερών, οι οποίοι καταργούνται.

8. Δήμος Σπάτων - Αρτέμιδος με έδρα τα Σπάτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σπάτων – Λούτσας και β. Αρτέμιδος (Λούτσας), οι οποίοι καταργούνται.

9. Δήμος Λαυρεωτικής με έδρα το Λαύριο αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαυρεωτικής β. Κερατέας και τη κοινότητα Αγίου Κωνσταντίνου, οι οποίοι καταργούνται.

10. Δήμος Θορικού με έδρα τα Καλύβια Θορικού αποτελούμενος από τους δήμους α. Καλυβίων Θορικού β. Αναβύσσου και τις κοινότητες α. Σαρωνίδος β. Κουβαρά γ. Παλαιάς Φώκαιας, οι οποίοι καταργούνται.

11. Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης με έδρα τη Βούλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βούλας β. Βάρης και γ. Βουλιαγμένης, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στους δήμους α. Κρωπίας και β. Μαρκόπουλου Μεσογαίας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

• **ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ελευσίνας με έδρα την Ελευσίνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευσίνος και β. Μαγούλας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μάνδρας - Ειδυλλίας με έδρα τη Μάνδρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μάνδρας β. Βιλίων γ. Ερυθρών και τη κοινότητα Οινόης οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Μεγαρέων με έδρα τα Μέγαρα αποτελούμενος από το δήμο α. Μεγαρέων και β. Νέας Περάμου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Φυλής με έδρα τα Άνω Λιόσια αποτελούμενος τους δήμους α. Άνω Λιοσίων β. Ζεφυρίου και γ. Φυλής οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στο δήμο Ασπροπύργου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.10: Οργάνωση περιφέρειας Πελοποννήσου**

Η περιφέρεια Πελοποννήσου, η οποία περιλαμβάνει τους νομούς Αργολίδος, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας. Έδρα της περιφέρειας Πελοποννήσου είναι η Τρίπολη. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

##### **4.10.1: Σύνθεση νομού Αργολίδας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ναυπλιέων με έδρα το Ναύπλιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπλιέων β. Νέας Τίρυνθας γ. Μιδέας και δ. Ασίνης, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ερμιονίδας με έδρα το Κρανίδι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερμιόνης και β. Κρανιδίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Επιδαύρου με έδρα το Ασκληπιείο και ιστορική έδρα την Αρχαία Επίδαυρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ασκληπιείου και β. Επιδαύρου, οι οποίοι καταργούνται.

##### Πρόταση 1

4. Δήμος Άργους με έδρα το Άργος αποτελούμενος από τους δήμους α. Άργους β. Νέας Κίου γ. Λέρνας και τη κοινότητα Αχλαδοκάμπου, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Μυκηνών με έδρα το Κουτσοπόδι και ιστορική έδρα τις Μυκήνες αποτελούμενος από τους δήμους α. Μυκηναίων β. Κουτσοποδίου γ. Λυρκείας και τη κοινότητα Αλέας οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 2

4. Δήμος Άργους – Μυκηνών με έδρα το Άργος και ιστορική έδρα τις Μυκήνες αποτελούμενος από τους δήμους α. Άργους β. Νέας Κίου γ. Λέρνας δ. Μυκηναίων ε. Κουτσοποδίου σ. τ. Λυρκείας και τις κοινότητες α. Αχλαδόκαμπου, β. Αλέας οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Ο δήμος Επιδαύρου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

#### **4.10.2: Σύνοψη νομού Αρκαδίας**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Τρίπολης με έδρα τη Τρίπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Τρίπολης β. Τεγέας γ. Σκιρίτιδας δ. Μαντινείας ε. Κορυθίου και στ. Βαλτετσίου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Νότιας Κυνουρίας με έδρα το Λεωνίδιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεωνιδίου β. Τυρού και τη κοινότητα Κοσμά, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Μαινάλου με έδρα τη Βυτίνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βυτίνας β. Κλείτορος γ. Λεβιδίου και δ. Φαλάνθου, οι οποίοι καταργούνται

4. Δήμος Λάδωνα με έδρα τα Τρόπαια αποτελούμενος από τους δήμους α. Κοντοβαζαίνης και β. Τροπαίων, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Γορτυνίας με έδρα τη Δημητσάνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Δημητσάνας β. Ηραίας γ. Λαγκαδίων και δ. Τρικολώνων, οι οποίοι καταργούνται

6. Δήμος Μεγαλόπολης με έδρα τη Μεγαλόπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Μεγαλόπολης β. Γόρτυνος και γ. Φαλαισίας, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στο δήμο Βόρειας Κυνουρίας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

**Γ.** Οι δήμοι Μαινάλου, Λάδωνα, Νότιας Κυνουρίας και Γορτυνίας χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

#### **4.10.3: Σύνθεση νομού Κορινθίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κορινθίων με έδρα τη Κόρινθο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κορινθίων β. Σαρωνικού γ. Σολυγείας δ. Άσσου – Λεχαίου ε. Τενέας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Σικωνίων με έδρα το Κιάτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Σικωνίων β. Στυμφαλίας και γ. Φενεού, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Ευρωστίνης με έδρα το Ξυλόκαστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ευρωστίνης και β. Ξυλοκάστρου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Βέλου με έδρα το Ζευγολατιό αποτελούμενος από τους δήμους α. Βέλου β. Βόχας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Λουτρακίου με έδρα το Λουτράκι αποτελούμενος από τους δήμους α. Λουτρακίου - Περαχώρας β. Αγίων Θεοδώρων, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στο δήμο Νεμέας δεν επέρχεται καμία αλλαγή.

**Γ.** Ο δήμος Νεμέας χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

#### **4.10.4: Σύνθεση νομού Μεσσηνίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καλαμάτας με έδρα την Καλαμάτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Άριος β. Θουρίας και γ. Καλαμάτας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μεσσήνης με έδρα τη Μεσσήνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιπείας β. Ανδρούσας γ. Αριστομένους δ. Βουφράδων ε. Ιθώμης στ. Μεσσήνης ζ. Πεταλιδίου και την κοινότητα Τρικόρφου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Πύλου – Νέστορος με έδρα τη Πύλο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κορώνης β. Μεθώνης γ. Παπαφλέσσα δ. Πύλου ε. Νέστορος και σ τ. Χιλιοχωρίων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Τριφυλλίας με έδρα την Κυπαρισσία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αετού β. Αυλώνος γ. Γαργαλιάνων δ. Κυπαρισσίας ε. Φιλιατρών και την κοινότητα Τριπύλας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Οιχαλίας με έδρα τον Μελιγαλά αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανδανίας β. Αρφαρών γ. Δωρίου δ. Είρας ε. Μελιγαλά και στ. Οιχαλίας, οι οποίοι καταργούνται.



6. Δήμος Μεσσηνιακής Μάνης με έδρα την Καρδαμύλη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αβίας και β. Λεύκτρου, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Ο δήμος Μεσσηνιακής Μάνης χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

#### **4.10.5: Σύνθεση νομού Λακωνίας**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Σπάρτης με έδρα τη Σπάρτη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σπάρτης β. Οινούντος γ. Μυστρά δ. Πελλάνας ε. Θεραπνών στ. Φαρίδος και τη κοινότητα Καρυών, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Μάνης με έδρα το Γύθειο και ιστορική έδρα την Αρεόπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Γυθείου β. Σμύνους γ. Οπίλου και δ. Ανατολικής Μάνης, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Ευρώτα με έδρα τη Σκάλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Έλους β. Κροκεών γ. Σκάλας δ. Νιάτων και ε. Γερόνθρων, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Επιδαύρου Λιμηράς με έδρα τους Μολάους αποτελούμενος από τους δήμους α. Μονεμβασιάς β. Μολάων γ. Ζάρακα δ. Ασωπού και ε. Βοϊών, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Η κοινότητα Ελαφονήσου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

#### **4.11: Οργάνωση περιφέρειας Βορείου Αιγαίου**

Η περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Λέσβου, Σάμου και Χίου. Έδρα της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η Μυτιλήνη. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Λέσβου που περιλαμβάνει το Δήμο Λέσβου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Λήμνου που περιλαμβάνει το δήμο Λήμνου και το δήμο Αγίου Ευστρατίου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Χίου με έδρα τη Χίο που περιλαμβάνει το δήμο Χίου, το δήμο Ψαρών και το δήμο Οινουσσών. Συγκροτούνται το περιφερειακό διαμέρισμα Σάμου που περιλαμβάνει το δήμο Σάμου και το περιφερειακό Διαμέρισμα Ικαρίας που περιλαμβάνει τους Δήμους Ικαρίας και Φούρνων ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

#### **4.11.1: Σύνθεση νομού Λέσβου**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Λέσβου με έδρα τη Μυτιλήνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγιάσου β. Αγίας Παρασκευής γ. Γέρας δ. Ερεσού – Αντίσσης ε. Ευεγέρτουλα στ. Καλλονής ζ. Λουτροπόλεως θ. Θερμής η. Μανταμάδου θ. Μήθυμνας ι. Μυτιλήνης ια. Πέτρας ιβ. Πλωμαρίου και ιγ. Πολιχνίτου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Λήμνου με έδρα τη Μύρινα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ατσικής β. Μούδρου γ. Μύρινας και δ. Νέας Κούταλης, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Η κοινότητα Αγίου Ευστρατίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

#### **4.11.2: Σύνθεση νομού Σάμου**

**A.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Σάμου με έδρα το Βαθύ αποτελούμενος από τους δήμους α. Βαθέος β. Καρλοβασίων γ. Μαραθοκάμπου και δ. Πυθαγορείου, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ικαρίας με έδρα τον Άγιο Κήρυκο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Κηρύκου β. Ευδήλου και γ. Ραχών, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στον δήμο Φούρνων Κορσεών δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.11.3: Σύνθεση νομού Χίου**

**A.** Συνιστάται ο κατωτέρω δήμος:

- Δήμος Χίου με έδρα τη Χίο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Μηνά β. Αμανής γ. Ιωνίας δ. Καμποχώρων ε. Καρδαμύλων στ. Μαστιχοχωρίων ζ. Ομηρούπολης και η. Χίου, οι οποίοι καταργούνται.

**B.** Στους δήμους Οινουσσών και Ψαρών δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.12: Οργάνωση περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου**

Η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Κυκλάδων και Δωδεκανήσου. Έδρα της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι η Ερμούπολη. Συγκροτείται το περιφερειακό Διαμέρισμα Κω που περιλαμβάνει το δήμο Κω και το

δήμο Νισύρου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Καρπάθου που περιλαμβάνει το δήμο Καρπάθου και το δήμο Κάσου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Καλύμνου που περιλαμβάνει το δήμο Καλυμνίων, το δήμο Αστυπάλαιας, το δήμο Λειψών, το δήμο Λέρου, το δήμο Πάτμου και το δήμο Αγαθονήσιου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Ρόδου που περιλαμβάνει το δήμο Ρόδο, το δήμο Σύμης, το δήμο Χάλκης, το δήμο Μεγίστης και το δήμο Τήλου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Σύρου που περιλαμβάνει το δήμο Σύρου – Ερμούπολης, το δήμο Κέας, το δήμο Κύθνου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Μήλου που περιλαμβάνει το δήμο Μήλου, το δήμο Κιμώλου, το δήμο Σέριφου και το δήμο Σίφνου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Πάρου που περιλαμβάνει το δήμο Πάρου και το δήμο Αντιπάρου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Νάξου που περιλαμβάνει το δήμο Νάξου και το δήμο Αμοργού. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Τήνου που περιλαμβάνει το δήμο Τήνου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Μυκόνου που περιλαμβάνει το δήμο Μυκόνου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα που περιλαμβάνει το δήμο Άνδρου. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Θήρας που περιλαμβάνει το δήμο Θήρας, το δήμο Ιητών, το δήμο Σίκινου, το δήμο Φολέγανδρου και το δήμο Ανάφης ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

#### **4.12.1: Σύνοψη νομού Κυκλάδων**

##### **Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:**

1. Δήμος Σύρου – Ερμούπολης με έδρα την Ερμούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α.Ερμούπολης β. Άνω Σύρου γ. Ποσειδωνίας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Άνδρου με έδρα την Άνδρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Άνδρου β. Υδρούσας γ. Κόρθιου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων με έδρα τη Νάξο αποτελούμενος από τους δήμους α. Νάξου β. Δρυμαλίας και τις κοινότητες α. Σχοινούσσης β. Κουφονησίων γ. Ηράκλειας δ. Δονούσης, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Θήρας με έδρα τη Θήρα αποτελούμενος από το δήμο Θήρας και τη κοινότητα Οίας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Τήνου με έδρα τη Τήνο αποτελούμενος από τους δήμους α. Τήνου β. Εξωμβούργου και τη κοινότητα Πανόρμου, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Οι κοινότητες 1. Κιμώλου 2. Φολέγανδρου 3. Ανάφης 4. Σίκινου 5. Αντιπάρου αναγνωρίζονται ως δήμοι με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά των αντίστοιχων τέως κοινοτήτων.

**Γ.** Στους δήμους α. Μυκόνου β. Κέας (Ιουλίδος) γ. Σερίφου δ. Κύθνου ε. Σίφνου στ. Αμοργού ζ. Ιητών η. Μήλου θ. Πάρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.12.2: Σύνθεση νομού Δωδεκανήσων**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ρόδου με έδρα τη Ρόδο αποτελούμενος από το δήμους α. Ρόδου β. Νότιας Ρόδου γ. Πεταλούδων δ. Λινδίων ε. Καμείρου στ. Καλλιθέας ζ. Αφάντου η. Ιαλυσού θ. Αταβύρου και ι. Αρχαγγέλου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Κω με έδρα τη Κω αποτελούμενος από τους δήμους α. Κω β. Ηρακλειδών και γ. Δικαίου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Καρπάθου με έδρα τη Κάρπαθο και ιστορική έδρα τον Όλυμπο Καρπάθου αποτελούμενος από το δήμο Καρπάθου και τη κοινότητα Ολύμπου, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Η κοινότητα Αγαθονησίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

**Γ.** Σ τους δήμους α . Νισύρου β . Πάτμου γ . Καλύμνιων δ . Λειψών ε . Λέρου στ. Κάσου ζ .Μεγίστης η. Σύμης θ. Τήλου ι. Χάλκης και ια. Αστυπάλαιας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.13: Οργάνωση περιφέρειας Κρήτης**

Η περιφέρεια Κρήτης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου και Χανίων. Έδρα της περιφέρειας Κρήτης είναι το Ηράκλειο. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακό διαμέρισμα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα του αντίστοιχου περιφερειακού διαμερίσματος ([www.kallikrates.ypes.gr](http://www.kallikrates.ypes.gr)).

##### **4.13.1: Σύνθεση νομού Ηρακλείου**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ηρακλείου με έδρα το Ηράκλειο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηρακλείου β. Γοργολάινης γ. Τεμένους δ. Παλιανής και ε. Νέας Αλικαρνασσού οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Μαλεβιζίου με έδρα το Γάζι αποτελούμενος από τους δήμους α. Γαζίου β. Κρουσώνα και γ. Τυλίσου , οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Νίκου Καζαντζάκη με έδρα τα Πεζά αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρχανών β. Νίκου Καζαντζάκη, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Ρίζα με έδρα τη Γέργερη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαρού β. Ρούβα και γ. Αγίας Βαρβάρας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Φαιστού με έδρα τις Μοίρες αποτελούμενος από τους δήμους α. Μοιρών β. Τυμπακίου γ. Γόρτυνας, οι οποίοι καταργούνται.
6. Δήμος Μονοφασίου με έδρα το Ασήμι και ιστορική έδρα τον Πύργο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αστερουσίων β. Κόφωνα, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 1

7. Δήμος Πεδιάδος με έδρα το Λιμένα Χερσονήσου και ιστορική έδρα το Καστέλλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Χερσονήσου β. Γουβών γ. Μαλλιών δ. Επισκοπής και ε. Καστελλίου, οι οποίοι καταργούνται.
8. Δήμος Αρκαλοχωρίου με έδρα το Αρκαλοχώρι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρκαλοχωρίου και β. Θραψανού, οι οποίοι καταργούνται.

#### Πρόταση 2

7. Δήμος Χερσονήσου με έδρα το Λιμένα Χερσονήσου αποτελούμενος από τους δήμους α. Χερσονήσου β. Γουβών γ. Μαλλιών και δ. Επισκοπής, οι οποίοι καταργούνται.
8. Δήμος Μινώα Πεδιάδος με έδρα το Αρκαλοχώρι και ιστορική έδρα το Καστέλλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρκαλοχωρίου β. Καστελλίου και γ. Θραψανού, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στον δήμο Βιάννου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

**Γ.** Ο δήμος Βιάννου χαρακτηρίζεται ως ορεινός

#### **4.13.2: Σύνοψη νομού Λασιθίου**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Μιραμπέλου με έδρα τον Άγιο Νικόλαο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Νικολάου β. Νεάπολης και την κοινότητα Βραχασίου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Σητείας με έδρα τη Σητεία αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιάνου β. Λεύκης γ. Μακρύ Γιαλού και δ. Σητείας, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στους δήμους Ιεράπετρας και Οροπέδιου Λασιθίου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

#### **4.13.3: Σύνθεση νομού Ρεθύμνης**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ρεθύμνης με έδρα το Ρέθυμνο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρκαδίου β. Λαππαίων γ. Νικηφόρου Φωκά και δ. Ρεθύμνης, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Μυλοπόταμου με έδρα το Πέραμα αποτελούμενος από τους δήμους α. Γεροποτάμου β. Κουλούκωνα και την κοινότητα Ζωνιανών, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Αμαρίου με έδρα τον Φουρφουρά αποτελούμενος από τους δήμους α. Συβρίτου και β. Κουρητών, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Αγίου Βασιλείου με έδρα το Σπήλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Λάμπης και β. Φοίνικα, οι οποίοι καταργούνται.

**Β.** Στο δήμο Ανωγείων δεν επέρχεται καμία μεταβολή

**Γ.** Οι δήμοι Αμαρίου, Αγίου Βασιλείου και Ανωγείων χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

#### **4.13.4: Σύνθεση νομού Χανίων**

**Α.** Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Χανίων με έδρα τα Χανιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Χανίων β. Ελευθερίου Βενιζέλου γ. Θερισσού δ. Νέας Κυδωνίας ε. Σούδας στ. Ακρωτηρίου και ζ. Κεραμίων, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Αποκορώνου με έδρα τη Κρυονέριδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Φρέ β. Βάμου γ. Γεωργιουπόλεως δ. Κρυονερίδας ε. Αρμένων και τη κοινότητα Ασή Γωνιάς, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Πλατανιά με έδρα τον Πλατανιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Κολυμβαρίου β. Μουσούρων γ. Βουκολίων και δ. Πλατανιά, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Κισσάμου με έδρα τον Κίσαμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Κισσάμου β. Μυθήμνης και γ. Ινναχωρίου, οι οποίοι καταργούνται

5. Δήμος Κανδάνου – Σέλινου με έδρα την Παλαιόχωρα και ιστορική έδρα την Κάνδανο αποτελούμενος από τους δήμους α. Καντάνου β. Ανατολικού Σέλινου και γ. Πελεκάνου, οι οποίοι καταργούνται

**Β.** Η κοινότητα Γαύδου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

**Γ.** Στον δήμο Σφακίων δεν επέρχεται καμία μεταβολή

**Δ.** Οι δήμοι Σφακίων και Κανδάνου – Σέλινου χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 3 η περιφέρεια θεσμοθετείται ως δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης και απεικονίζεται η νέα αρχιτεκτονική της δομή. Ως αποστολή των νέων περιφερειών προσδιορίζεται ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και η υλοποίηση πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών. Σε κάθε περιφέρεια ορίζονται οι περιφερειακές ενότητες που την αποτελούν ([www.enaef.gr](http://www.enaef.gr)).

Η συγκρότηση της αυτοδιοικούμενης περιφέρειας στη θέση των σημερινών 13 διοικητικών περιφερειών της χώρας υπαγορεύεται από το στάδιο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, τις γενικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού, τον διεθνή ανταγωνισμό για την ανάπτυξη των περιφερειών και την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων που προέρχονται από την περιφερειακή πολιτική της ευρωπαϊκής ένωσης. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις βρίσκονται σε αρμονία με τους Συνταγματικούς κανόνες της χώρας, τα αναπτυξιακά προγράμματα που υλοποιούνται στην Ελλάδα, τους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τις βασικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού.

Οι περιφέρειες, με αιρετά όργανα, νέες αρμοδιότητες και πόρους συγκροτούνται στα όρια των σημερινών 13 διοικητικών περιφερειών. Οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας, είκοσι τέσσερα χρόνια μετά τη θεσμοθέτησή τους έχουν αποκτήσει μια διοικητική λειτουργία που τις καθιστά χρήσιμες και αποτελεσματικές στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Στην διατήρηση των 13 περιφερειών, ως διοικητικής διαίρεσης για την συγκρότηση των αυτοδιοικούμενων περιφερειών, κατατείνει και η ανάλυση κόστους οφέλους σε μια σειρά από ενδεχόμενες αλλαγές τους. Επιπλέον, οι περιφέρειες έχουν υλοποιήσει μέχρι σήμερα πολλά περιφερειακά προγράμματα από τα οποία έχει αποκτηθεί τεράστια εμπειρία ([www.ita.org.gr](http://www.ita.org.gr)). Η αλλαγή των περιφερειών θα δημιουργούσε προβλήματα στην απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Αυτό είναι προφανές ότι οφείλει να αποφευχθεί εν μέσω ιδίως δημοσιονομικής κρίσης, καθώς η απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων αποτελεί ζωτική συνθήκη, όχι μόνο για την οικονομία των περιφερειών, αλλά για το σύνολο της χώρας. Οι περιφέρειες αποτελούν, επίσης, μηχανισμούς παραγωγής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο



καθώς έχουν λειτουργήσει σε αυτές αντιπροσωπευτικά όργανα με συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων και φορέων ανάπτυξης για πολλά χρόνια ([www.eetaa.gr](http://www.eetaa.gr)).

Τέλος, οι περιφέρειες έχουν διαμορφώσει μια 'περιφερειακή' ταυτότητα, ενώ οι περισσότερες από αυτές ταυτίζονται με τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε ότι δεν θα ήταν σκόπιμο ούτε επωφελές να υπάρξουν μεταβολές σε αυτή την φάση στον χάρτη των περιφερειών της χώρας.

### **5.1: Αρμοδιότητες περιφερειών**

Τα όργανα των περιφερειών ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας.

Η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους οριοθετείται από τις σχετικές διατάξεις των νόμων και των κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης. Κατά την άσκησή τους, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

Οι εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους.

- Η ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές ή δημόσιες αρχές και οργανισμούς.
- Οι διαθέσιμοι πόροι για την κάλυψη των αρμοδιοτήτων και η ανάγκη να διασφαλισθεί η επωφελής και αποτελεσματική χρήση τους, καθώς και η ισόρροπη κατανομή τους.
- Η ανάγκη οργάνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών, κατά τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια και η ποιότητά τους, η διαφάνεια και η ισονομία, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Η ανάγκη αειφόρου ανάπτυξης και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

#### **5.1.1: Τομέας προγραμματισμού και ανάπτυξης περιφερειών**

1. Ο περιφερειακός αναπτυξιακός σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η υλοποίηση των σχετικών με αυτόν δράσεων και η παρακολούθηση της αναπτυξιακής πορείας της περιφέρειας.
2. Η εξειδίκευση των στόχων και των κατευθύνσεων της αναπτυξιακής πολιτικής, στο επίπεδο της περιφέρειας, η υλοποίηση των διαδικασιών του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, για τα ετήσια και μεσοχρόνια προγράμματα ανάπτυξης.
3. Η σύνταξη προτάσεων για τη διαμόρφωση της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής.

4. Η προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων.
5. Η διαχείριση, ο έλεγχος και η εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, όπως αυτή οριοθετείται από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), για τα περιφερειακά όργανα στις διατάξεις του ν. 3614/2007 (ΦΕΚ Α΄267), όπως ισχύει, περιλαμβανομένης και της υποστήριξης του συνόλου των φορέων της Αυτοδιοίκησης, καθώς και της κατάρτισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π).
6. Η κατάρτιση του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας.
7. Η έγκριση των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, που εκπονούνται στο πλαίσιο των αντίστοιχων περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
8. Ο συντονισμός των φορέων εκτέλεσης και η παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας.
9. Η διατύπωση προς τους κεντρικούς φορείς του δημοσίου τομέα προτάσεων για έργα και μέτρα πολιτικής, εθνικής σημασίας, που αφορούν την περιφέρεια, αλλά εντάσσονται στο μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
10. Η εκπόνηση γενικών και ειδικών αναπτυξιακών μελετών που αφορούν τη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
11. Η συνεργασία με φορείς της περιφέρειας για την σύνταξη και υποβολή προτάσεων υλοποίησης έργων που χρηματοδοτούνται από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και προγράμματα Διαπεριφερειακής συνεργασίας.
12. Η τελική διαμόρφωση, η μέριμνα για την έγκριση και η παρακολούθηση της εκτέλεσης των ετήσιων Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων περιφερειακού επιπέδου.
13. Η πορεία υλοποίησης, η διενέργεια ελέγχων, ως δικαιούχος, στους φορείς υλοποίησης έργων, για την τήρηση των δεσμεύσεων, τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών, την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου και την αξιοπιστία των οικονομικών στοιχείων.
14. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων που χρηματοδοτούνται με εθνικούς πόρους, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή άλλους πόρους.
15. Η κατανομή των πιστώσεων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
16. Η κατανομή των αντίστοιχων ποσών και η έγκριση της εκταμίευσής τους από τους λογαριασμούς, που τηρεί το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης στην Τράπεζα της Ελλάδος.

17. Ο προσδιορισμός των δικαιούχων των πιστώσεων, που εγκρίνονται κατά πρόγραμμα και διαρθρωτικό ταμείο.
18. Η συγκέντρωση, επεξεργασία και τεκμηρίωση γεωγραφικών, δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών και άλλων στοιχείων που αφορούν την περιφέρεια.
19. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης όλων των αναπτυξιακών και θεσμικών παρεμβάσεων στη χωρική αρμοδιότητά της.
20. Η σύσταση Περιφερειακής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, η οποία γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων.
21. Η παραλαβή των αιτήσεων υπαγωγής επενδύσεων, ο έλεγχος των στοιχείων, η αξιολόγησή τους, η εισήγηση στην Περιφερειακή Γνωμοδοτική Επιτροπή, η έκδοση της απόφασης υπαγωγής, οι αποφάσεις τροποποίησης και η παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ανάκλησης υπαγωγής και επιστροφής ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων.
22. Η συγκρότηση των Περιφερειακών Οργάνων Ελέγχου των επενδύσεων για την πιστοποίηση των δαπανών και την υλοποίηση των εγκεκριμένων εργασιών, σύμφωνα με τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων.
23. Η καταβολή της επιχορήγησης του κόστους επένδυσης, η ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης παραγωγικής λειτουργίας.
24. Η καταγραφή των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από την υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδύσεων.
25. Η παροχή στοιχείων προς καταγραφή σε βάση δεδομένων του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας των στοιχείων των ενισχυόμενων επενδύσεων.
26. Η σύνταξη τεχνικών δελτίων των ιδιωτικών επενδύσεων που εντάσσονται στα επιχειρησιακά προγράμματα.
27. Η λειτουργία βάσης δεδομένων για την ενίσχυση, παρακολούθηση και εξέλιξη των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων της περιφέρειας, κατά κλάδο και τομείς της οικονομίας.
28. Η διατύπωση προτάσεων πολιτικής και μέτρων για την ανάπτυξη των Μικρών και μεσαίων Επιχειρήσεων προς το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

29. Η πληροφόρηση και υποβοήθηση των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων σε κλαδικό ή άλλο επίπεδο, με σκοπό την ανάπτυξη της επιχειρηματικής ικανότητας και ανταγωνιστικότητας τους.

30. Η παρακολούθηση και η επισήμανση στους αρμόδιους φορείς ζητημάτων, που αναφέρονται στη λήψη των αναγκαίων μέτρων προς βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών.

### **5.1.2: Τομέας γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας**

#### Υποτομέας Προγραμματισμού

1. Η κατάρτιση ετήσιων και πολυετών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων για τη γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία, καθώς και η εκπόνηση και αξιολόγηση σχετικών μελετών και μέτρων πολιτικής.

2. Η παρακολούθηση εκτέλεσης των ανωτέρω προγραμμάτων.

3. Η έγκριση, ο έλεγχος, η πληρωμή και η παραλαβή έργων και εργασιών περιφερειακού επιπέδου.

4. Ο προγραμματισμός, η μελέτη και η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών, αρδευτικών υδροληπτικών και αντιδιαβρωτικών έργων και η μέριμνα για τη χρηματοδότηση τους.

5. Ο έλεγχος και η επεξεργασία των τεχνικών και κατασκευαστικών στοιχείων και μελετών των εγγειοβελτιωτικών έργων.

6. Η διενέργεια δημοπρατήσεων των εγγειοβελτιωτικών έργων και μελετών.

7. Η επίβλεψη και ο έλεγχος της κατασκευής πάσης φύσεως εγγειοβελτιωτικών έργων κατά τις διατάξεις του Ν. 1418/1984 (Φ.Ε.Κ. 23, Α) και του Π.Δ. 609/1985 (Φ.Ε.Κ. 223, Α), όπως ισχύουν.

8. Η εκπόνηση γεωργοτεχνικών, γεωοικονομικών, εδαφολογικών μελετών.

9. Η διαφύλαξη και προστασία της γεωργικής γης από αλλαγή χρήσης της και ιδιαίτερα της γεωργικής γης με υψηλή παραγωγικότητα.

10. Η σύνταξη τομεακών και λοιπών προγραμμάτων έργων υποδομής για τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και η πρόταση για την ένταξη τους σε τομεακά εθνικά προγράμματα.

11. Η αντιμετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

12. Η κατάρτιση μελετών και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ιχθυολογικού πλούτου των ορεινών ρεόντων υδάτων, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές

υπηρεσίες (Π.Δ. 402/88, άρθρο 18 παρ. ι κγ, άρθρο 1 του Ν.Δ. 420/70 και άρθρο 14 του Π.Δ. 915/81).

13. Η κατάρτιση μελετών και η εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ιχθυολογικού πλούτου των ορεινών ρεόντων υδάτων, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες.

#### Υποτομέας Γεωργίας

14. Η προώθηση της εκμηχάνισης και εξηλεκτισμού της γεωργίας.

15. Η άσκηση εποπτείας επί των Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Γ.Ο.Ε.Β.), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 3881/1958 (Φ.Ε.Κ. 181, Α), όπως ισχύει, η δυνατότητα συγχώνευσης και κατάργησης των ανωτέρω οργανισμών, η εφαρμογή των λοιπών διατάξεων του ίδιου νόμου και των κατ' εξουσιοδότησή του κανονιστικών πράξεων, καθώς και η άσκηση εποπτείας του Αρδευτικού Οργανισμού Στυμφαλίας και του Οργανισμού Κωπαΐδας.

16. Αξιοποιούν τα στοιχεία των μητρώων για τον πρωτογενή τομέα, τα οποία τηρούνται στο Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

17. Η προώθηση για συγκρότηση ομάδων παραγωγών και στήριξη αυτών για την αντιμετώπιση οικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.

18. Η απόφαση σύστασης πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων επιτροπών για την αναγνώριση των ομάδων παραγωγών (άρθρ. 60 παρ.ιβ, ν. 2637/98).

19. Η εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων απεντόμωσης εξαγόμενων από τη χώρα γεωργικών προϊόντων, των εισαγόμενων φυτών και προϊόντων και των διακινούμενων στο εσωτερικό της χώρας φυτών και προϊόντων.

20. Η εξέταση προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης του σχεδίου βελτίωσης, καθώς και του κύρους των καταλόγων δικαιούχων εξισωτικής αποζημίωσης.

21. Ο ορισμός για την εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης των αντιπροσώπων των οργανισμών εγγείων βελτιώσεων των νομών Χανίων και Ρεθύμνης (άρθρο μόνο παρ.2 του π.δ. 158/1991, ΦΕΚ 63 Α΄).

22. Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και η καταστροφή εντός αυτών των παρανόμων καλλιεργειών.

23. Η χορήγηση αδειών αναφύτευσης αμπελώνων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
24. Η τήρηση μητρώου ελαίας και αμπέλου σε επίπεδο περιφέρειας, με βάση το αντίστοιχο μητρώο που τηρείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
25. Η προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τη χωροθέτηση βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων που αφορούν την οινοποίηση – οξοποίηση καθώς και την παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία και τυποποίηση χυμού σπόρων.
26. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της παραγωγής και διακίνησης οίνου.
27. Η μέριμνα για την παροχή του απαραίτητου άνοσου πολλαπλασιαστικού υλικού αμπέλου εγκατάστασης και εμβολιοληψίας.
28. Η τήρηση Μητρώου εγγραφής παραγωγών, διακινητών, εξαγωγέων, εισαγωγέων φυτών, φυτικών προϊόντων και των ενώσεων αυτών, σε επίπεδο περιφέρειας με βάση το αντίστοιχο μητρώο που τηρείται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
29. Η διεξαγωγή ελέγχων και σε συνεργασία με τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, επί των εκμεταλλεύσεων, επιχειρήσεων και ενώσεων αυτών, που εμπλέκονται σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγής και εμπορίας φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων.

#### Υποτομέας Κτηνοτροφίας

30. Η έρευνα και η μελέτη κάθε θέματος που σχετίζεται με την υγιεινή κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου, χερσαίου, υδρόβιου και αμφίβιου και της προστασίας γενικά της υγείας των ζώων.
31. Η εκτέλεση προγράμματος παραγωγής ζωοτροφών σε ορεινές - μειονεκτικές περιοχές.
32. Η προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων καθώς και σφαγείων και πτηνοσφαγείων.
33. Η χορήγηση άδειας σκοπιμότητας για την ίδρυση σφαγείου παραγωγής κρέατος δυναμικότητας 801 και άνω τόνων ετησίως παραγωγής κρέατος ή πτηνοσφαγείου

δυναμικότητας 1001 και άνω κεφαλών σφαζόμενων ορνιθοειδών ωριαίως (άρθρο 2 περ. β΄ του ν.111/1975, ΦΕΚ 174 Α΄).

34. Ο συντονισμός και η εποπτεία της εφαρμογής των προγραμμάτων υγείας ζώων.

35. Ο έλεγχος της νομιμότητας στην κυκλοφορία των γεωργικών και κτηνοτροφικών φαρμακευτικών προϊόντων και η λήψη δειγμάτων για ανάλυση εγγυημένης σύνθεσης.

36. Η τήρηση μητρώου εμπόρων ζωικών προϊόντων και προϊόντων ζωικής προέλευσης από περιφερειακού επιπέδου κτηνιατρικές αρχές.

37. Η παρακολούθηση του ενδοκοινοτικού εμπορίου των ζώων και εισαγόμενων ζώων, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος.

38. Η διενέργεια ελέγχων στις βιομηχανίες παραγωγής ζωοτροφών.

#### Υποτομέας Αλιείας

39. Η διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των ιχθυοτρόφων εν γένει υδάτων (άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.Δ. 4520/1970, Β.Δ. 18-3-40 ΦΕΚ 94Α και άρθρο 109 παρ. 1 περ. η΄ του Π.Δ.433/1977, ΦΕΚ Α΄ 133/1977).

40. Η μίσθωση, με δημοπρασία, των ιχθυοτρόφων υδάτων, εν γένει, ο καθορισμός της προστατευτικής ζώνης πέριξ του τοποθετούμενου αλιευτικού εργαλείου, σε θαλάσσιους παραλιακούς χώρους (άρθρο 38 παρ.1, 3 εδάφ.2 και 4 του Ν.Δ. 420/1970).

41. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης υπό του δημοσίου, των ιχθυοτρόφων υδάτων (Π.Δ.915/1981 άρθρο 8 παρ. 2ε (γγ) ΦΕΚ 232/Α, Ν.992/1979 άρθρο 38 ΦΕΚ 280/Α).

42. Η υποβολή αιτήματος προς παροχή σύμφωνης γνώμης του Αρχηγείου Στρατού για τον καθορισμό των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης των εφαπτόμενων των συνόρων λιμνών ή ιχθυοτρόφων υδάτων (άρθρο 42 παρ. 2 του Ν.Δ. 420/1970).

43. Η απόφαση μονομερούς λύσης της σύμβασης μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε περίπτωση εκτέλεσης έργων (άρθρα 43 και 59 του Ν.Δ. 420/1970).

44. Ο καθορισμός προστατευτικής ζώνης εκμισθωμένου ιχθυοτροφείου (άρθρο 44 παρ.1 και 2 του Ν.Δ. 420/1970).

45. Η απόφαση επιβολής ποινών και αποβολής ελεύθερων αλιέων από μίσθιο, συνεπεία, αλιευτικής παράβασης (άρθρο 44 παρ.4 του Ν.Δ. 420/1970).

46. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης συσκευαστηρίων νωπών αλιευμάτων και εργαστηρίων συσκευασίας και μεταποίησης κατεψυγμένων αλιευμάτων.

47. Η απόφαση αυξομείωσης των συμβατικών δόσεων μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε ιδιώτες (άρθρο 46 παρ.1 του Ν.Δ. 420/1970).
48. Η απόφαση μείωσης ή πλήρους απαλλαγής από το συμβατικό μίσθωμα, λόγω αδυναμίας αλιευτικής εκμετάλλευσης (άρθρο 47 παρ.1 του Ν.Δ. 420/1970).
49. Η απόφαση για τη λύση μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ.2 του Ν.Δ. 420/1970).
50. Η απόφαση για την παράταση της μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ. 3 του Ν.Δ.420/1970).
51. Η απόφαση εκμίσθωσης ιχθυοτροφείου χωρίς δημοπρασία σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς, η υπογραφή της σχετικής σύμβασης και ο καθορισμός του μισθώματος (άρθρα 50 παρ.1 και 3 και 51 Ν.Δ.420/1970).
52. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιεργειών (άρθρο 4 του ν.1650/1986 ΦΕΚ 160 Α).
53. Ο χαρακτηρισμός ως γεωργικών επιχειρήσεων βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων που αφορούν υδατοκαλλιεργητικές εκμεταλλεύσεις.
54. Ο καθορισμός της χωρικής περιφέρειας κάθε ιχθυόσκαλας (Ν.Δ. 420/1970 άρθρο 22 παρ.1).
55. Η ίδρυση ιχθυοσκάλων και ο καθορισμός της έδρας αυτών.
56. Η παρακολούθηση της ρύπανσης και της μόλυνσης του υδάτινου περιβάλλοντος, η κατάρτιση μελετών και η εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης και ανάπτυξης που έχουν σχέση με τη αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες και την εν γένει αξιοποίηση των αλιευτικών πόρων.
57. Η απόφαση επιλογής του τρόπου εκμετάλλευσης των ιχθυοτρόφων υδάτων (άρθρο 35 περ. α, β, γ και δ του Ν.Δ. 420/1970).
58. Ο καθορισμός κάθε δαπάνης που απαιτείται για την προσωρινή εκμετάλλευση ιχθυοτροφείου (άρθρο 40 του Π.Δ. 420/1970).
59. Η απόφαση μετάθεσης της ημερομηνίας έναρξης της μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 41 παρ.1 του Π.Δ. 420/1970).

### **5.1.3: Τομέας φυσικών πόρων, ενέργειας και βιομηχανίας**

#### Υποτομέας Διαχείρισης Υδάτων



Η άσκηση αρμοδιοτήτων για την προστασία και διαχείριση των υδάτων. Ειδικότερα οι ανωτέρω αρμοδιότητες αφορούν :

- Τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη συμμετοχή σε προγράμματα διαπεριφερειακών η διμερών συμφωνιών, σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία Υδάτων για τη διαχείριση και προστασία των υδάτων.
- Τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων που προβλέπονται από τα Σχέδια Διαχείρισης και τα Προγράμματα Μέτρων, ώστε να πραγματοποιείται: ο έλεγχος της διαχείρισης υπόγειων και επιφανειακών αρδευτικών υδάτων και ο έλεγχος της εκτέλεσης εργασιών για την ανεύρεση υπόγειων υδάτων και έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

Η εξέταση αιτήσεων για τη χορήγηση αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

- Την έκδοση αποφάσεων του περιφερειάρχη για την επιβολή περιορισμών η άλλων μέτρων για τη χρήση των υδάτων και την εκτέλεση έργων αξιοποίησης τους.
- Τη διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων για την ενημέρωση του κοινού σε θέματα προστασίας των υδάτινων οικοσυστημάτων.
- Τη μέριμνα για τον έλεγχο των σημειακών και διάχυτων εκπομπών ρύπων στα επιφανειακά, υπόγεια και παράκτια ύδατα.
- Την εφαρμογή και την επιβολή όλων των αναγκαίων προληπτικών μέτρων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
- Την επιβολή μέτρων και κυρώσεων για την προστασία των υδάτων και την αντιμετώπιση αυξητικών τάσεων που προκύπτουν από ανθρώπινες δραστηριότητες στις συγκεντρώσεις ουσιών στα υπόγεια ύδατα, και
- Τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των πλαστικών σωλήνων και των εξαρτημάτων από μη πλαστικοποιημένο πολυβινυλοχλωρίδιο (σκληρό PVC), που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά πόσιμου νερού και αποχετευτικών λυμάτων καθώς και για συστήματα αποχετεύσεως στα κτίρια.

#### Υποτομέας Ορυκτού πλούτου

1. Ο καθορισμός και ο αποχαρακτηρισμός λατομικών περιοχών.
2. Η χορήγηση αδειών μεταλλευτικών ερευνών και η άσκηση συναφών αρμοδιοτήτων, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 3 παρ. 1 έως και 8 του π.δ/τος 78/2006.

3. Η χορήγηση και η ανάκληση αδειών εκμετάλλευσης σε ιδιότητα λατομεία αδρανών υλικών, καθώς και σε δημοτικά, κοινοτικά και λατομεία ν.π.δ.δ. σύμφωνα και με την παράγραφο 10 του άρθρου 3 του π.δ/τος 78/2006.
4. Η παράταση αδειών λειτουργίας λατομείων αδρανών υλικών, που λειτουργούν εκτός λατομικών περιοχών, εφόσον συντρέχουν προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 20 του ν. 2115/1993 (ΦΕΚ 15 Α΄).
5. Η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης λατομείων αργίλων και μαργών πλινθοποιίας και κεραμοποιίας.
6. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων λατομείων αδρανών υλικών.
7. Η χορήγηση αδειών διενέργειας γομώσεων και πυροδοτήσεων υπονόμων, καθώς και αποκολλήσεων επισφαλών όγκων από τα μέτωπα εξόρυξης σε μεταλλεία και λατομεία.
8. Η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης λατομείων σχιστολιθικών πλακών.
9. Η σφράγιση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων λατομείων αδρανών υλικών, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 21 του π.δ/τος 78/2006.
10. Η έγκριση ατελούς εισαγωγής μηχανημάτων, που προορίζονται για μεταλλευτικές και λατομικές εγκαταστάσεις και ειδικών μηχανημάτων για τις ανάγκες των μεταλλείων.
11. Η έγκριση εισφοράς σε εταιρεία του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων, επί ιδιωτικών λατομείων.
12. Η έκδοση απόφασης για τον χαρακτηρισμό των λατομικών επιχειρήσεων αδρανών υλικών.

#### Υποτομέας Ενέργειας

13. Η υλοποίηση προγραμμάτων υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας, όπως ηλιακή, αιολική, γεωθερμία, καθώς και η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχεδίων αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
14. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης για ίδια χρήση ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης ή ψύξης χώρων, μέσω της εκμετάλλευσης της θερμότητας των γεωλογικών σχηματισμών και των νερών επιφανειακών και υπογείων, που δεν

χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3175/2003 (Φ.Ε.Κ. 207, Α) γεωθερμικό υλικό.

15. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε ιδιώτες.

16. Η χορήγηση άδειας μεταπωλητή πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση.

17. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης και λειτουργίας εγκαταστάσεων αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων, λιπαντικών και ασφάλτου χωρητικότητας από 10.000 μέχρι 50.000 κμ. καθώς και μονάδων αναγέννησης ορυκτελαίων, ανεξαρτήτως ιπποδύναμης, εμφιαλώσεως υγραερίων, συσκευασίας λιπαντικών, ερευνών και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, αποθήκευσης, διακίνησης και διανομής φυσικού αερίου.

18. Η χορήγηση άδειας πωλητή πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση, διανομή και εμφιάλωση υγραερίου, καθώς και η επιβολή κυρώσεων σε διυλιστήρια και σε εταιρίες εμπορίας με εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων, λιπαντικών και ασφάλτου, στις μονάδες εμφιάλωσης υγραερίου και στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης.

19. Η έκδοση απόφασης σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 2244/1994 (Φ.Ε.Κ. 168 Α'), όπως ισχύει, με την οποία σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής, που προκαλούν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή κίνδυνο για τους εργαζόμενους αυτούς εξαιρούνται από την απαλλαγή υποχρέωσης εφοδιασμού με άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας.

20. Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης, λειτουργίας ή επέκτασης σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ 129, Α').

#### Υποτομέας Βιομηχανίας και Βιοτεχνίας

21. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανιών και βιοτεχνιών, σύμφωνα με νόμο 3325/2005 (Φ.Ε.Κ. 68, Α), όπως ισχύει.

22. Η ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα ίδρυσης επιχειρήσεων, αναπτυξιακών προγραμμάτων, δικαιολογητικών και διαδικασιών προκειμένου να χορηγηθούν οι απαιτούμενες άδειες και οι επιμέρους εγκρίσεις.

23. Η συνεργασία με αρμόδιους συλλογικούς φορείς και Επιμελητήρια για την εξέταση θεμάτων, τα οποία αφορούν στην αδειοδότηση και στη λειτουργία των μεταποιητικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, για την

υπαγωγή των ανωτέρω επιχειρηματικών μονάδων σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια και γενικά στη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

24. Η υποβολή προτάσεων στο αρμόδιο Υπουργείο, σχετικά με την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο νομό, με τις διαμορφούμενες τάσεις οικονομικής δραστηριότητας, με την υπαγωγή των μεταποιητικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια καθώς και με τη βελτίωση των διαδικασιών αδειοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

25. Η επιβολή κυρώσεων σε όσους ιδρύουν, επεκτείνουν, εκσυγχρονίζουν και λειτουργούν βιομηχανίες, βιοτεχνίες, επαγγελματικά εργαστήρια και αποθήκες, κατά παράβαση των κείμενων διατάξεων.

26. Η έγκριση παραγωγής και κυκλοφορίας εκρηκτικών υλικών καθώς και:

α) Η αποδοχή των πιστοποιητικών καταλληλότητας των μηχανημάτων παραγωγής εκρηκτικών υλών, β) η αποδοχή του διορισμού, της απολύσεως ή της παραιτήσεως των υπευθύνων συντηρήσεως και του Διευθυντή παραγωγής των μονάδων παραγωγής εκρηκτικών υλών καθώς και η διενέργεια ελέγχου περί του εάν συντρέχει η προϋπόθεση της διετούς προϋπηρεσίας σε εργοστάσιο παραγωγής εκρηκτικών υλών στη περίπτωση διορισμού του ως άνω Διευθυντή, γ) η αποδοχή της αναφοράς των μονάδων παραγωγής εκρηκτικών υλών για τυχόν ατυχήματα που έχουν συμβεί και η σύνταξη σχετικής έκθεσης, δ) η έγκριση της γενικής διαταγής που εκδίδει κάθε μονάδα παραγωγής εκρηκτικών υλών, ε) η θεώρηση των ημερολογίων - βιβλίων των μονάδων παραγωγής εκρηκτικών υλών για τις πραγματοποιούμενες δοκιμές και ελέγχους των εκρηκτικών και για τη συντήρηση του μηχανολογικού εξοπλισμού.

27. Η έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 3329/1989 κοινής υπουργικής απόφασης, (Φ.Ε.Κ. 132, Β'), σχετικά με τη μείωση των αποστάσεων ασφαλείας, μεταξύ εργοστασίου και αποθήκης, προκειμένου για εγκαταστάσεις εργοστασίου εκρηκτικών.

28. Η επιβολή προστίμων σε βάρος οποιουδήποτε παράγει, κατέχει ή διαθέτει στην αγορά εκρηκτικά που δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

29. Η χορήγηση βεβαιώσεων σε βιομηχανίες, για την πλήρωση των προϋποθέσεων, που απαιτούνται, κατά το άρθρο 4 παρ. 16 του π.δ/τος 78/2006.

30. Η πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ελέγχων και τήρησης προδιαγραφών κατασκευής παιχνιδιών, που διακινούνται στην αγορά, κατ' άρθρο 4 παρ. 8 του π.δ/τος 78/2006.

31. Η χορήγηση μηχανολογικών αδειών εγκατάστασης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού σε βιομηχανικές, βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, επαγγελματικά εργαστήρια και αποθήκες κατά την ειδικότερη πρόβλεψη του άρθρου 1 παρ. 1 του π.δ/τος 78/2006.
32. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης εγκατάστασης και λειτουργίας αρτοποιείων.
33. Η έγκριση τεχνικών μελετών ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Δημοσίου και ν.π.δ.δ. συνολικού προϋπολογισμού άνω των 5.870 €.
34. Η χορήγηση ειδικών αδειών εργοστασίων κατασκευής και επισκευής ατμολεβήτων και ο έλεγχος τούτων.
35. Η απόφαση απαλλαγής από την καταβολή των προβλεπόμενων δασμών, του Φ.Π.Α. καθώς και του προβλεπόμενου ειδικού φόρου κατά την εισαγωγή των φορτηγών οχημάτων, κατά το άρθρο 4 παρ. 17 του π.δ/τος 78/2006.
36. Η έγκριση ατελούς εισαγωγής μηχανημάτων και εξαρτημάτων προοριζόμενων για επαρχιακές βιομηχανίες, βιοτεχνίες και επαγγελματικά εργαστήρια.
37. Η έγκριση ατελούς εισαγωγής κάθε είδους εξοπλισμού που προορίζεται για επαρχιακές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.
38. Η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 3325/2005 καθώς και από τις διατάξεις του άρθρου 3 παραγρ. 30 και 37, 38 και 39 του π.δ/τος 78/2006, όπως ισχύουν.

#### **5.1.4: Τομέας απασχόλησης, εμπορίου, τουρισμού**

1. Η συμμετοχή και η υλοποίηση σε προγράμματα δράσεων και πρωτοβουλιών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων στο πλαίσιο των Εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών.
2. Η έγκριση ή απόρριψη των ομαδικών απολύσεων που προγραμματίζονται από τον εργοδότη και η παράταση διαβουλεύσεων μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων.
3. Η επιβολή της ποινής του προστίμου σε εργοδότες, βάσει εισήγησης της οικείας Συμβουλευτικής Επιτροπής.
4. Η κύρωση εσωτερικών κανονισμών εργασίας επιχειρήσεων, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 3789/1957 (Φ.Ε.Κ. 210, Α). Η έγκριση ή απόρριψη παραπόνων οργανώσεων εργαζομένων κατά διατάξεων κανονισμών εργασίας, βάσει της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν.δ. 3789/1957. Η επέκταση της υποχρέωσης κύρωσης εσωτερικών κανονισμών εργασίας σε επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες, που απασχολούν προσωπικό

κατώτερο των 70. Η εκδίκαση εφέσεων κατά ποινών, που επιβάλλονται στους εργαζόμενους με βάση τους κανονισμούς εργασίας, που έχουν κυρωθεί κατά τη διαδικασία του ν.δ. 3789/1957.

5. Η επέκταση της τήρησης Ημερολογίου Μέτρων Ασφαλείας στις οικοδομές και σε πόλεις με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων. Η επιβολή προστίμου σε εργοδότη, που δε συμμορφώθηκε στις υποδείξεις σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τη χρήση βενζολίου.

6. Η συγκρότηση συμβουλίων και επιτροπών αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

7. Η μετάθεση της εικοσιτετράωρης ανάπαυσης των μισθωτών των επιχειρήσεων θεάτρου από τη Δευτέρα, η εξαίρεση επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, υπηρεσιών ή εργασιών γενικά από τις διατάξεις περί ανάπαυσης κατά Κυριακή και κατά ημέρες αργίας. Η εξαίρεση από την εκ περιτροπής Κυριακή αργία των εστιατορίων, ζαχαροπλαστείων, καφενείων κ.λ.π., που λειτουργούν ως εξοχικά. Η χορήγηση αναπληρωματικής ανάπαυσης των μισθωτών σε άλλη μέρα, εκτός από την Κυριακή. Η επέκταση της ανάπαυσης σε ημέρα Κυριακή και σε ημέρες αργίας.

8. Η έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου, με την οποία και καθορίζεται η έναρξη, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες κάθε νομού της περιφέρειας, χωρίς να είναι δυνατό να υπερβεί το πεντάμηνο.

9. Η άσκηση αρμοδιοτήτων σχετικά με την ίδρυση, λειτουργία, λύση των ανωνύμων εταιρειών κ.λ.π. θέματα που αφορούν τις εταιρείες αυτές, όπως :

- Η έγκριση καταστατικών ανωνύμων εταιρειών και η τροποποίηση αυτών.
- Η έγκριση συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών.
- Η έγκριση διάσπασης Α.Ε. ή η μετατροπή τους σε Ε.Π.Ε.
- Η έγκριση σύστασης Α.Ε. με μετατροπή ή συγχώνευση επιχειρήσεων άλλης μορφής, καθώς και η τήρηση του μητρώου ανωνύμων εταιρειών και η άσκηση εποπτείας επί των Α.Ε. και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

10. Η παράταση, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, του εθνικού ενιαίου πλαισίου λειτουργίας των καταστημάτων κάθε είδους.

11. Η διενέργεια ελέγχων και η επιβολή προστίμων για ανακριβείς ή παραπλανητικές εκπλώσεις ή προσφορές και η συγκρότηση της οικείας επιτροπής επιβολής προστίμων.

12. Η διατύπωση γνώμης από την αρμόδια Οικονομική Επιτροπή της περιφέρειας για την ίδρυση Εμπορευματικού Κέντρου.
13. Η τήρηση Μητρώου χονδρεμπόρων πρωτογενών προϊόντων γης και ανθέων.
14. Η συγκρότηση δευτεροβάθμιου συμβουλίου Θεάτρων – Κινηματογράφου και Καταστημάτων άνω των διακοσίων (200) καθισμάτων.
15. Η έρευνα και ο προσδιορισμός του κόστους παραγωγής, εισαγωγής και διακίνησης αγαθών.
16. Ο έλεγχος τιμών, η επάρκεια και ομαλή λειτουργία της αγοράς, καθώς και ο έλεγχος της κανονικότητας των τιμών παρεχομένων υπηρεσιών.

#### **5.1.5: Τομέας μεταφορών-επικοινωνιών**

1. Η έκδοση απόφασης για την αλλαγή έδρας επιβατηγών οχημάτων δημόσιας χρήσης, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 ν. 3109/2003 (Φ.Ε.Κ. 38, Α΄).
2. Η χορήγηση άδειας σύστασης ανωνύμων εταιρειών και συνεταιρισμών από ιδιοκτήτες επιβατηγών δημόσιας χρήσης.
3. Η χορήγηση, η αναθεώρηση και η ανάκληση των αδειών οδήγησης οχημάτων και της ειδικής άδειας οδήγησης επιβατηγών δημόσιας χρήσης.
4. Ο καθορισμός των υπεραστικών γραμμών λεωφορείων, καθώς και της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος κάθε λεωφορειακής γραμμής Κ.Τ.Ε.Λ.
5. Ο καθορισμός του ελάχιστου αριθμού των υποχρεωτικών δρομολογίων κοινών, ταχέων και υπερταχέων του Κ.Τ.Ε.Λ. και η κατανομή αυτών ανά 24ωρο, μετά από εισήγηση του Κ.Τ.Ε.Λ. και γνώμη της Τοπικής Ένωσης Δήμων προκειμένου για υπεραστικές γραμμές.
6. Ο καθορισμός του ύψους κομίστρου στα όρια ευθύνης κάθε Κ.Τ.Ε.Λ.
7. Ο καθορισμός κομίστρων υπεραστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, με βάση τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2963/2001 (ΦΕΚ 268 Α΄).
8. Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας υπεραστικού λεωφορείου από τον κύκλο εργασίας μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος.
9. Η οργάνωση του περιοδικού τεχνικού ελέγχου των μηχανοκίνητων οχημάτων, κάθε είδους, από τα Δημόσια Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου (Κ.Τ.Ε.Ο.) κάθε νομού, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 3<sup>α</sup> του ν. 3446/2006 (Φ.Ε.Κ. 49, Α΄).

10. Η έγκριση θέσης σε κυκλοφορία αυτοκινήτων επιβατηγών δημόσιας χρήσης από δήμους ή επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ο καθορισμός της χρονολογίας μέχρι της οποίας επιτρέπεται η κυκλοφορία των αυτοκινήτων αυτών, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας παράτασής της.
11. Η χορήγηση άδειας σε πλωτά μέσα, που κινούνται σε φυσικές και τεχνητές λίμνες, καθώς και σε πλωτούς ποταμούς για την άσκηση τουριστικών και συγκοινωνιακών πλόων.
12. Ο καθορισμός, μετά από πρόταση της οικείας Δ.Ο.Υ., του χρηματικού ποσού που καταβάλλεται από ιδιοκτήτη Ε.Δ.Χ. οχήματος, προκειμένου να του επιτραπεί να συνεργαστεί με ιδιοκτήτη όμοιου οχήματος, που ανήκει σε άλλη διοικητική έδρα, για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένης τουριστικής περιοχής.
13. Η ανάθεση στον οικείο Δήμο της εκμετάλλευσης νέας αστικής και ενδοπεριφερειακής υπεραστικής γραμμής στην περίπτωση που η μέση πληρότητα των πρώτων 6 μηνών λειτουργίας και εκμετάλλευσης της γραμμής από το ΚΤΕΛ, στο οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια, αποδεικνύεται ότι είναι κατώτερη του 20% και το ΚΤΕΛ αρνηθεί την εκμετάλλευση της γραμμής, εφόσον όμως δεν έχει αρνηθεί την πρόταση για κάλυψη των απωλειών εσόδων στο ποσοστό του 20%.
14. Η έκδοση Βιβλιαρίου Φύλλων Πορείας για διεθνή έκτακτα δρομολόγια που πραγματοποιούνται με πούλμαν και λεωφορεία μεταξύ κρατών – μελών, βάσει του άρθρου 11 του Καν. (ΕΟΚ) αριθμ. 684/92 και για έκτακτα δρομολόγια ενδομεταφορών, βάσει του άρθρου 6 του Καν. (ΕΚ) αριθ. 12/98.
15. Η έκδοση Βιβλίων Φύλλων Ελέγχου για απελευθερωμένες έκτακτες διεθνείς μεταφορές επιβατών με πούλμαν και λεωφορεία, προβλεπόμενα από τις πολυμερείς συμφωνίες ASOR και INTERBUS, (82/505/ΕΟΚ της 12<sup>ης</sup> Ιουλίου 1982 και 2002/917/ΕΚ της 3<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 2002 Αποφάσεις του Συμβουλίου αντίστοιχα).
16. Η έκδοση των αδειών δοκιμαστικής κυκλοφορίας (Δ.Ο.Κ.) Επιβατηγών Φορτηγών και Μοτοσυκλετών.
17. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας σχολών επαγγελματικής κατάρτισης οδηγών οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.).

#### **5.1.6: Τομέας έργων, χωροταξίας και περιβάλλοντος**



1. Η κατασκευή, η συντήρηση και ανακαίνιση των οδών, που η συντήρησή τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
2. Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης των οδών, που η συντήρησή τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
3. Ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων.
4. Η κατάρτιση προσχεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων.
5. Η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και ο έλεγχος των μελετών αυτών.
6. Η άσκηση αρμοδιοτήτων επί θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, όπως οι μετρήσεις, η σήμανση των οδών που η συντήρησή τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, καθώς και η σηματοδότηση και ο φωτισμός αυτών.
7. Η εφαρμογή των μελετών, η συμπλήρωση και προσαρμογή μελετών συγκοινωνιακών έργων, καθώς και η κατάρτιση συμπληρωματικών μελετών τούτων.
8. Η συντήρηση και αποκατάσταση ζημιών του πάσης φύσεως μηχανικού εξοπλισμού, καθώς και η φύλαξη του. Ο έλεγχος τήρησης περιβαλλοντικών όρων, προς εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος, κατά το άρθρο 26 του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160,Α).
9. Η επιβολή προστίμων για θέματα προστασίας περιβάλλοντος, κατά τις προβλέψεις των άρθρων 30 του ν. 1650/1986 και 4 του ν. 3010/2002.
10. Η ανάθεση εκπόνησης και η παρακολούθηση εφαρμογής Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ), Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2508/1997.
11. Η μέριμνα συγκέντρωσης των γενικών πληροφοριών για την ποιότητα του περιβάλλοντος και τις ρυπογόνες δραστηριότητες στην περιοχή, καθώς και για τη λειτουργία του εθνικού δικτύου πληροφορικής για τον περιβάλλον.
12. Η εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο, με βάση περιβαλλοντικά κριτήρια, για την εξασφάλιση χρηματοδοτικών πηγών και την κατανομή των σχετικών πιστώσεων καθώς και για προτάσεις μέτρων προς προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής και ιδιαίτερα των ευαίσθητων περιοχών (βιότοπων κλπ).
13. Η παροχή γνωμοδότησης, από το περιφερειακό συμβούλιο, σχετικά με τον χαρακτηρισμό Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων προς έκδοση της προβλεπόμενης από την κείμενη νομοθεσία Κοινής Υπουργικής Απόφασης.

14. Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης για κατασκευή κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.

15. Ο συντονισμός της υλοποίησης των προγραμμάτων εκτέλεσης έργων που προβλέπονται από τα γενικά πολεοδομικά σχέδια (Γ.Π.Σ.) και τις πολεοδομικές μελέτες.

#### **5.1.7: Τομέας υγείας**

α. Οι περιφέρειες ασκούν τις αρμοδιότητες των Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Π.Ε) της χώρας, οι οποίες τους μεταβιβάζονται σύμφωνα με τα επόμενα εδάφια.

β. Με π.δ/μα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών καθορίζονται οι σχετικές ρυθμίσεις και η μεταβατική περίοδος για την έναρξη άσκησής τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία από τη δημοσίευση του παρόντος.

γ. Στο ίδιο διάταγμα μπορεί να προβλεφθεί η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων προς τις περιφέρειες που ασκούνται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

δ. Με το ανωτέρω διάταγμα ρυθμίζεται η απόδοση στις περιφέρειες των ανάλογων οικονομικών πόρων, για την άσκηση των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων, η κατάργηση υπηρεσιακών μονάδων των Δ.Υ.Π.Ε και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων, καθώς και οι ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις μετάταξης του προσωπικού, που κατείχε, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, τις καταργηθείσες οργανικές θέσεις, περιλαμβανομένων και των δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 256 του παρόντος.

ε. Οικονομικές υποχρεώσεις σε σχέση με τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες των Δ.Υ.Π.Ε, οι οποίες έχουν αναληφθεί σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης του προεδρικού διατάγματος των προηγούμενων εδαφίων, δεν μπορούν να βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των περιφερειών.

Στον ανωτέρω τομέα περιλαμβάνονται ιδίως:

1. Η χορήγηση και ανάκληση αδειών άσκησης επαγγελματιών υγείας καθώς και αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών κλινικών, ιδιωτικών προνοιακών επιχειρήσεων, ιατρείων, οδοντιατρείων, εργαστηρίων και πάσης φύσεως χώρων άσκησης ιδιωτικού επαγγέλματος υγείας και πρόνοιας.
2. Η άσκηση αρμοδιοτήτων που αφορούν θέματα διακρατικών υιοθεσιών
3. Η έκδοση άδειας εισαγωγής εγκατάστασης και λειτουργίας μηχανημάτων παραγωγής ιοντιζουσών ακτινοβολιών για ιατρικούς σκοπούς, γενικά, όπως και εγκατάστασης και λειτουργίας εργαστηρίων ραδιοϊσοτόπων για ιατρικές εφαρμογές.
4. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς και οδοντίατρους, κατά τις προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας.
5. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς και οδοντίατρους, οι οποίοι αναγράφουν ναρκωτικά σε απλές συνταγές και όχι στις ειδικές για το σκοπό αυτό, καθώς και στους φαρμακοποιούς, που πωλούν ναρκωτικά με απλές και όχι με ειδικές συνταγές.
6. Η υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας, κατά τις ρυθμίσεις του άρθρου 13 του ν. 3172/2003 (ΦΕΚ 197,Α).
7. Ο καθορισμός των όρων και της διαδικασίας παραχώρησης ακινήτων σε δικαιούχους, η έκδοση και ανάκληση παραχωρητηρίων, η ρύθμιση των δόσεων και η βεβαίωση των χρεών παλαιών και νέων προσφύγων, η νομιμοποίηση ανωμάτων αγοραπωλησιών και τα σχετικά με την ανταλλαγή και μεταβίβαση παραχωρηθέντων ακινήτων.
8. Η επιχορήγηση αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τις οποίες είχε ιδρύσει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή μετείχε σ' αυτές, εφόσον ο σκοπός τους αναφέρεται στην αντιμετώπιση προβλημάτων, που απορρέουν από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και εφόσον η πραγματοποίηση του σκοπού τους ασκείται, κατά διαδοχή, από την περιφέρεια.
9. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών Μονάδων Ψυχικής Υγείας.
10. Η έκδοση αδειών εμπορίας κτηνιατρικών φαρμάκων.
11. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων για την ηλεκτρονική συμβατότητα σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 50268/5137/3-9-2007 (ΦΕΚ 1853, Β) και ο καθορισμός των οργάνων τήρησης αυτών.
12. Η εποπτεία Ιατρικών, Οδοντιατρικών και Φαρμακευτικών Συλλόγων των Νομών της περιφέρειας.

13. Η ανάληψη χορηγούμενων οικονομικών ενισχύσεων σε φορείς κοινωνικής αντίληψης που εποπτεύονται από την Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας που αποτελούν προϊόν των Ειδικών Κρατικών Λαχείων.
14. Η χορήγηση αδειών διενέργειας εράνων, λαχειοφόρων και φιλανθρωπικών αγορών σε υπερτοπικό επίπεδο.
15. Η διενέργεια κοινωνικών ερευνών για την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόνοιας καθώς και θέματα άσκησης κοινωνικής εργασίας.
16. Ο καθορισμός των προϋποθέσεων και τρόπου άσκησης του αντικειμένου της κοινωνικής εργασίας σε όλους τους τομείς εφαρμογής καθώς και η εκπαίδευση σπουδαστών κοινωνικής εργασίας κατά την διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.
17. Η χορήγηση και η ανάκληση της άδειας άσκησης επαγγέλματος κοινωνικού λειτουργού και της άδειας άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και η τήρηση σχετικού μητρώου με διαρκή ενημέρωση.
18. Η άσκηση αρμοδιοτήτων σχετικών με τον Κοινωνικό Σύμβουλο, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν.2345/1995, καθώς και αρμοδιοτήτων ελέγχου του ιδρύματος ή της Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η) και των Φορέων παιδικής προστασίας, περιλαμβανομένης της σύνταξης σχετικών εκθέσεων και διατύπωσης αντίστοιχων προτάσεων.
19. Η εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας της μητέρας και των παιδιών προσχολικής ηλικίας.
20. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας Μονάδων Αδυνατίσματος μετά από εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής που συγκροτείται στην έδρα της οικείας Περιφέρειας.
21. Ο υγειονομικός έλεγχος καταστημάτων, βιοτεχνιών και βιομηχανιών παρασκευής και επεξεργασίας τροφίμων ζωικής προέλευσης, καθώς και οι λοιποί υγειονομικοί έλεγχοι, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία σε περιφερειακό επίπεδο.

#### **5.1.8: Τομέας παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού**

1. Η εξειδίκευση και κατάρτιση προγραμμάτων, προς υποστήριξη της διά βίου μάθησης, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και του σχεδιασμού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα και με την κείμενη νομοθεσία.

2. Η άσκηση λειτουργικού χαρακτήρα αρμοδιοτήτων, περιλαμβανομένης και της θεματικής εξειδίκευσης, για τα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
3. Η εκπόνηση και εκτέλεση προγραμμάτων, τα οποία αφορούν θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Νέας Γενιάς και εκπαίδευσης, ενηλίκων σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό και τις εφαρμοζόμενες, από το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, πολιτικές.
4. Ο διορισμός και η αντικατάσταση διοικητών ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
5. Η διακοπή μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
6. Η αντικατάσταση των κινητήρων αυτοκινήτων των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και η έγκριση της εγκατάστασης, μεταφοράς ή επισκευής οιαδήποτε κατηγορίας τηλεφωνικών συνδέσεων για τις ανωτέρω υπηρεσίες.
7. Η έγκριση σχολικών εκδρομών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.
8. Η συγκρότηση σχολικών εφορειών, που λειτουργούν στις σχολικές μονάδες εκκλησιαστικής εκπαίδευσης.
9. Η έγκριση της αδελφοποίησης σχολείων της Χώρας με σχολεία της αλλοδαπής, της συνεργασίας αυτών, καθώς και της συμμετοχής μαθητών σε διεθνείς μαθητικές συναντήσεις.
10. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Χορού και Κινηματογράφου κατά τις ρυθμίσεις του ν. 1158/1981 (ΦΕΚ 127, Α).
11. Η συμμετοχή σε προγράμματα πολιτιστικών και αθλητικών φορέων της περιφέρειας και των δήμων.
12. Ο συντονισμός δράσεων των πολιτιστικών φορέων της περιφέρειας.
13. Η υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων υπερτοπικής σημασίας.
14. Η θέσπιση βραβείων, χορηγιών και άλλων μέσων για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης των γραμμάτων και των τεχνών, με παράλληλη εποπτεία και ενίσχυση συλλόγων και φορέων που επιδιώκουν αντίστοιχους σκοπούς.
15. Η κοινή οργάνωση με τοπικούς φορείς πολιτιστικών εκδηλώσεων με σκοπό τη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς και τη διάδοσή της στους νέους.

16. Η σύσφιξη σχέσεων της περιφέρειας με τις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Οργανώσεις Αποδήμων, που εκπροσωπούν πανελλαδικά ή διεθνώς όλους τους αποδήμους.

17. Η άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πολιτισμού και Τουρισμού. Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδίδεται, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, προσδιορίζονται ειδικότερα τα Εθνικά Αθλητικά Κέντρα, κατ' αντιστοιχία προς τις οικείες περιφέρειες, εξειδικεύονται τα θέματα που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικό τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα ([www.kedke.gr](http://www.kedke.gr)).

#### **5.1.9: Τομέας πολιτικής προστασίας και διοικητικής μέριμνας**

1. Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εντός των ορίων της εδαφικής της περιφέρειας, στο πλαίσιο και του νόμου 3013/2002, (Φ.Ε.Κ. 102, Α), όπως ισχύει.

2. Η ευθύνη για την εφαρμογή του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία προγράμματα, μέτρα και δράσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο περιφέρειας.

3. Η διατύπωση εισηγήσεων για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιφέρειας, προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο της εισήγησης για τον ετήσιο εθνικό σχεδιασμό πολιτικής προστασίας από τη Διυπουργική Επιτροπή.

4. Η υποβολή εισήγησης στο Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας για την έκδοση απόφασης κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, στις περιπτώσεις τοπικών καταστροφών.

5. Η έκδοση αποφάσεων κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, προκειμένου για τοπικές καταστροφές μικρής έντασης.

6. Ο σχεδιασμός και η οργάνωση θεμάτων πρόληψης, ενημέρωσης και αντιμετώπισης των καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και η διάθεση και ο συντονισμός της δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων προς την κατεύθυνση αυτή.

7. Ο συντονισμός όλων των υπηρεσιών της περιφέρειας, καθώς και του δημόσιου και ιδιωτικού δυναμικού και μέσων για την εξασφάλιση της ετοιμότητας, την αντιμετώπιση των καταστροφών και την αποκατάσταση των ζημιών.
8. Η έκδοση απόφασης για την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών, καθώς και κινητών και ακινήτων, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 41 του ν. 3536/2007 (Φ.Ε.Κ. 42 Α).
9. Η συμμετοχή στην εκπόνηση προγραμμάτων αντιπυρικής προστασίας δασικών εκτάσεων, στο σχεδιασμό και στη μελέτη μεθόδων και μέσων για την πρόληψη και καταστολή τους.
10. Η συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών.
11. Η συμμετοχή στο συντονισμό και στην αξιοποίηση των εναέριων και επίγειων μέσων, στο πλαίσιο συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς, για τη δασοπυρόσβεση. Χορήγηση της επισημείωσης της Σύμβασης της Χάγης σε έγγραφα των υπηρεσιών της περιφέρειας.
12. Η προμήθεια μηχανημάτων και αυτοκινήτων για τις ανάγκες της περιφέρειας.
13. Η μέριμνα εκποίησης άχρηστων και ακατάλληλων υλικών και εξοπλισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία

## **5.2: Αρμοδιότητες των νησιωτικών περιοχών**

Η σημασία της νησιωτικότητας και των ιδιαιτεροτήτων της οικονομικής ανάπτυξης των νησιών αναγνωρίζεται στο Σύνταγμα (άρθρα 101 παρ. 4 και 106 παρ. 1Σ.), με σαφή αναφορά στην ιδιαίτερη προσοχή που πρέπει να δοθεί για την ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών. Σημαντική, αναφορικά με τη δυνατότητα εφαρμογής πολιτικών για τα νησιά, θεωρείται η αναφορά στο άρθρο 158 της Συνθήκης του Amsterdam που ορίζει ότι «η Ένωση στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων επιπέδου ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και την καθυστέρηση των λιγότερο ευνοημένων περιοχών ή νησιών, συμπεριλαμβανομένων και των αγροτικών περιοχών» ([www.google.com](http://www.google.com))

Η προτεινόμενη αναβάθμιση των δυνατοτήτων των νησιωτικών δήμων για την παροχή υπηρεσιών στήριξης της τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής των νησιωτών βασίζεται στην μεταφορά αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών από την καταργούμενη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

Η άσκηση των, ειδικών για το νησιωτικό χώρο, επιπρόσθετων αρμοδιοτήτων, αποτελεί ευθύνη των νησιωτικών Δήμων υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης των διοικητικών, οργανωτικών, τεχνικών και οικονομικών προϋποθέσεων για την άσκησή τους, με τη μεταβίβαση πόρων, στελεχιακού δυναμικού και υποδομών της καταργούμενης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών. Η δυνατότητα των δήμων των μικρότερων νησιών να παρέχουν στους δημότες τους υπηρεσίες ανάλογες με αυτές των δήμων των μεγαλύτερων νησιών διασφαλίζεται μέσω της υποχρεωτικής κάλυψης τους από τις αρμόδιες οργανωτικές μονάδες των νησιωτικών Δήμων που είναι έδρες των περιφερειακών ενοτήτων. Η υποχρέωση αυτή προκύπτει τόσο στις περιπτώσεις που ενσωματώνονται υπηρεσίες της πρώην νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στους οργανισμούς των νησιωτικών δήμων που ήταν έδρες επαρχείων όσο και στις περιπτώσεις των λοιπών νησιωτικών δήμων που δεν ενσωματώνουν ανάλογες υπηρεσίες ή οργανωτικές μονάδες, αλλά διαθέτουν την απαιτούμενη διοικητική, οργανωτική και τεχνική επάρκεια για την κάλυψη ομοειδών αναγκών των μικρότερων γειτονικών νησιωτικών δήμων. Ειδικότερα με τις προτεινόμενες διατάξεις εισάγονται οι εξής καινοτομίες:

Μεταφέρονται στους νησιωτικούς δήμους των περιφερειών Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίου μια σειρά από πρόσθετες - σε σχέση με τους λοιπούς δήμους της χώρας- αρμοδιότητες, που μέχρι σήμερα ανήκαν στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις. Οι αρμοδιότητες προέρχονται από τους τομείς της αλιείας, γεωργίας και της κτηνοτροφίας, της ενέργειας, του εμπορίου και της απασχόλησης, των μεταφορών, των δημοσίων έργων καθώς και της συνεργασίας με το Ε.Κ.Α.Β για την αρτιότερη οργάνωση της αερομεταφοράς ασθενών. Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων αυτών σε συνδυασμό με τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων που προβλέπεται από τις γενικές διατάξεις του σχεδίου νόμου σκοπεί στην ενίσχυση των νησιωτικών δήμων.

Στις περιπτώσεις των μικρών νησιωτικών δήμων του Νοτίου Αιγαίου με πληθυσμό μέχρι 3.000 κατοίκους και ενόψει της έλλειψης των σχετικών υποδομών, προβλέπεται ότι η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας θα είναι αρμόδια για την μελέτη και την κατασκευή των δημοτικών έργων.

Ορίζεται επίσης ότι οι νησιωτικές Περιφέρειες του Ιονίου και του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου θα έχουν από 1/7/2011 την αρμοδιότητα του σχεδιασμού, της έγκρισης και της παρακολούθησης των ενδοπεριφερειακών συγκοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των ακτοπλοϊκών, ζήτημα το οποίο απασχολεί τους νησιώτες εδώ και δεκαετίες ([www.kedke.gr](http://www.kedke.gr)).



### 5.2.1: Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων

Η μεταφορά των σχετικών αρμοδιοτήτων λαμβάνει χώρα τηρουμένου του χρόνου έναρξης άσκησής τους (σειρά αρμοδιοτήτων από 01.01.2011 και σειρά άλλων προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα διασφάλισης υλικοτεχνικής υποδομής και αναγκαίου προσωπικού, από 01.01.2013) που προβλέπεται για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων στο σύνολο των δήμων της χώρας. Δεδομένης μάλιστα της πρακτικής αδυναμίας ορισμένων νησιωτικών δήμων να ασκήσουν τις πρόσθετες αρμοδιότητες που μεταφέρονται, λόγω έλλειψης προσωπικού και υποδομών, προβλέπεται η υποχρέωση των νησιωτικών δήμων, που είναι οι μεγαλύτεροι σε πληθυσμό των περιφερειών και στους οποίους υπάρχουν ήδη οι σχετικές υποδομές, να παράσχουν στους δήμους, που αντιμετωπίζουν πρόβλημα προσωπικού και υποδομών, πλήρη διοικητική υποστήριξη ή ακόμη και να ασκήσουν για λογαριασμό τους τις αρμοδιότητες αυτές. Στόχος της ρύθμισης είναι αφενός οι νησιώτες να εξυπηρετούνται στον τόπο της κατοικίας τους, αφετέρου δε να απολαμβάνουν υποδομές που βρίσκονται σε άλλους δήμους. Η πρόβλεψη αυτή βρίσκεται έρεισμα στην παράγραφο 4 του άρθρου 101 του Συντάγματος σύμφωνα με την οποία «ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρουν κανονιστικά έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών μεριμνώντας για την ανάπτυξή τους». Για την υλοποίηση της κατά τα ανωτέρω συνεργασίας προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης, η οποία, είναι σύμφωνη και με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, και σχετίζεται με τη ρύθμιση όλων των ειδικότερων ζητημάτων τοπικού ενδιαφέροντος τα οποία αποτελούν προϋπόθεση για την ομαλή άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων.

Σε περίπτωση, πάντως, που οι νησιωτικοί δήμοι, οι οποίοι σήμερα δεν έχουν τη δυνατότητα πλήρους άσκησης των απονεμόμενων σε αυτούς πρόσθετων αρμοδιοτήτων, αποκτήσουν στο μέλλον τη δυνατότητα να τις ασκήσουν με τρόπο αποτελεσματικό, μπορούν με απόφαση του δημοτικού τους συμβουλίου να ζητήσουν την εξαίρεση τους από τη σχετική ρύθμιση με αίτημα στον οικείο Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος εκδίδει τη σχετική διαπιστωτική πράξη. Επίσης, οι νησιωτικοί δήμοι μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 99 του παρόντος.

Στο πλαίσιο, ακόμη, αντιμετώπισης του χρόνιου και γενικότερου προβλήματος των νησιωτικών περιοχών, για τη διαχείριση των στερών αποβλήτων, λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα, ώστε οι σχετικοί φορείς (ΦΟ.Δ.Σ.Α.) να συγχωνευθούν σε επίπεδο διαφορετικό εκείνου των ηπειρωτικών περιοχών, προκειμένου να καταστεί εφικτή η άμεση και λειτουργική αντιμετώπιση των ανωτέρω προβλημάτων. Για το σκοπό αυτό η συγχώνευση των ΦΟ.Δ.Σ.Α. στην περιφέρεια Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και Ιονίου γίνεται ανά περιφερειακή ενότητα, με γνώμονα νησιά τα οποία, ενδεχομένως, να μη μπορούν να αναπτύξουν χώρους υγειονομικής ταφής στερεών αποβλήτων να έχουν πλήρη παροχή αντίστοιχων υπηρεσιών ([www.ita.org.gr](http://www.ita.org.gr)).

Στο πλαίσιο της δημοτικής αποκέντρωσης στους νησιωτικούς δήμους, προτείνεται ο τοπικός αντιδήμαρχος να είναι πρόεδρος των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων. Ο τοπικός αντιδήμαρχος, πλέον των αρμοδιοτήτων του ως πρόεδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας θα ασκεί πρόσθετες αρμοδιότητες, όπως αυτή της χορήγησης αδειών καταστημάτων, της έκδοσης βεβαιώσεων μόνιμης κατοικίας και της έκδοσης πιστοποιητικών προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης. Επιπροσθέτως θα ασκεί όσες αρμοδιότητες του μεταβιβάζει ο δήμαρχος.

Με την προτεινόμενη διάταξη και με σκοπό την επιστημονική υποστήριξη της κατάστροφης και της υλοποίησης της νησιωτικής πολιτικής, δίδεται εξουσιοδότηση για την σύσταση Ερευνητικού Ινστιτούτου Νησιωτικής Πολιτικής, το οποίο θα τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το Ινστιτούτο ενεργεί ως σύμβουλος του Κράτους και της Αυτοδιοίκησης για θέματα χάραξης και άσκησης πολιτικών για τις νησιωτικές περιοχές και θα μπορεί να συνεργάζεται με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, καθώς και με ομοειδούς αντικειμένου Ινστιτούτα της αλλοδαπής για το σκοπό αυτό.

Προτείνεται, ενόψει των ιδιαιτεροτήτων των ορεινών δήμων, για τους οποίους γίνεται ειδική μνεία στην παρ. 4 του άρθρου 101 του Συντάγματος, η διοικητική υποστήριξη, η οποία προβλέπεται για τους νησιωτικούς δήμους, να παρέχεται από τον εγγύτερο μη ορεινό δήμο που θα οριστεί σχετικά με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

### **5.3: Αρμοδιότητες περιφερειάρχη**

1. Ο περιφερειάρχης προασπίζει το δημόσιο συμφέρον, κατευθύνει την υλοποίηση του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας.

Ο περιφερειάρχης έχει επίσης τις κατωτέρω αρμοδιότητες :

α) εκδίδει όλες τις πράξεις μη κανονιστικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

β) εκτελεί τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής και της οικονομικής επιτροπής,

γ) συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της,

δ) εκπροσωπεί την περιφέρεια δικαστικώς και εξωδίκως,

ε) είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της περιφέρειας. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού της περιφέρειας εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου,

στ) διατάσσει την είσπραξη των εσόδων της περιφέρειας και αποφασίζει για τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού,

ι) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η περιφέρεια,

ια) συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του περιφερειακού συμβουλίου, υπαλλήλους της περιφέρειας, υπάλληλους του δημοσίου τομέα ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων της περιφέρειας, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.

ιβ) συγκροτεί συλλογικά όργανα, εφόσον η συγκρότησή τους δεν ανατίθεται από το νόμο σε άλλα όργανα και

ιγ) μπορεί να μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε μέλη του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής με εντολή του σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας, με εξαίρεση χρηματικά εντάλματα πληρωμών.

2. Ο περιφερειάρχης μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής επιτροπής όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων της περιφέρειας από την αναβολή λήψης απόφασης. Στην περίπτωση αυτή ο περιφερειάρχης οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την επόμενη συνεδρίαση της οικονομικής επιτροπής.

3. Σε περίπτωση όπου τα ιδιωτικά συμφέροντα του περιφερειάρχη ή συγγενή του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγκρούονται με τα συμφέροντα της περιφέρειας, ο περιφερειάρχης υποχρεούται να απέχει και τα αντίστοιχα καθήκοντα ασκεί αντιπεριφερειάρχης που ορίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.

4. Ο περιφερειάρχης προσέρχεται μια φορά κατ' έτος στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής σύμφωνα με το Κανονισμό αυτής, όπου παρουσιάζει τον ετήσιο απολογισμό πεπραγμένων του περιφερειάρχη και της εκτελεστικής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 185 συνοδευόμενο με τα πρακτικά της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου, την ετήσια έκθεση του περιφερειακού συμπαραστάτη, καθώς και την ετήσια έκθεση του οικείου ελεγκτή νομιμότητας για την περιφέρειά του. Ο ανωτέρω ετήσιος απολογισμός κοινοποιείται και στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

5. Ο περιφερειάρχης παρουσιάζει το προϋπολογισμό της περιφέρειας στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής σύμφωνα με τα οριζόμενα σε σχετικές διατάξεις του Κανονισμού της (ΦΕΚ, 2010).

### **5.3.1: Αρμοδιότητες αντιπεριφερειάρχη**

1. Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα καθώς και τρεις (3) επιπλέον αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Με όμοια απόφαση ο περιφερειάρχης αναθέτει σε όλους τους αντιπεριφερειάρχες την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας και μπορεί, επίσης, να τους μεταβιβάζει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του.

Στις νησιωτικές περιφέρειες του άρθρου 205 παρ. 1 και για την αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων σε ορισμένα νησιά, ο περιφερειάρχης μπορεί να αναθέτει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων στους αντιπεριφερειάρχες που ορίζονται από αυτόν.

3. Οι άμεσα εκλεγόμενοι αντιπεριφερειάρχες έχουν και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) διευθύνουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας,

β) εκτελούν τις αποφάσεις του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπο αρμόδιοι,

γ) ασκούν όλες τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης,

δ) διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας,

ε) έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην περιφερειακή ενότητά τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο περιφερειάρχης,

ι) προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας.

4. Η θητεία των αντιπεριφερειάρχων ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών.

5. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιπεριφερειάρχη οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον περιφερειάρχη ή άλλον αντιπεριφερειάρχη που ορίζει ο περιφερειάρχης με την πράξη της παραγράφου 2.

### **5.3.2: Αναπλήρωση και αντικατάσταση περιφερειάρχη ή αιρετού Αντιπεριφερειάρχη**

Τον περιφερειάρχη όταν απουσιάζει ή κωλύεται ή έχει τεθεί σε αργία ή για οποιοδήποτε λόγο η θέση είναι κενή, στα καθήκοντά του τον αναπληρώνει ένας από τους αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης που αυτός έχει ορίσει.

Αν ο περιφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τα καθήκοντά του ασκεί, ώσπου να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, ένας από τους αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης, που αυτός έχει ορίσει.

Αν δεν έχει οριστεί αντιπεριφερειάρχης, η αναπλήρωση του περιφερειάρχη γίνεται από τον περιφερειακό σύμβουλο του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στην πολυπληθέστερη περιφερειακή ενότητα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση.

Αν ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τη θέση του καταλαμβάνει περιφερειακός σύμβουλος της πλειοψηφίας που έχει εκλεγεί στην ίδια περιφερειακή ενότητα. Η εκλογή του διενεργείται με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του επόμενου άρθρου.

### 5.3.3: Αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου

Το περιφερειακό συμβούλιο ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ανήκουν στην περιφέρεια, εκτός από εκείνες που έχουν ανατεθεί με ρητή διάταξη σε άλλο όργανο της περιφέρειας ή έχουν μεταβιβαστεί από το ίδιο το συμβούλιο σε επιτροπή του.

Το περιφερειακό συμβούλιο είναι αρμόδιο ιδίως για :

- α) την έγκριση και παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας,
- β) την έγκριση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία,
- γ) την έγκριση του προϋπολογισμού και του απολογισμού της περιφέρειας
- δ) την επιβολή τελών, εισφορών και δικαιωμάτων,
- ε) την απαλλοτρίωση ακινήτων,
- στ) την εκποίηση, ανταλλαγή και δωρεά ακινήτων, καθώς και τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων,
- ζ) την αγορά, παραχώρηση χρήσης, μίσθωση και εκμίσθωση κινητών και ακινήτων,
- η) τη σύναψη δανείων,
- θ) την έγκριση του κανονισμού των εργασιών του, τού κανονισμού των εργασιών της οικονομικής επιτροπής και των επιτροπών του άρθρου 164 καθώς και του οργανισμού των υπηρεσιών της περιφέρειας,
- ι) την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων προσωπικού της περιφέρειας,
- ια) το πρόγραμμα των εκτελεστέων έργων και προμηθειών,
- ιβ) τη σύσταση επιτροπών στις οποίες μεταβιβάζει αρμοδιότητές του κατά τις διατάξεις του επόμενου άρθρου ([www.ypes.gr](http://www.ypes.gr)).

### 5.4: Κεντρικοί αυτοτελείς πόροι περιφερειών

Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των Περιφερειών προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού: **α)** το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό 2,40% επί των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού **β)** το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό 4% επί των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού.

Το υφιστάμενο, κατά το έτος μεταφοράς, κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται με τον παρόντα νόμο στις περιφέρειες, εφόσον είναι ανώτερο από τα

έσοδα που προκύπτουν από την παρ.1, καλύπτεται με αύξηση των ποσοστών των περιπτώσεων α΄ και β΄ αυτής, σε βάρος των ποσοστών των πόρων των περ. α και β της παρ.1 του άρθρου 259, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.

Το υφιστάμενο, κατά το έτος μεταφοράς, κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται από τις πρώην κρατικές περιφέρειες στις περιφέρειες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, εφόσον είναι ανώτερο από τα έσοδα που προκύπτουν από την παρ.1, καλύπτεται με αύξηση των ποσοστών των περιπτώσεων α΄ και β΄ αυτής, σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.

Κατά το μεταβατικό διάστημα της παραγράφου ΙΙΙ του άρθρου 186 και του άρθρου 210, το κόστος άσκησης των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων, καλύπτεται με μεταφορά των αναγκαίων πιστώσεων από τους αντίστοιχους φορείς που τις ασκούσαν, κατά τις προβλέψεις του Κρατικού Προϋπολογισμού. Μετά το πέρας του μεταβατικού διαστήματος, το κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν καθορίζεται με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα, ως ποσοστό αύξησης των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παρ.1. Τα έσοδα της παρ. 1 εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στους λογαριασμούς της παρ. 6.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζεται επί του συνόλου των Κ.Α.Π. το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των περιφερειών, το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών αυτών, ποσοστό που αποτελεί έσοδο της Ένωσης Περιφερειών, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των ποσών που αναλογούν στα ανωτέρω ποσοστά. Για την κατανομή των Κ.Α.Π. στις περιφέρειες λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 259 παρ. 4 καθώς και η άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Το ποσό των ΚΑΠ των περιφερειών που σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κοινή απόφαση της προηγούμενης παραγράφου προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών αυτών, κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για

κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών». Το ποσό των ΚΑΠ των περιφερειών που σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια απόφαση προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών αυτών κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών για κάλυψη επενδυτικών δαπανών». Το ποσό των ΚΑΠ των περιφερειών που σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια απόφαση αποτελεί έσοδα της Ένωσης Περιφερειών, κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Έσοδα Ένωσης Περιφερειών».

Η απόδοση των ανωτέρω εσόδων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό γίνεται με ισόποσες μηνιαίες προκαταβολές, βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Η κατανομή των εσόδων στους δικαιούχους γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζονται τα κριτήρια για κάθε μορφής έκτακτη επιχορήγηση των περιφερειών ([www.ypes.gr](http://www.ypes.gr))

#### **5.4.1: Κόστος μεταφοράς αρμοδιοτήτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση**

Οι αρμοδιότητες που μεταφέρονται στους δήμους και στις περιφέρειες κοστολογούνται εκ των προτέρων. Η σχετική διαδικασία ρυθμίζεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΛΛ.Α.Δ.Α., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 281, παρ.2.

Η αναλυτική κοστολόγηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων περιλαμβάνει: α) προσδιορισμό του κόστους λειτουργίας τους, μαζί με τις υποδομές και κάθε είδους εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται κατά το χρόνο μεταφοράς, β) προσδιορισμό του συνολικού απαιτούμενου κόστους της αρμοδιότητας κατά την άσκησή της από τους δήμους και τις περιφέρειες.



## 5.5: Επιχειρήσεις περιφερειών

Οι περιφέρειες μπορούν να συνιστούν μία επιχείρηση, η οποία έχει τη μορφή της αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας, εφόσον δεν συμμετέχουν σε άλλη αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία στην οποία κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Η αναπτυξιακή εταιρεία λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων. Αποκλειστικό αντικείμενο της ανωτέρω επιχείρησης είναι:

- α) Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των περιφερειών, της Ένωσης Περιφερειών και των φορέων της παρ. 2.
- β) Η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης της περιφέρειας, καθώς και η ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος.
- γ) Η συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαπεριφερειακό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Στο μετοχικό κεφάλαιο των αναπτυξιακών ανωνύμων εταιριών συμμετέχουν περιφέρειες και δήμοι ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στην ανώνυμη εταιρία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το υπόλοιπο μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920 και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου. Αν η επιχείρηση λυθεί, οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης που συμμετέχουν σε αυτήν, έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκπαινούμενης περιουσίας.

Οι περιφέρειες δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρίες εκτός από εκείνες στις οποίες μετείχαν οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα που καταργούνται.

Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες επιχειρήσεις για την προώθηση των αναπτυξιακών σκοπών της περιφέρειας. Προς τούτο απαιτείται απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου της εταιρίας και σύμφωνη γνώμη του οικείου περιφερειακού συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των ρυθμίσεων του κ.ν. 2190/1920.

Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες και δεν επιχορηγούνται από τις περιφέρειες, εκτός αν τούτο επιτρέπεται από ειδική διάταξη νόμου.

Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις. Το προσωπικό προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 όπως ισχύουν. Για τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2527/1997, όπως ισχύουν.

Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας. Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρίας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοικτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) και τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας. Για τις αναθέσεις της παραγράφου αυτής, των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει τα όρια που προβλέπουν οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτών.

Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες λύονται υποχρεωτικώς, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά την πάροδο διετίας από την ίδρυσή τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας, τα ίδια αυτών κεφάλαια όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ του κ. ν. 2190/1920, όπως ισχύει, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/1920, τυχόν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που καταβάλλεται από τις περιφέρειες δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό μεγαλύτερο του ενός δευτέρου (1/2) του ποσού της αύξησης.

Οι εκπρόσωποι της περιφέρειας για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας ορίζονται από το οικείο περιφερειακό συμβούλιο. Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρίας δεν μπορεί να είναι αιρετό όργανο της περιφέρειας.

Το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει τους απαιτούμενους για τη λειτουργία της κανονισμούς, όπως εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών, κανονισμό προσωπικού και τους λοιπούς κανονισμούς.

#### **5.5.1: Ειδικές ρυθμίσεις για τις επιχειρήσεις των περιφερειών**

Δημιουργείται Μητρώο επιχειρήσεων των περιφερειών, το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία, που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία των επιχειρήσεων του παρόντος νόμου. Τα ανωτέρω στοιχεία κοινοποιούνται από τις περιφέρειες στην οικεία αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, η οποία τηρεί σχετική βάση δεδομένων, γνωστοποιούνται δε μετά από έλεγχο της πληρότητάς τους στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τα στοιχεία του Μητρώου, η οικεία αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, εκδίδει κάθε χρόνο βεβαίωση, η οποία περιέχει τα στοιχεία κάθε περιφερειακής επιχείρησης, που είναι καταχωρημένη στο ανωτέρω Μητρώο. Η βεβαίωση αυτή συνυποβάλλεται στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης.

Επιχείρηση της περιφέρειας δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει σε δημόσιο διαγωνισμό ή να εισπράξει οποιοδήποτε χρηματικό ποσό από περιφέρεια ή φορέα του δημόσιου τομέα, αν δεν υποβάλλει μαζί με τα αναγκαία, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, τη βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που εκδίδεται μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, ορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία που γνωστοποιούν οι επιχειρήσεις, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής των στοιχείων και έκδοσης της αντίστοιχης βεβαίωσης, η διαδικασία δημιουργίας και τήρησης του Μητρώου, ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, καθώς και κάθε ειδικό θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή τους. Στα κοινοποιούμενα στοιχεία περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι προσλήψεις προσωπικού που οι περιφερειακές επιχειρήσεις διενεργούν, καθώς και οι συμβάσεις

μίσθωσης έργου και ανάθεσης ή ανάληψης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών, που αυτές συνάπτουν.

Δικηγόροι συνδεδεμένοι με την περιφέρεια με σχέση έμμισθης εντολής δεν επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις της, καθ' υπέρβαση της σύμβασης έμμισθης εντολής που έχουν καταρτίσει με την περιφέρεια.

### **5.5.2: Μεταβατικές ρυθμίσεις για τις περιφερειακές επιχειρήσεις - μετατροπή - λύση επιχειρήσεων**

Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών, υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων που καταργούνται, λύνονται και τίθενται σε εκκαθάριση. Η εκπλήρωση των σκοπών των επιχειρήσεων που λύνονται γίνεται, είτε από επιχειρήσεις στις οποίες μετέχει η περιφέρεια, είτε από την ίδια την περιφέρεια με αντίστοιχη αναδοχή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους. Αμιγείς επιχειρήσεις οι οποίες εκτελούν προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεχίζουν τη λειτουργία τους μέχρι την ημερομηνία λήξης της εκτέλεσης των προγραμμάτων αυτών. Για τη λύση των ανωτέρω επιχειρήσεων η σχετική απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται εντός εξαμήνου από την εγκατάσταση των νέων περιφερειακών αρχών.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται η διαδικασία λύσης και εκκαθάρισης των επιχειρήσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια (ΦΕΚ, 2010).

Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των αμιγών επιχειρήσεων που λύνονται, μεταφέρεται, στην επιχείρηση που αναλαμβάνει τους σκοπούς της ή στην περιφέρεια και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής.

Το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας, διέπεται δε, ως προς τους όρους και το ύψος της αμοιβής της εργασίας του, από τα ισχύοντα εκάστοτε για το προσωπικό των φορέων, στους οποίους μεταφέρονται. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού στις επιχειρήσεις από τις

οποίες μεταφέρεται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

Τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) που έχουν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και έχουν πιστοποιηθεί ως τέτοια κατά την οικεία νομοθεσία, περιέρχονται αυτοδικαίως στις οικείες περιφέρειες, από την έναρξη της λειτουργίας τους. Τα ανωτέρω ΚΕΚ συνεχίζουν να λειτουργούν με τη μορφή σύμφωνα με την οποία ιδρύθηκαν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης. Εξακολουθούν να διέπονται από τις ιδρυτικές τους διατάξεις, τους όρους του καταστατικού τους και τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν προβλέπεται στη συστατική τους πράξη συγκεκριμένος χρόνος λειτουργίας, αυτός λήγει με την πάροδο εικοσαετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ΚΕΚ, που λήγει ο χρόνος λειτουργίας τους κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου αυτού.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΜΕΤΑΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

### 6.1: Πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων

1. Η έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προέλεγχος για την έκδοσή τους, ο έλεγχος μελετών για οικοδομικές άδειες, συναφούς χαρακτήρα πολεοδομικές αρμοδιότητες, καθώς και ο έλεγχος και η επιβολή προστίμων για την κατασκευή αυθαιρέτων κτισμάτων.
2. Ο έλεγχος των αρχιτεκτονικών, των στατικών, των υδραυλικών και των ηλεκτρομηχανολογικών μελετών, της μελέτης θερμομόνωσης, της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας και των σχετικών φορολογικών στοιχείων για την έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικών αδειών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως και 3 του άρθρου 5 του π.δ/τος 78/2006 (Φ.Ε.Κ. 80, Α).
3. Ο έλεγχος εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος πριν την έγκριση των πινακίδων εφαρμογής.
4. Η σύνταξη διαγραμμάτων εφαρμογής και διαγραμμάτων διαμορφωμένης κατάστασης.
5. Ο έλεγχος τοπογραφικών διαγραμμάτων που προορίζονται για σύνταξη πράξεων τακτοποιήσεως και αναλογισμού ή πράξεων εφαρμογής.
6. Επίβλεψη τοπογραφικών μελετών και μελετών Πράξεων Εφαρμογής Σ.Π.
7. Η σύνταξη Πράξεων Εφαρμογής.
8. Η παρακολούθηση του Προγράμματος Καθαρές Ακτές – Καθαρές Θάλασσες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
9. Η έκδοση απόφασης για τον καθορισμό μεμονωμένων κτιρίων ή των περιοχών, εντός των οποίων οι όψεις των κτιρίων πρέπει να αποπερατώνονται μέσα σ' έξι έτη από την έκδοση της οικοδομικής άδειας ή της ανωτέρω απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 6 του ν. 1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α').
10. Η προκαταρκτική πρόταση ανάπτυξης ορισμένης περιοχής, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 9 και 10 του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α').
11. Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων,

ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.

12. Η εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και συναφών εκτελεστών πράξεων, που δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα.

13. Ο έλεγχος εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος, κατ' άρθρο 115 Κ.Β.Π.Ν.

14. Η εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων επί του εδάφους, κατά την πρόβλεψη της παρ. 1 του άρθρου 155 Κ.Β.Π.Ν.

15. Η διαχείριση στερεών αποβλήτων, σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης, λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και αποκατάστασης υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.). Η διαχείριση πραγματοποιείται, σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό, που καταρτίζεται από την Περιφέρεια κατά την ειδικότερη ρύθμιση του άρθρου 186 παρ. ΣΤ' αριθμ. 29 του παρόντος νόμου.

16. Η μέριμνα, σύμφωνα με τις ισχύουσες Πυροσβεστικές Διατάξεις, για τη τήρηση των υποχρεώσεων καθαρισμού, από τους ιδιοκτήτες, νομείς, και επικαρπωτές, των οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων, που βρίσκονται εντός πόλεων, κωμοπόλεων και οικισμών και σε απόσταση μέχρι 100 μέτρων από τα όριά τους, καθώς και η υποχρέωση αυτεπάγγελτου καθαρισμού από τους δήμους, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων. Σε βάρος εκείνων που δεν συμμορφώνονται, επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα (50) λεπτών, ανά τετραγωνικό μέτρο του οικείου χώρου, το οποίο και αποτελεί έσοδο του οικείου δήμου, βεβαιούται εις βάρος τους η ισόποση σχετική δαπάνη του δήμου προς καθαρισμό και υποβάλλεται μήνυση για το αδίκημα του άρθρου 433 του Ποινικού Κώδικα.

17. Η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των χαλύβων οπλισμού σκυροδέματος.

18. Η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των προϊόντων τσιμέντου.

19. Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στεγνοκαθαριστηρίων, πλυντηρίων ρούχων, σιδηρωτηρίων ρούχων και ταπητοκαθαριστηρίων.

Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, υπό τον τομέα γ' («Ποιότητα Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων»), προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης του οδικού δικτύου αρμοδιότητας δήμου. Η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και η μελέτη, εκτέλεση και επίβλεψη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου του δήμου.
2. Ο καθορισμός των αστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος των αντίστοιχων γραμμών, καθώς και ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών γραμμών.
3. Ο καθορισμός κομίστρων αστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου.
4. Η ρύθμιση κάθε θέματος, το οποίο αφορά στην εγκατάσταση, λειτουργία και στη συντήρηση ανελκυστήρων, καθώς και η χορήγηση των σχετικών τεχνικών επαγγελματικών αδειών, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 4 του π.δ/τος 78/2006 (Φ.Ε.Κ. 80, Α) και των σχετικών Κ.Υ.Α.
5. Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης κεραίας σταθμού στην ξηρά, σύμφωνα με το άρθρο 24 α΄ του ν. 2075/1992 (ΦΕΚ 129 Α΄), όπως ισχύει, και η επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες.
6. Η χορήγηση άδειας εγκατάστασης και άδειας λειτουργίας φωτοβόλων, σωλήνων, φωτεινών επιγραφών και ηλεκτροκίνητων ανυψωτικών μηχανημάτων καθώς και ο έλεγχος της λειτουργίας αυτών.
7. Η σύσταση επιτροπής φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, η τήρηση αρχείων των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και η τήρηση μητρώου καταναλωτών.
8. Ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών.
9. Η απαγόρευση της δημιουργίας θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους.
10. Η παραλαβή των αποσυρομένων δικύκλων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, όπου δεν υπάρχουν υποκαταστήματα του Ο.Δ.Δ.Υ.
11. Ο καθορισμός του εξωτερικού χρωματισμού των ΤΑΞΙ.
12. Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας αστικού λεωφορείου, από τον κύκλο εργασίας, εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους κατ' άρθρο 31 του ν.2963/2001 .
13. Η περισυλλογή αδέσποτων σκύλων, καθώς και η ίδρυση ή βελτίωση εγκαταστάσεων καταφυγίων αδέσποτων σκύλων.



14. Ο καθορισμός των ωρών έναρξης και λήξης της εργασίας των ναυτεργατών και των αρτεργατών.
15. Η χορήγηση βιβλιαρίων υγείας στους εκδοροσφαγείς.
16. Η χορήγηση των αδειών παραγωγών και η θεώρησή τους από τον οικείο δήμο, όπου ο παραγωγός πρόκειται να διαθέσει τα προϊόντα του (ξηροί καρποί, λάδι, οπωροκηπευτικά, και λοιπά αγροτικά προϊόντα) σε λαϊκές αγορές. Η αρμοδιότητα αυτή δεν αφορά την έκδοση αδειών στους νομούς Αθηνών - Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.
17. Η συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και η διενέργεια ελέγχων ή άλλων πράξεων, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.
18. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος τεχνιτών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.
19. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων.
20. Η χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εκγυμναστών, καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας σχολών υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών.
21. Η έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και λοιπών συναφών εγκαταστάσεων, καθώς και η διενέργεια επιθεωρήσεων και ηλεκτρολογικών ελέγχων».
22. Η χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για διάθεση Κάρτας Ελέγχου Καυσαερίων (ΚΕΚ), καθώς και η παρακολούθηση και ο έλεγχος των Κέντρων Ελέγχου Καυσαερίων.
23. Η χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού ταχυτήτων.
24. Η θεώρηση των Καρτών Επιθεώρησης και Επισκευών των ενοικιαζόμενων οχημάτων.
  - A. α.** Με π.δ/μα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας μεταβιβάζονται στους δήμους αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Δ.Υ.Π.Ε. περιλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας (Μ.Π.Υ.), καθώς και αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

β. Στο ίδιο διάταγμα καθορίζονται οι σχετικές ρυθμίσεις και η μεταβατική περίοδος για την έναρξη άσκησης των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία από τη δημοσίευση του παρόντος.

γ. Με το ανωτέρω διάταγμα ρυθμίζεται η απόδοση στους δήμους των ανάλογων οικονομικών πόρων, για την άσκηση των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων, η κατάργηση υπηρεσιακών μονάδων των Δ.Υ.Π.Ε και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων, καθώς και οι ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις μετάταξης του προσωπικού, που κατείχε, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, τις καταργηθείσες οργανικές θέσεις, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 257 του παρόντος.

δ. Οικονομικές υποχρεώσεις σε σχέση με τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες των Δ.Υ.Π.Ε, οι οποίες έχουν αναληφθεί σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης του προεδρικού διατάγματος των προηγούμενων εδαφίων, δεν μπορούν να βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των δήμων.

**Β.** Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τομέα ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης») προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Η εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών και η διενέργειά τους.
2. Η τήρηση κανόνων υγιεινής των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων.
3. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.
4. Η άσκηση ελέγχου και εποπτείας στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και η ευθύνη λειτουργίας των παιδικών εξοχών.
5. Η εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, καθώς και η έγκριση του προϋπολογισμού τους, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επιχορηγήσεων, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.
6. Η οικονομική ενίσχυση αυτοστεγαζόμενων, η μίσθωση ακινήτων, η ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και η επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας.
7. Ο διορισμός μελών διοικητικών συμβουλίων, η εποπτεία και η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως

Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).

8. Ο ορισμός ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.

9. Η χορήγηση της Κάρτας Αναπηρίας, μετά από σχετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας.

10. Η έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας.

11. Η καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 57/1973 (Φ.Ε.Κ. 149 Α'), της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.

12. Η δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων λόγω απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.

13. Η αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.

14. Η υλοποίηση :

α) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου.

β) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση

γ) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

15. Η έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.

16. Η χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.

17. Η έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων και η λήψη μέτρων σε θέματα δημόσιας υγιεινής.

18. Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.

19. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία.
20. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.
21. Η οργάνωση αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ειδικών προγραμμάτων για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, κατά τις ρυθμίσεις της παρ. 7 του άρθρου 14 του ν. 3172/2003 (ΦΕΚ 197, Α).
22. Η εφαρμογή προγραμμάτων για την καταπολέμηση λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων ζώων.
23. Η επιβολή ή άρση υγειονομικών μέτρων, λόγω εμφάνισης βαριάς επιζωοτίας για την έκδοση πιστοποιητικών προς μεταφορά ζώων.
24. Ο ορισμός ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα ν.π.δ.δ. του νομού.

Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, υπό τον τομέα στ' («Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού»), προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Η εκτέλεση προγραμμάτων διά βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
2. Η συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο.
3. Η απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και η ανέγερση σχολικών κτιρίων.
4. Η μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, η στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης ο καθορισμός της αποκλειστικής χρήσης ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και της κοινής χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας.
5. Η διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή.
6. Η μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών γυμνασίων και λυκείων.

7. Η εποπτεία και ο έλεγχος των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων.
8. Η έγκριση της εγκατάστασης, μεταφοράς ή επισκευής τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία.
9. Η οργάνωση συναυλιών ή άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής.
10. Ο διορισμός και η αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία.
11. Η έγκριση οποιασδήποτε μίσθωσης ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών.
12. Ο καθορισμός κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους.
13. Η κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.
14. Η επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους.
15. Η διακοπή μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου.
16. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (Ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου), σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ/τος 16/1966 (ΦΕΚ 7, Α).
17. Η συμμετοχή εκπροσώπου του οικείου δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ, τοπικής εμβέλειας.
18. Η επιχορήγηση ν.π.ι.δ. τα οποία αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του δήμου, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του.
19. Η άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πολιτισμού και Τουρισμού. Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνώμης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, προσδιορίζονται ειδικότερα τα Εθνικά Αθλητικά Κέντρα, κατ' αντιστοιχία προς τους οικείους δήμους, εξειδικεύονται τα θέματα που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικό τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα».

Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθεται τομέας υπό στοιχείο η' και υπό τον τίτλο «Αγροτική Ανάπτυξη – Κτηνοτροφία – Αλιεία», στον οποίο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Η σύσταση και λειτουργία Γραφείων Γεωργικής Ανάπτυξης (Γ.Γ.Α.).
2. Η μελέτη και εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα.
3. Η άσκηση εποπτείας από τους δήμους, όπου εδρεύουν, των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδρευσης (Τ.Ε.Α.) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 3881/1958 (Φ.Ε.Κ. 181, Α), όπως ισχύει και τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις καθώς και η αξιοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων με εφαρμογή σωστής άρδευσης και στράγγισης.
4. Η διαχείριση βοσκοτόπων.
5. Η παροχή γνώμης για τον καθορισμό βιομηχανικών και Επιχειρησιακών Περιοχών (Β.Ε.Π.Ε.) και για τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατ' άρθρο 5 ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254, Α').
6. Η έρευνα και μελέτη κάθε θέματος για την ανάπτυξη της γεωργίας, κτηνοτροφίας, και αλιείας καθώς και τη διατήρηση του αγροτικού, κτηνοτροφικού και αλιευτικού πληθυσμού στις εστίες τους.
7. Η ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της φυτικής και ζωικής παραγωγής.
8. Η σύνδεση αγροτικής παραγωγής και τουριστικής ανάπτυξης.
9. Η προώθηση προγραμμάτων εγκατάστασης νέων αγροτών.
10. Η εκτίμηση και παρακολούθηση της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής ως και των απολαμβανομένων υπό των παραγωγών τιμών γεωργικών προϊόντων.
11. Η παρακολούθηση της πορείας των αγορών των γεωργικών προϊόντων και η λήψη αντιπροσωπευτικών τιμών.
12. Η ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων για την αντιμετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

13. Η συνεργασία με Ιδρύματα έρευνας της αγροτικής, κτηνοτροφικής και αλιευτικής παραγωγής.
14. Η ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων καλλιέργειας.
15. Η καλύτερη οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο πλαίσιο σχεδίων βελτίωσης.
16. Η χορήγηση άδειας για τη λειτουργία κτηνιατρικού γραφείου για τα παραγωγικά ζώα, καθώς και ειδικής άδειας για αποθήκευση φαρμακευτικών προϊόντων.
17. Η εφαρμογή και ο έλεγχος του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής του ζωικού κεφαλαίου του δήμου, (ενώτια για την ατομική αναγνώριση των ζώων, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, διαβατήρια ζώων, τήρηση ατομικών μητρώων).
18. Η χορήγηση αδειών λειτουργίας καταστημάτων διατήρησης, εμπορίας και διακίνησης ζώων.
19. Η παροχή γνωμάτευσης για υγειονομική καταλληλότητα των ζώων, όταν πρόκειται για πλανόδια έκθεση ζώων.
20. Η χορήγηση αδειών για την ίδρυση και λειτουργία κτηνοπτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3698/2008 (ΦΕΚ 198 Α).
21. Η χορήγηση αδειών, ανανέωσης, ανάκλησης και μεταβίβασης λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης κτηνιατρικών και αγροτικών φαρμακευτικών προϊόντων.
22. Η χορήγηση των σχετικών αδειών για την καταλληλότητα των αυτοκινήτων που μεταφέρουν ζώα.
23. Η χορήγηση αδειών λειτουργίας και η εποπτεία των ιδιωτικών κτηνιατρείων, κλινικών ιατρείων.
24. Η άδεια για την ίδρυση και λειτουργία ζωολογικών κήπων, η σύσταση των γνωμοδοτικών επιτροπών του Π.Δ. 98/04 (ΦΕΚ Α' 69), η διενέργεια επιθεωρήσεων και ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 4, του πδ. 98/04.
25. Η άσκηση εποπτείας και ελέγχου στον τομέα της αλιείας στην περιοχή δικαιοδοσίας του δήμου.
26. Η εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις θερμοκηπίων και για μονάδες στους τομείς Αλιείας.

Στο άρθρο 75 παρ. ΙΙ του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες :

1. Η πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, καθώς και η πρόσληψη πατρωνύμου και μητρωνύμου από παιδιά, που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή είναι αγνώστων γονέων.
2. Ο εξελληνισμός του ονοματεπωνύμου Ελλήνων του εξωτερικού, ομογενών αλλοδαπών, που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια και παλιννοστησάντων ομογενών, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια.
3. Ο καθορισμός των χρονικών ορίων λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων.
4. Η χορήγηση (από το δημοτικό συμβούλιο) αδειών ίδρυσης υπεραγορών λιανικού εμπορίου.
5. Η χορήγηση (με απόφαση δημοτικού συμβουλίου) άδειας άσκησης υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου και ο καθορισμός του ανώτατου αριθμού των αδειών αυτών στο δήμο καθώς και η συγκρότηση (με απόφαση δημάρχου) της Επιτροπής Υπαίθριου Πλανόδιου Εμπορίου.
6. Η έγκριση (με απόφαση δημοτικού συμβουλίου) της λειτουργίας Κυριακάτικων Αγορών καθώς και η χορήγηση άδειας συμμετοχής στις αγορές αυτές.
7. Η έκδοση αποφάσεων για την ίδρυση, τη διάλυση και τον καθορισμό του τρόπου της εν γένει λειτουργίας Λαϊκών Αγορών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περιλαμβανομένης της χορήγησης επαγγελματικών και παραγωγικών αδειών καθώς και κάθε άλλου συναφούς αντικειμένου. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες δεν αφορούν τους δήμους των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.
8. Η συγκρότηση Επιτροπών για τον έλεγχο των πωλητών, παραγωγών και επαγγελματιών των λαϊκών αγορών.
9. Η εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης περιπτέρων.
10. Η λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και τον καθορισμό για κάθε έτος του αριθμού των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν.
11. Η παροχή άδειας σε πρόσωπο που διατηρεί κατάστημα πώλησης σκύλων ή γατών (μετά από έκθεση Κτηνιατρικής Αρχής) καθώς και σχετικής άδειας λειτουργίας του καταστήματος».



12. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή, τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών, καθώς και η συγκρότηση σχετικής εξεταστικής επιτροπής και πειθαρχικού συμβουλίου.
13. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας εκθέσεων βιβλίου κατ' άρθρο 17 του ν. 3377/2005, καθώς και ο σχετικός έλεγχος και η επιβολή κυρώσεων.
14. Η χορήγηση αδειών για την Οργάνωση Εκθέσεων (εκτός των Διεθνών), η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας τους και η εποπτεία αυτών.
15. Η χορήγηση αδειών καταλληλότητας εκθεσιακών χώρων στεγασμένων μόνιμα ή προσωρινά ή υπαίθριων ή μικτών.
16. Η δημιουργία χώρων στάθμευσης τροχοφόρων και με δυνατότητα μίσθωσης ακινήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
17. Η παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων προς κάλυψη στεγαστικών αναγκών της πυροσβεστικής υπηρεσίας.

#### **6.1.1: Τρόπος άσκησης πρόσθετων αρμοδιοτήτων από τους δήμους.**

1. α) Από 1<sup>ης</sup> Ιανουαρίου 2011 ασκούνται, από τους δήμους, οι πρόσθετες αρμοδιότητες που τους απονέμονται, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 11 έως και 26), 2 (υπ' αριθμούς 15 έως και 28), 3 (υπ' αριθμούς Β7 έως και 25), 4, 5 (υπ' αριθμούς 1 έως και 7) και 6 του προηγούμενου άρθρου. β) Η έναρξη άσκησης των λοιπών πρόσθετων αρμοδιοτήτων που περιλαμβάνονται στις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 27 έως και 29), 2 (υπ' αριθμούς 29 έως και 39), 3 (υπ' αριθμούς Β26 έως και 34) και 5 (υπ' αριθμούς 8 έως 69) του προηγούμενου άρθρου πραγματοποιείται από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2013.
2. Αν σε δήμους του ίδιου νομού, δεν υφίστανται υπηρεσίες, με επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής και προσωπικού, προς άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που απονέμονται σε αυτούς με το άρθρο 94, περιλαμβανομένων και των τεχνικών υπηρεσιών, για τις σχετικές αρμοδιότητες παρέχεται, υποχρεωτικώς, διοικητική υποστήριξη από το δήμο της έδρας του νομού ή από άλλο εγγύτερο δήμο, όπως αυτός ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία εκδίδεται μέχρι 31.10.2010. Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τα μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα ασκούνται από τον οικείο δήμο.

3. Ο δήμος της έδρας του νομού παρέχει, επίσης, διοικητική υποστήριξη για την έκδοση οικοδομικών αδειών. Εάν η οικεία αρμοδιότητα έχει απονεμηθεί με σχετικό π.δ/γμα, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 61 του ν. 947/1979 ( Φ.Ε.Κ 69 Α' ) σε άλλους δήμους του ίδιου νομού, οι δήμοι αυτοί εξακολουθούν να την ασκούν.

4. Η διοικητική υποστήριξη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των προηγούμενων παραγράφων από το δήμο της έδρας του νομού παρέχεται μέχρι 31.12.2012. Μέχρι την ίδια ημερομηνία οι λοιποί δήμοι του ίδιου νομού υποχρεούνται να έχουν οργανώσει αντίστοιχες υπηρεσιακές μονάδες.

5. Σε όσους δήμους λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων με αρμοδιότητες της παρ. 1<sup>α</sup> του παρόντος οι υπηρεσίες αυτές καταργούνται και οι αρμοδιότητες τους, από 1-1-2011, ασκούνται από τους αντίστοιχους δήμους.

Η στελέχωση των οικείων υπηρεσιών των ανωτέρω δήμων γίνεται με μετάταξη των υπαλλήλων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που υπηρετούν στις, αντίστοιχες έδρες, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που ορίζεται στις παραγράφους 2<sup>α</sup>, 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 257 του παρόντος νόμου.

4. α) Μέχρι 31.12.2012 οι αρμοδιότητες της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να ασκούνται από την περιφέρεια.

β) Με π.δ/μα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, προβλέπεται η ολική ή μερική κατάργηση των υπηρεσιακών μονάδων της περιφέρειας, που ασκούσαν τις αρμοδιότητες, οι οποίες μεταβιβάζονται στους δήμους από 1.1.2013, σύμφωνα με την παρ.1 β' του παρόντος άρθρου, καθώς και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων.

Με το ίδιο π.δ/μα ρυθμίζεται η μετάταξη του προσωπικού των περιφερειών, που κατείχε τις οργανικές θέσεις του προηγούμενου εδαφίου οι οποίες καταργούνται, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας, η οποία ορίζεται στις παραγράφους 2, 3, 5, 6 και 7 του άρθρου 257 του παρόντος νόμου, καθώς και η απόδοση των ανάλογων οικονομικών πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων, που μεταβιβάζονται.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό ζήτημα, το οποίο σχετίζεται με την άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων, την παροχή διοικητικής

υποστήριξης και τη μεταφορά εξοπλισμού από τις υπηρεσίες που ασκούσαν αρμοδιότητες μεταβιβαζόμενες στους δήμους.

## **6.2: Αρμοδιότητες νησιωτικών δήμων**

Στους δήμους των περιφερειών Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου μεταφέρονται, πλέον των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 94, οι εξής αρμοδιότητες των καταργούμενων οικείων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

### **6.2.1: Τομέας γεωργίας κτηνοτροφίας και αλιείας**

1. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης υπό Η προστασία της γεωργικής γης από άλλες χρήσεις και ιδιαίτερα αυτής με υψηλή παραγωγικότητα.
2. Η γνωμοδότηση για το ετήσιο πρόγραμμα δασοπονίας στα όρια του δήμου που καταρτίζουν οι οικείες δασικές υπηρεσίες.
3. Η εισήγηση για σύσταση, κατάργηση και συγχώνευση των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων.
4. Η τήρηση μητρώου αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων, με βάση το μητρώο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
5. Η προώθηση της συγκρότησης ομάδων παραγωγών και η στήριξη τους για την αντιμετώπιση οικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.
6. Η αντιμετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
7. Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και η καταστροφή σε αυτές των παρανόμων καλλιεργειών.
8. Η χορήγηση αδειών αναφύτευσης αμπελώνων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
9. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της διακίνησης οίνου.
10. Η μέριμνα για την παροχή του απαραίτητου άνοσου πολλαπλασιαστικού υλικού αμπέλου εγκατάστασης και εμβολιοληψίας.
11. Η μίσθωση, με δημοπρασία, των ιχθυοτρόφων υδάτων, εν γένει, ο καθορισμός της προστατευτικής ζώνης πέριξ του τοποθετουμένου αλιευτικού εργαλείου, σε

θαλάσσιους παραλιακούς χώρους (άρθρο 38 παρ.1, 3 εδάφ.2 και 4 του Ν.Δ. 420/1970).

του δημοσίου, των ιχθυοτρόφων υδάτων (Π.Δ.915/1981 άρθρο 8 παρ. 2ε (γγ) ΦΕΚ 232/Α, Ν.992/1979 άρθρο 38 ΦΕΚ 280/Α).

12. Η υποβολή αιτήματος προς παροχή γνώμης του Αρχηγείου Στρατού για τον καθορισμό των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης των εφαπτόμενων των συνόρων λιμνών ή ιχθυοτρόφων υδάτων (άρθρο 42 παρ. 2 του Ν.Δ. 420/1970).

13. Η απόφαση μονομερούς λύσης της σύμβασης μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε περίπτωση εκτέλεσης έργων (άρθρα 43 και 59 του Ν.Δ. 420/1970).

14. Ο καθορισμός προστατευτικής ζώνης εκμισθουμένου ιχθυοτροφείου (άρθρο 44 παρ.1 και 2 του Ν.Δ. 420/1970).

15. Η απόφαση επιβολής ποινών και αποβολής ελεύθερων αλιέων από μίσθιο, συνεπεία, αλιευτικής παράβασης (άρθρο 44 παρ.4 του Ν.Δ. 420/1970).

16. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης συσκευαστηρίων νωπών αλιευμάτων και εργαστηρίων συσκευασίας και μεταποίησης κατεψυγμένων αλιευμάτων.

17. Η απόφαση αυξομείωσης των συμβατικών δόσεων μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε ιδιώτες (άρθρο 46 παρ.1 του Ν.Δ. 420/1970).

18. Η απόφαση μείωσης ή πλήρους απαλλαγής από το συμβατικό μίσθωμα, λόγω αδυναμίας αλιευτικής εκμετάλλευσης (άρθρο 47 παρ.1 του Ν.Δ. 420/1970).

19. Η απόφαση για τη λύση μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ.2 του Ν.Δ. 420/1970).

20. Η απόφαση για την παράταση της μίσθωσης ιχθυοτροφείου (άρθρο 47 παρ. 3 του Ν.Δ.420/1970).

21. Η απόφαση εκμίσθωσης ιχθυοτροφείου χωρίς δημοπρασία σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς, η υπογραφή της σχετικής σύμβασης και ο καθορισμός του μισθώματος (άρθρα 50 παρ.1 και 3 και 51 Ν.Δ.420/1970).

22. Η γνωμοδότηση για την παραχώρηση, μίσθωση και αναμίσθωση υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής των ιχθυοτρόφων υδάτων, καθώς και για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους.

23. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειών (άρθρο 4 του ν.1650/1986 ΦΕΚ 160 Α).

24. Ο χαρακτηρισμός ως γεωργικών επιχειρήσεων βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων που αφορούν υδατοκαλλιεργητικές εκμεταλλεύσεις.

25. Ο καθορισμός της χωρικής περιφέρειας κάθε ιχθυόσκαλας (Ν.Δ. 420/1970 άρθρο 22 παρ.1).

26. Η ίδρυση ιχθυοσκαλών και ο καθορισμός της έδρας αυτών.

27. Η παρακολούθηση της ρύπανσης και της μόλυνσης του υδάτινου περιβάλλοντος, η κατάρτιση μελετών και η εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης και ανάπτυξης που έχουν σχέση με τη αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες και την εν γένει αξιοποίηση των αλιευτικών πόρων.

### **6.2.2: Τομέας φυσικών πόρων, ενέργειας και βιομηχανίας**

1. Η χορήγηση άδειας πωλητή πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση για διανομή και εμφιάλωση υγραερίου, καθώς και η επιβολή κυρώσεων σε εταιρίες εμπορίας με εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων, λιπαντικών και ασφάλτου, σε μονάδες εμφιάλωσης υγραερίου και στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης.

2. Η υλοποίηση των προγραμμάτων υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχεδίων αρμοδιότητας του οικείου Υπουργείου.

3. Η υλοποίηση προγραμμάτων αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας

4. Η χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε ιδιώτες.

5. Η τήρηση και η ενημέρωση του ηλεκτρονικού ειδικού μητρώου των επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων, η εγγραφή στο ειδικό μητρώο και η διαγραφή από το μητρώο αυτό των ανωτέρω επιχειρήσεων καθώς και η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η επιβολή σε αυτές των προβλεπόμενων κυρώσεων.

6. Η ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα ίδρυσης επιχειρήσεων, αναπτυξιακών προγραμμάτων, δικαιολογητικών και διαδικασιών προκειμένου να χορηγηθούν οι απαιτούμενες άδειες και οι επιμέρους εγκρίσεις.

7. Η συνεργασία με τους αρμόδιους συλλογικούς φορείς και τα επιμελητήρια για την εξέταση θεμάτων τα οποία αφορούν στην αδειοδότηση και στη λειτουργία των μεταποιητικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, στην υπαγωγή των ανωτέρω επιχειρηματικών μονάδων σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια

και γενικά στην βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

8. Ο έλεγχος της διαχείρισης υπόγειων και επιφανειακών αρδευτικών υδάτων.

9. Ο έλεγχος της εκτέλεσης εργασιών για την ανεύρεση υπόγειων υδάτων και έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

10. Η εξέταση αιτήσεων για τη χορήγηση αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

### **6.2.3: Τομέας απασχόλησης, εμπορίου και τουρισμού**

1. Η εξαίρεση επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, υπηρεσιών ή εργασιών γενικά από τις διατάξεις περί ανάπαυσης την Κυριακή και τις λοιπές ημέρες αργίας. Η εξαίρεση από την εκ περιτροπής Κυριακή αργία των εστιατορίων, ζαχαροπλαστέϊων, καφενείων, που λειτουργούν ως εξοχικά. Η χορήγηση αναπληρωματικής ανάπαυσης των μισθωτών σε άλλη μέρα, εκτός από την Κυριακή. Η επέκταση της ανάπαυσης την Κυριακή και τις ημέρες αργίας.

2. Η έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου, με την οποία καθορίζεται η έναρξη της, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες του δήμου, χωρίς αυτή να είναι δυνατό να υπερβεί το πεντάμηνο.

3. Η διατύπωση γνώμης για την ίδρυση Εμπορευματικού Κέντρου.

4. Ο έλεγχος τιμών, η επάρκεια και ομαλή λειτουργία της αγοράς, καθώς και ο έλεγχος της κανονικότητας των τιμών παρεχομένων υπηρεσιών.

### **6.2.4: Τομέας μεταφορών και επικοινωνιών**

1. Ο καθορισμός των υπεραστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος κάθε λεωφορειακής γραμμής Κ.Τ.Ε.Λ. εντός του νησιού καθώς και ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγαστρων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών γραμμών.

2. Ο καθορισμός του ελάχιστου αριθμού των υποχρεωτικών δρομολογίων κοινών, ταχέων και υπερταχέων του Κ.Τ.Ε.Λ. και η κατανομή αυτών ανά 24ωρο, μετά από εισήγηση του Κ.Τ.Ε.Λ. καθώς και ο καθορισμός του ύψους κομίστρου στα όρια ευθύνης κάθε Κ.Τ.Ε.Λ.

3. Ο καθορισμός κομίστρων υπεραστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, με βάση τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2963/2001.
4. Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας υπεραστικού λεωφορείου από τον κύκλο εργασίας μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος.
5. Η συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβολής κυρώσεων σε φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου και σε ιδιοκτήτες λεωφορείων.
6. Ο καθορισμός του αριθμού των νέων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων με ή χωρίς μετρητή, που είναι αναγκαίος για την αντιμετώπιση των σχετικών μεταφορικών αναγκών του δήμου.
7. Η ανάθεση της εκμετάλλευσης νέας υπεραστικής γραμμής στην περίπτωση που η μέση πληρότητα των πρώτων 6 μηνών λειτουργίας και εκμετάλλευσης της γραμμής από το ΚΤΕΛ, στο οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια, αποδεικνύεται ότι είναι κατώτερη του 20% το ΚΤΕΛ αρνηθεί την εκμετάλλευση της γραμμής και υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν έχει αρνηθεί την πρόταση για κάλυψη των απωλειών εσόδων σε ποσοστό 20%.
8. Η έκδοση απόφασης για την αλλαγή έδρας επιβατηγών οχημάτων δημόσιας χρήσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 ν.3109/2003 (ΦΕΚ Α 38).

#### **6.2.5: Τομέας έργων, χωροταξίας, πολεοδομίας και περιβάλλοντος**

1. Η κατασκευή, η συντήρηση και ανακαίνιση των οδών των οποίων η συντήρηση ανήκει κατά την ψήφιση του παρόντος στην αρμοδιότητα της κρατικής περιφέρειας και των αντίστοιχων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.
  2. Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης των οδών των οποίων η συντήρηση ανήκει κατά την ψήφιση του παρόντος στην αρμοδιότητα της κρατικής περιφέρειας και των αντίστοιχων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.
  3. Η ευθύνη τήρησης και παρακολούθησης της διαδικασίας κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως για εκτέλεση δημοσίων έργων.
  4. Ο καθαρισμός και η αστυνόμευση των ρεμάτων και των απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα.
- ΣΤ. Η συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και με το Ε.Κ.Α.Β. για την αρτιότερη οργάνωση της αερομεταφοράς ασθενών, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας χρήσης ίδιου μέσου.

### **6.3: Νησιωτικές δημοτικές κοινότητες**

1. Πρόεδρος των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 2 είναι ο αρμόδιος αντιδήμαρχος για την δημοτική κοινότητα.
2. Ο αρμόδιος για την δημοτική κοινότητα αντιδήμαρχος, πλέον των αρμοδιοτήτων του ως προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ασκεί, κατά τόπον, τις αρμοδιότητες της χορήγησης των αδειών καταστημάτων και επιχειρήσεων αρμοδιότητας του δήμου, της έκδοσης πιστοποιητικών προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών και της έκδοσης βεβαιώσεων μόνιμης κατοικίας. Ασκεί επίσης και κάθε άλλη αρμοδιότητα που του μεταβιβάζει ο δήμαρχος.

### **6.4: Κεντρικοί αυτοτελείς πόροι δήμων**

1. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των δήμων προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:
  - α) το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό 20% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού,
  - β) το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) σε ποσοστό 12% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού,
  - γ) το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας σε ποσοστό 50% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού.
2. Το υφιστάμενο, κατά το έτος μεταφοράς, κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται με τον παρόντα νόμο στους δήμους, εφόσον είναι ανώτερο από τα έσοδα που προκύπτουν από την παρ.1, καλύπτεται με αύξηση των ποσοστών των περιπτώσεων α' και β' αυτής, σε βάρος των αντιστοίχων κωδικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού καθώς και σε βάρος των ποσοστών των πόρων των περ.α και β της παρ.1 του άρθρου 260, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.
3. Τα δύο τρίτα (2/3) των εσόδων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και το σύνολο των εσόδων των περιπτώσεων β' και γ' αυτής, εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων για κάλυψη



λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών». Η κατανομή των Κ.Α.Π. στους δήμους γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, επί τη βάσει ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών τους. Στα ανωτέρω χαρακτηριστικά συνεκτιμάται το στοιχείο της διοικητικής υποστήριξης που παρέχεται από δήμο προς εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών άλλων δήμων και σταθμίζονται ιδιαίτερα οι πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης των νησιωτικών και ορεινών δήμων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής του συνόλου των Κ.Α.Π. που εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό.

4. Το υπόλοιπο ένα τρίτο (1/3) των εσόδων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 εγγράφεται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων για κάλυψη επενδυτικών δαπανών». Η κατανομή των Κ.Α.Π. που εγγράφονται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, επί τη βάσει ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών κάθε δήμου. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π. που εγγράφονται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.

5. Η απόδοση των ανωτέρω εσόδων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό γίνεται με ισόποσες μηνιαίες προκαταβολές, βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Η κατανομή των εσόδων της προηγούμενης παραγράφου στους δικαιούχους γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

6. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται τα κριτήρια για κάθε μορφής έκτακτη επιχορήγηση των δήμων.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

### **7.1: Τοπική Αυτοδιοίκηση και δανεισμός**

Σ' αυτήν την ενότητα θα εξετασθεί κατά πόσο η κατάσταση διαφέρει όταν πρόκειται για τη χρηματοδότηση των δαπανών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με την Κεντρική Διοίκηση. Πριν όμως εξετασθεί αυτό. Θα αναφερθούν οι σημαντικότερες διαφορές που υπάρχουν στην οικονομική διαχείριση μεταξύ της Κεντρικής Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη στην παρούσα ανάλυση.

Μια μεγάλη διαφορά είναι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν έχει την ίδια δυνατότητα χρηματοδότησης των δαπανών της με την Κεντρική Διοίκηση. Σύμφωνα με τη δημοσιονομική θεωρία, ο προϋπολογισμός του κράτους διαφέρει από τον προϋπολογισμό των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών στο ότι κατά την κατάρτισή του αποφασίζονται πρώτα οι δαπάνες που πρέπει να γίνουν και μετά οι φόροι που πρέπει να επιβληθούν για τη χρηματοδότησή τους. Αυτό συμβαίνει λόγω του κοινωνικού ρόλου που επιτελεί το κράτος και της ευθύνης του για κάλυψη των αναγκών αλλά και επειδή οι δυνατότητές του να αντλεί έσοδα είναι μεγάλες, αφού θεωρητικά τουλάχιστον μπορεί να αυξήσει τα φορολογικά του έσοδα απεριόριστα. Επιπλέον οι δυνατότητες δανεισμού είναι μεγάλες. Η κατάσταση όμως για την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι διαφορετική. Αν και ο κοινωνικός της ρόλος δεν αμφισβητείται, οι δυνατότητες χρηματοδότησης των δαπανών της είναι συνήθως περιορισμένες. Τα φορολογικά της έσοδα δεν είναι μόνο ανεπαρκή αλλά και η Κεντρική Διοίκηση θέτει περιορισμούς στη δυνατότητα των ΟΤΑ να επιβάλλουν επιπλέον φόρους για τη χρηματοδότηση πρόσθετων δαπανών. Επίσης, συχνά υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά το ύψος και τη διάρθρωση των τελών ενώ οι δυνατότητες πρόσβασης των ΟΤΑ στην κεφαλαιαγορά είναι σχετικά περιορισμένες.

Μια άλλη διαφορά είναι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κρατική επιχορήγηση, η οποία σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να αποτελεί και τη μοναδική σχεδόν πηγή εσόδων της. Επειδή όμως το ύψος της κρατικής επιχορήγησης αποφασίζεται από την Κεντρική Διοίκηση και δεν είναι πάντοτε εκ των προτέρων γνωστή, τα περιθώρια του προγραμματισμού και ανάληψης σοβαρών επενδυτικών σχεδίων από την Τοπική Αυτοδιοίκηση περιορίζονται σημαντικά. Τέλος,

υπάρχουν και οι διαφορές που οφείλονται στη φύση των ΟΤΑ και στις λειτουργίες που έχουν να επιτελέσουν σε σχέση με αυτές της Κεντρικής Διοίκησης. Για παράδειγμα, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να έχει ως αρμοδιότητα το στόχο της σταθεροποίησης της οικονομίας. Έτσι, ο δανεισμός στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι γίνεται ως μέσο άσκησης μακροοικονομικής πολιτικής αλλά ότι οφείλεται αποκλειστικά στην ανάγκη χρηματοδότησης των δαπανών (Τάτσου Νίκου, 1999).

### **7.1.1: Διαδικασία συνομολόγησης δανείου από δήμους και περιφέρειες**

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση επενδύσεων και για τη χρηματοδότηση χρεών τους, εφόσον συντρέχουν, σωρευτικά, οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε δήμου ή περιφέρειας δεν υπερβαίνει το 20% των ετήσιων τακτικών του εσόδων. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών.

β) το συνολικό χρέος του δήμου και της περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό δεν υπερβαίνει ποσοστό των συνολικών εσόδων του, όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών. Ως συνολικό χρέος του θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

2. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 176 του ν. 3463/2006, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

3. Προπληρωμές από τους Κ.Α.Π. προς τους δήμους και τις περιφέρειες από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καταβάλλονται εφόσον συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια:

α) ο δήμος ή η περιφέρεια έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων και ιδίως αυτών που έχουν σχέση με την είσπραξη ιδίων εσόδων,

β) το αντικείμενο της προπληρωμής αφορά στην κάλυψη ανελαστικής δαπάνης,

γ) υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης εντός ενός ημερολογιακού έτους και

δ) η προκαταβολή δε θα υπερβαίνει το ποσοστό του 150% του ύψος της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου ή της περιφέρειας από τους Κ.Α.Π..

### **7.1.2: Προϋποθέσεις και όροι δανεισμού**

1. Για να συναφθεί δάνειο για την εκτέλεση έργων ή προμηθειών, πρέπει να υπάρχει προκαταρκτική μελέτη ή προμελέτη ή οριστική μελέτη των έργων ή των προμηθειών, για τα οποία θα συνομολογηθεί το δάνειο, που να έχει συνταχθεί και εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα.

2. Απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί το δάνειο για σκοπό άλλον από εκείνον για τον οποίο συνομολογήθηκε.

3. Οι διατάξεις, που επιβάλλουν την παράσταση δικηγόρων κατά τη σύνταξη δανειστικών συμβολαιογραφικών εγγράφων, δεν εφαρμόζονται για τις περιφέρειες. Οι συμβάσεις για τη συνομολόγηση των δανείων δεν επιβαρύνονται με τέλη και δικαιώματα υπέρ τρίτων.

4. Τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα στις συμβάσεις συνομολόγησης δανείων εκ μέρους περιφερειών μειώνονται στο ένα δεύτερο (1/2). Τα κάθε είδους δικαιώματα εμίσθων ή αμίσθων υποθηκοφυλάκων, για την εγγραφή υποθήκης, προσημειώσεως ή κατασχέσεως σε βάρος περιφέρειας, μειώνονται επίσης στο ένα δεύτερο (1/2).

5. Εγγυήσεις του Δημοσίου για τη σύναψη δανείων παρέχονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών. Η εγγύηση μπορεί να παρέχεται με όρους που αφορούν τη χρονική διάρκεια, τις προϋποθέσεις για την παροχή και εξόφληση του δανείου και τις ασφάλειες που πρέπει να παράσχει ο δανειζόμενος, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και η εκχώρηση πόρων. 6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν εφαρμογή και για τα ιδρύματα και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που συνιστώνται από περιφέρειες.

7. Η διάρκεια και η είσπραξη των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών που είχαν εκχωρήσει οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή εκχωρούν οι περιφέρειες για την ασφάλεια και την εξυπηρέτηση των δανείων, παρατείνεται αυτοδικαίως έως την πλήρη εξόφληση των δανείων αυτών ([www.enae.gr](http://www.enae.gr)).

## **7.2: Προγραμματισμός και προϋπολογισμός και θέματα οικονομικής διαχείρισης των νέων δήμων**

1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων εκπονείται το Πενταετές Τεχνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Τ.Ε.Π.) το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ.) και ετήσιο Προϋπολογισμό. Το Τεχνικό Πρόγραμμα καταρτίζεται και υποβάλλεται μαζί με το Ε.Π.Δ., αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται ως παράρτημα σε αυτό.
2. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.
3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στις δημοτικές ενότητες. Σε περίπτωση που δημοτική ενότητα έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα εξυγίανσης, ο προϋπολογισμός του συντάσσεται με βάση αυτό.
4. Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου για το Ε.Π.Δ. και τον προϋπολογισμό και εισηγείται το προσχέδιο του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού στην οικονομική επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο δημοτικό συμβούλιο.
5. Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού, καθώς και οι διαδικασίες διαβούλευσης.
6. Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίσθηκε από το δημοτικό συμβούλιο αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, εάν τέτοια δεν υπάρχει, σε εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια του νομού που εδρεύει ο οικείος δήμος. Η παράλειψη της ανωτέρω δημοσίευσης δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός.
7. Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο. Αν διαπιστωθεί κατά τον έλεγχο, ότι δεν έχουν

εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται από το νόμο ή ότι έχουν εγγραφεί έσοδα ή έξοδα, τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο, ή ότι το ύψος των εσόδων υπερβαίνει ανατιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών.

8. Στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες συνιστάται πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού του οικείου δήμου. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται ανά δημοτική και τοπική κοινότητα, οι δαπάνες που καλύπτονται από την πάγια προκαταβολή, καθώς και το ύψος αυτής με βάση τον πληθυσμό. Υπόλογος για τη διαχείριση της πάγιας προκαταβολής είναι ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας.

9. Η οικονομική επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπευθύνου οικονομικών υπηρεσιών του οικείου δήμου, υποβάλλει στο δημοτικό συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση, ως προς τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, κατά το προηγούμενο της έκθεσης τρίμηνο. Στην έκθεση διατυπώνονται και οι τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας. Η έκθεση υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη λήξη κάθε τριμήνου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου. Τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η έκθεση καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 2 του άρθρου 175 του Κ.Δ.Κ..

10. Στους δήμους, από την ισχύ του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 315/1999 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

11. Η ταμειακή λειτουργία των δήμων διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα, η οποία αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

### **7.2.1: Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης δήμων**

1. Οι δήμοι που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν τον προϋπολογισμό τους εντός του πρώτου τριμήνου του 2011.

2. Στον προϋπολογισμό του νέου δήμου, εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των συνενούμενων δήμων ή κοινοτήτων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού του νέου δήμου και πάντως όχι αργότερα από την ανωτέρω προθεσμία, οι προϋπολογισμοί των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, εκτελούνται ως δωδεκατημόρια του προϋπολογισμού του 2010. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, δεν επιτρέπεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό των συνενούμενων δήμων και κοινοτήτων, πλην αυτών που αφορούν στις αποδοχές προσωπικού και την καταβολή των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών.
3. Οι απολογισμοί και ισολογισμοί των πρωτοβάθμιων δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, έτους 2010 ή παλαιότερων ετών, υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από το νέο δήμο.
4. Υφιστάμενα δικαιώματα, υποχρεώσεις, διευκολύνσεις και απαλλαγές οικονομικής και φορολογικής φύσης, φυσικών και νομικών προσώπων που κατοικούν, διαμένουν ή δραστηριοποιούνται στις τοπικές ή δημοτικές κοινότητες και οικισμούς δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την επανεξέτασή τους από τα αρμόδια όργανα του νέου δήμου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και πάντως μέχρι την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έτους 2012.
5. Από την έναρξη λειτουργίας των νέων δήμων, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, έως την οριστική εναρμόνιση των ορίων ευθύνης των Δ.Ο.Υ. με τα όρια αυτών, αρμόδια για κάθε δήμο είναι η Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετούσε τον πρώην δήμο, του οποίου ο οικισμός ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου.
6. Οι δήμοι, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν το επιχειρησιακό τους πρόγραμμα έως τις 30.9.2011.
7. Μέχρι την 28.2.2011 ολοκληρώνεται η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων του νέου δήμου, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων. Η διαδικασία, ο τρόπος και η αποτύπωση της απογραφής θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι δήμοι, τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι σύνδεσμοι των Ο.Τ.Α. ενημερώνουν: α) με τα βασικά υπηρεσιακά στοιχεία του προσωπικού που απασχολούν, τη βάση δεδομένων «Ηλεκτρονικό Μητρώο εργαζομένων των δήμων», και β) με τα οικονομικά τους στοιχεία, τη βάση δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων». Οι βάσεις δεδομένων τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής

Διακυβέρνησης το οποίο κοινοποιεί στη Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας αναφορές με συγκεντρωτικά στοιχεία. Με βάση την αξιολόγηση των στατιστικών στοιχείων της βάσης δεδομένων πραγματοποιούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγχοι στους ανωτέρω φορείς, όταν δεν ικανοποιούν συγκεκριμένους αριθμοδείκτες αξιολόγησης. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο παρέχεται ηλεκτρονική πρόσβαση στις ανωτέρω βάσεις δεδομένων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο των στοιχείων, ο χρόνος και ο τρόπος ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων, οι αριθμοδείκτες αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

8. Οι διατάξεις του ν. 3230/2004 δεν έχουν εφαρμογή στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση (ΦΕΚ,2010).

### **7.3: Προγραμματισμός, προϋπολογισμός και λογιστικό σύστημα περιφερειών**

1. Οι περιφέρειες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο εννιάμηνο της πρώτης περιφερειακής περιόδου. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η χρονική διάρκεια του επιχειρησιακού προγράμματος είναι τριετής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των ετησίων προγραμμάτων δράσης των περιφερειών, τα όργανα σύνταξης, ελέγχου και αξιολόγησής τους, καθώς και το περιεχόμενο, η δομή και ο τρόπος υποβολής τους στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

3. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν τις μητροπολιτικές λειτουργίες της περιφέρειας Αττικής, τις αντίστοιχες της μητροπολιτικής ενότητας Θεσσαλονίκης της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, καθώς και τις περιφερειακές ενότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών καθορίζονται τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στις περιφερειακές ενότητες.

5. Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας για το Ε.Π.Δ. και τον προϋπολογισμό και εισηγείται το προσχέδιο



του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού στην οικονομική επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο περιφερειακό συμβούλιο.

6. Έως 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

7. Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως ψηφίσθηκε από το περιφερειακό συμβούλιο αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια της οικείας περιφέρειας. Η παράλειψη της δημοσιότητας αυτής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός.

8. Ο προϋπολογισμός, το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης, η εισηγητική έκθεση της περιφερειακής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας. Αν διαπιστωθεί ότι δεν έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από το νόμο ή ότι έχουν εγγραφεί έσοδα ή έξοδα, τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο, ή ότι το ύψος των εσόδων υπερβαίνει ανατιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το περιφερειακό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών.

9. Η ταμειακή λειτουργία των περιφερειών διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

10. Η οικονομική επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπευθύνου των οικονομικών υπηρεσιών της οικείας περιφέρειας, υποβάλλει στο περιφερειακό συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού κατά το προηγούμενο τρίμηνο. Στην έκθεση διατυπώνονται και οι τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας. Η έκθεση υποβάλλεται μέσα σε είκοσι (20) το αργότερο ημέρες από τη λήξη κάθε τριμήνου και αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας. Τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην έκθεση προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 11 του άρθρου 24 του ν. 2218/1994.

11. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών,

ρυθμίζεται κάθε θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης για την περιφέρεια.

12. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη βεβαίωση εσόδων, στην ανάληψη υποχρεώσεων, στην έκδοση χρηματικών ενταλμάτων, στην ευθύνη και στον καταλογισμό σε βάρος των προσώπων που τα εκδίδουν και τα προσυπογράφουν, στη διαδικασία και το περιεχόμενο του ελέγχου των χρηματικών ενταλμάτων, στη χρηματική διαχείριση της ταμειακής υπηρεσίας, στη λογοδοσία των υπαλλήλων που ασκούν καθήκοντα ταμιά, στα βιβλία που πρέπει να τηρούν οι ταμειακές υπηρεσίες και γενικά στην οικονομική διοίκηση και στο λογιστικό των περιφερειών.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος του προϋπολογισμού των περιφερειών.

14. Οι διατάξεις των κανονιστικών πράξεων των παραγράφων 11 έως 13 εφαρμόζονται από 1ης Ιανουαρίου του επόμενου της δημοσίευσής τους έτους. Μέχρι την κατά τα ανωτέρω εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, για την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των περιφερειών ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 30/1996. Όπου στις διατάξεις του εν λόγω προεδρικού διατάγματος αναφέρονται «Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση», «Νομάρχης», «Νομαρχιακή Επιτροπή», «Νομαρχιακό Συμβούλιο» και «Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας», νοούνται αντίστοιχα «Περιφέρεια», «Περιφερειάρχης», «Οικονομική Επιτροπή», «Περιφερειακό Συμβούλιο» και «Ελεγκτής Νομιμότητας».

15. Οι διατάξεις του ν. 3230/2004 δεν έχουν εφαρμογή στις περιφέρειες.

16. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να παρέχεται πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού. Με την απόφαση χορήγησης πάγιας προκαταβολής ορίζονται:

α) Οι δαπάνες που θα αντιμετωπιστούν από την πάγια προκαταβολή και το ύψος τους, στα όρια των πιστώσεων που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού.

β) Το ποσό της προκαταβολής που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξάνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

γ) Ο υπάλληλος στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί το ένταλμα και ο οποίος θα ενεργεί τις πληρωμές, σύμφωνα με τις έγγραφες εντολές του περιφερειάρχη. Ο περιφερειάρχης, μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών από την αρμόδια υπηρεσία, εκδίδει ισόποσα χρηματικά εντάλματα σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού για κάθε δαπάνη, ώστε να παραμένει πάντοτε στα χέρια του υπόλογου το αρχικό ποσό της πάγιας προκαταβολής. Τα χρηματικά εντάλματα εκδίδονται στο όνομα του δικαιούχου και σημειώνεται σε αυτά ότι η πληρωμή έγινε από την πάγια προκαταβολή.

17. Το άρθρο 165 του Κ.Δ.Κ. εφαρμόζεται αναλόγως και για τις περιφέρειες, τόσο για την υποχρέωση υποβολής των οικείων στοιχείων, όσο και για τις κυρώσεις, που προβλέπονται σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της (ΦΕΚ, 2010).

### **7.3.1: Μεταβατικές διατάξεις οικονομικής διαχείρισης περιφερειών**

1. Οι περιφέρειες, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, καταρτίζουν τον προϋπολογισμό τους μέχρι την 31.3.2011.

2. Στον προϋπολογισμό της περιφέρειας εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού της περιφέρειας και πάντως όχι αργότερα από την ανωτέρω προθεσμία, οι προϋπολογισμοί των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που καταργούνται, εκτελούνται ως δωδεκαμηόρια του προϋπολογισμού του 2010. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με τον προϋπολογισμό των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

3. Οι απολογισμοί των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που καταργούνται, έτους 2010 ή παλαιότερων ετών, υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από την περιφέρεια.

4. Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, έως την οριστική εναρμόνιση των ορίων ευθύνης των Δ.Ο.Υ. με τα όρια των νέων περιφερειών, αρμόδια για κάθε μία από αυτές, είναι η Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετούσε την πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η οποία ορίζεται ως έδρα της.

5. Μέχρι την 28.2.2011 θα ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων περιφερειών, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων. Η διαδικασία, ο τρόπος και η αποτύπωση της απογραφής θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού

Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι περιφέρειες, τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ενημερώνουν: α) με τα βασικά υπηρεσιακά στοιχεία του προσωπικού που απασχολούν, τη βάση δεδομένων «Ηλεκτρονικό Μητρώο εργαζομένων των περιφερειών», και β) με τα οικονομικά τους στοιχεία τη βάση δεδομένων «Οικονομικά Στοιχεία περιφερειών». Οι βάσεις δεδομένων τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης το οποίο κοινοποιεί στην Ένωση Περιφερειών αναφορές με συγκεντρωτικά στοιχεία. Με βάση την αξιολόγηση των στατιστικών στοιχείων της βάσης δεδομένων πραγματοποιούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγχοι στους ανωτέρω φορείς, όταν δεν ικανοποιούν συγκεκριμένους αριθμοδείκτες αξιολόγησης. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο παρέχεται ηλεκτρονική πρόσβαση στις ανωτέρω βάσεις δεδομένων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο των στοιχείων, ο χρόνος και ο τρόπος ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων, οι αριθμοδείκτες αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια (ΦΕΚ,2010).

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 : ΝΕΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Η αναμενόμενη διεύρυνση των γεωγραφικών και πληθυσμιακών ορίων αναφοράς των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Η ίδια η έννοια «τοπική υπόθεση», αλλάζοντας κλίμα, διευρύνεται και έτσι οδηγεί σε ανάλογη ενδυνάμωση του ρόλου των νέων Δήμων στον τοπικό αναπτυξιακό προγραμματισμό και στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες σε καίριους τομείς.

Έτσι, οι νέοι και ισχυροί δήμοι αναλαμβάνουν νέες αρμοδιότητες, μαζί με τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους που προέρχονται από την καταργούμενη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, όπως :

- Η πρόνοια και η προστασία της δημόσιας υγείας,
- Η ανέγερση σχολικών κτιρίων,
- Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού,
- Η ένταξη των μεταναστών,
- Οι πολεοδομικές εφαρμογές,
- Ο υγειονομικός έλεγχος,
- Η προστασία της παιδικής και της τρίτης ηλικίας,
- Οι λαϊκές αγορές,
- Οι δανειοδοτήσεις και ο έλεγχος πολλών τοπικών, οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων,

Η πολιτική προστασίας, με την ένταξη των δήμων στον εθνικό σχεδιασμό με συγκεκριμένο ρόλο και αρμοδιότητες.

Για να έχει ο δήμος τη διοικητική ικανότητα να ασκήσει αποτελεσματικά το παραπάνω ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων, το οποίο καλύπτει τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων του και ταυτόχρονα να είναι σε θέση να κατασκευάζει και να διαχειρίζεται, όλες τις κρίσιμες υποδομές για την ποιότητα ζωής των δημοτών και την τοπική ανάπτυξη, πρέπει να διαθέτει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- Προγραμματισμού,
- Οικονομική υπηρεσία,
- Τεχνική υπηρεσία,
- Πληροφορικής,

- Νομικής υποστήριξης,
- Διοίκησης - διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού,
- Περιβάλλοντος – πολιτικής προστασίας.

Στο πλαίσιο των νέων δήμων, στα όρια των σημερινών συνενοούμενων ΟΤΑ διατηρούνται διοικητικές υπηρεσίες απαραίτητες για την άμεση εξυπηρέτηση των δημοτών.

Η λειτουργία των νέων δήμων βασίζεται στη χρησιμοποίηση πρότυπων οργανισμών ανάλογα με το μέγεθος και τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά τους, καθώς και το νησιωτικό ή ορεινό χαρακτήρα τους ([www.enae.gr](http://www.enae.gr)).

### **8.1: Ηλεκτρονική – δημοτική διακυβέρνηση**

Κεντρικός στόχος της νέας αρχιτεκτονικής είναι η θεμελίωση του ψηφιακού δήμου με τη σταδιακή αλλαγή της σημερινής μορφής της παροχής υπηρεσιών : αντί να πηγαίνει ο πολίτης στις δημοτικές δομές, να παρέχονται όλο και περισσότερες υπηρεσίες σε αντίστοιχο σημείο στο χωριό του ή και στο σπίτι του. Έτσι, μειώνεται η σημασία της απόστασης ενός οικισμού από την έδρα ενός Δήμου και του προσδιορισμού της έδρας του.

### **8.2: Δημοτικό e – ΚΕΠ**

Για την εξυπηρέτηση του πολίτη ενισχύεται και εκσυγχρονίζεται ο θεσμός των δημοτικών ΚΕΠ, με τη δημιουργία μικρών, αποτελεσματικών «δημοτικών e – ΚΕΠ», σε κάθε γειτονιά ή χωριό ανάλογα με τις ανάγκες εξυπηρέτησης, με τα οποία παρέχονται οι βασικές υπηρεσίες της δημοτικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης όσο το δυνατόν εγγύτερα στον πολίτη.

### **8.3: Κάρτα Δημότη**

Με την εισαγωγή της έξυπνης «κάρτας του Δημότη», ξεκινά η υλοποίηση της «κάρτας του πολίτη». Με αυτή περνούν οι Δήμοι στην αυτόματη εξυπηρέτηση (π.χ. έκδοση πιστοποιητικών), αλλά και διευκολύνεται η συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες (π.χ. τοπικά δημοψηφίσματα).

#### **8.4: Αυτόματη εξυπηρέτηση**

Οι Δήμοι εξοπλίζονται με τις απαραίτητες υποδομές (μηχανήματα αυτόματης εξυπηρέτησης – «δημοτικά ΑΤΜ»), που θα εγκατασταθούν στα δημοτικά e – ΚΕΠ θα έχουν τη δυνατότητα αυτόματης εξυπηρέτησης 24 ώρες, 365 μέρες το χρόνο.

#### **8.5: Διοικητική βοήθεια στο σπίτι**

Ταυτόχρονα αξιοποιούνται νέοι θεσμοί στήριξης του πολίτη, όπως η «διοικητική βοήθεια στο σπίτι» με την οποία μπορεί να εξυπηρετούνται όσοι δημότες το έχουν ανάγκη. Για το σκοπό αυτό εισάγεται ο θεσμός του δημοτικού ανταποκριτή, δηλαδή πολυδύναμου υπαλλήλου για την εξυπηρέτηση και των νέων τεχνολογιών.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να λειτουργήσει ως δύναμη μετασχηματισμού, βελτιώνοντας τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες έρχονται σε επαφή με την τοπική αυτοδιοίκηση. Σε πρακτικό επίπεδο η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετεί τον πολίτη με κατάλληλο τρόπο αδιάλειπτα, μειώνει το κόστος παροχής, αυξάνει την ταχύτητα διάχυσης της πληροφόρησης και το πλήθος των διαθέσιμων πληροφοριών, διευκολύνοντας έτσι την πρόσβαση σε αυτές μεγάλου πλήθους ανθρώπων αλλά και βελτιώνοντας την απόδοση της διοίκησης ([www.ypes.gr](http://www.ypes.gr)).

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΙΓΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»

Στα χέρια των δημάρχων και των περιφερειάρχων περνάει πλέον η υλοποίηση του σχεδίου «Καλλικράτη», ο οποίος έχει αρχίσει να εφαρμόζεται από 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου και φέρνει ριζικές αλλαγές στον τρόπο εξυπηρέτησης των πολιτών. Ορισμένα από τα προβλήματα που αναπόφευκτα προκύπτουν ήδη είχαν αρχίσει να διαφαίνονται από νωρίτερα. Αρρυθμίες στα πολεοδομικά γραφεία, υπηρεσίες των δήμων οι οποίες από 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου έχουν μείνει χωρίς στέγη, απαγόρευση στους δήμους να αναθέτουν σε εταιρείες την αποκομιδή των σκουπιδιών αποτελούν μερικά μόνο από τα ερωτήματα που έχουν κληθεί να απαντήσουν οι αυτοδιοικητικοί άρχοντες.

Τη συνεργασία των αρμοδίων υπουργών θα πρέπει να εξασφαλίσουν όλοι οι περιφερειάρχες, οι οποίοι χωρίς τη συμπαράστασή τους με δυσκολία θα μπορέσουν να παράξουν έργο. Ένα πρώτο παράδειγμα αποτελούν τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης. Εκεί την γενική επίβλεψη την έχει το υπουργείο Εσωτερικών, ενώ η «επιβολή, βεβαίωση και η είσπραξη τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υπέρ του Ταμείου» γίνεται υποχρεωτικά μετά από έγκριση, πέραν του περιφερειακού συμβουλίου, και του υπουργείου Εσωτερικών. Οι πόροι του ταμείου, εκτός άλλων, καθορίζονται από χρηματοδοτήσεις οι οποίες προσδιορίζονται μετά από απόφαση των υπουργείων Εσωτερικών και Ανάπτυξης και δεν είναι προκαθορισμένοι, δημιουργώντας νεφέλωμα στο σκοτεινό, λόγω κρίσης, αυτοδιοικητικό τοπίο ([www.et.gr](http://www.et.gr)).

Επιπλέον σε αυτή την κατεύθυνση της επίβλεψης επικεντρώνεται ο ρόλος τους όσων αφορά στην ανάπτυξη και τις δημόσιες επενδύσεις. Η παροχή στοιχείων προς καταγραφή και η απλή διατύπωση προτάσεων μέτρων για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων προς το υπουργείο Ανάπτυξης, απομακρύνει αρκετά τους περιφερειάρχες από τα φαινόμενα σπατάλης των προηγούμενων ετών. Στις πιο πολλές περιπτώσεις την υψηλή επίβλεψη την έχει το υπουργείο Ανάπτυξης, ενώ ο περιφερειάρχης αναλαμβάνει κατά κύριο λόγο την ευθύνη των γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Στο πλέον ισχυρό πρόσωπο κάθε νομού αναδεικνύεται ο τοπικός αντιπεριφερειάρχης, ο οποίος έχει αυξημένες αρμοδιότητες. Βάση του νόμου οι βασικές προτεραιότητες που αφορούν την καθημερινότητα του πολίτη, είτε πρόκειται για τις υπηρεσίες των νομαρχιών, είτε τη διαχείριση των σκουπιδιών, είτε τις παλιές



υγειονομικές υπηρεσίες των νομαρχιών. Ο ρόλος του αντιπεριφερειάρχη αναδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικός αφού η παύση ή η απομάκρυνσή του από τον περιφερειάρχη προβλέπεται ιδιαίτερα δύσκολη.

Τέλος, οι περιφέρειες ασκούν αρμοδιότητες που μέχρι πρόσφατα είχαν τα υπουργεία Υγείας, Παιδείας και Πολιτισμού, οι οποίες μεταφέρθηκαν με διατάγματα.

### **9.1: Ο «Καλλικράτης» στις πολεοδομίες**

Τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται σε περιοχές που δεν διέθεταν πολεοδομικό γραφείο και επίσης δεν βρίσκονται στην έδρα των νομών. Ουσιαστικά έχουν μπλοκάρει τόσο οι αιτήσεις για έκδοση νέων αδειών όσο και οι υποθέσεις για τις οποίες απαιτείται έγκριση από τις Επιτροπές Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ).

Σύμφωνα με τους δημάρχους, τα μεγαλύτερα προβλήματα προέκυψαν λόγω της έλλειψης προσωπικού. Συγκεκριμένα, κατά την πρώτη φάση της διαδικασίας μετάταξης, η αξιολόγηση δεν έγινε με τη δέουσα προσοχή, με συνέπεια οι αιρετές περιφέρειες να μετακινήσουν σε υπηρεσίες τους προσωπικό το οποίο –κάτω από κανονικές συνθήκες- θα έπρεπε να παραμείνει στις υπηρεσίες πολεοδομίας, που μεταφέρθηκαν στον πρώτο βαθμό (Μάρη Δημήτρη, 2011).

Η έλλειψη προσωπικού και η αδυναμία πρόβλεψης από τον νομοθέτη επιπλοκών κατά το μεταβατικό διάστημα έχουν μπλοκάρει χιλιάδες αιτήσεις πολιτών. Το πρόβλημα επιτείνεται, καθώς οι ΕΠΑΕ λειτουργούσαν σε επίπεδο νομαρχιών, με συνέπεια μετά την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου σε αρκετούς δήμους της περιφέρειας να υπάρχει πρόβλημα εγκρίσεων. Οι υπάλληλοι, οι οποίοι εργάζονται στις πολεοδομίες που μεταφέρθηκαν στους δήμους των πρωτεύουσών νομών, αρνούνται να μετακινηθούν σε δήμους της νέας περιφέρειας, προκειμένου να προβούν στους αναγκαίους ελέγχους.

#### **9.1.1: Τα προβλήματα στις πολεοδομίες**

Οι δήμαρχοι των περιοχών που έχουν πρόβλημα, αν και έχουν κινήσει τις διαδικασίες, προκειμένου να δημιουργήσουν πολεοδομικά γραφεία, αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες στην προσπάθεια στελέχωσής τους. Μάλιστα, ορισμένοι

καταφεύγουν στη λύση των μετατάξεων, προκειμένου να μπορέσουν να τις θέσουν άμεσα σε λειτουργία.

Η προσαρμογή στα «καλλικρατικά» δεδομένα χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα προβληματική, ενώ δεν αποκλείεται, αν συνεχιστούν οι επιπλοκές, να αναζητηθεί μια νέα νομοθετική παρέμβαση, ειδικά για τα ζητήματα και τις αρμοδιότητες των πολεοδομιών. Δεν είναι λίγες εκείνες οι πολεοδομικές υπηρεσίες, όπου σε ένα τμήμα ένας μηχανικός είναι προϊστάμενος του εαυτού του.

Ήδη, το ΥΠΕΚΑ έχει εκδώσει εγκύκλιο προς τις πολεοδομίες, όπου και επισημαίνει –μεταξύ άλλων- ότι το έργο τους δεν πρέπει να περιορίζεται στον δήμο της έδρας του νομού, αλλά να επεκτείνεται και στους υπόλοιπους δήμους της περιφέρειάς τους. Οι δήμαρχοι δεν πιστεύουν ότι μπορεί να λυθεί κάποιο ζήτημα με τον τρόπο αυτό, καθώς η γραφειοκρατική λογική και η έλλειψη προσωπικού αποτελούν έναν συνδυασμό, που συμβάλλει προς την κατεύθυνση της απραξίας.

Τα προβλήματα των πολεοδομιών έχουν κινητοποιήσει όχι μόνο τους δημάρχους, αλλά και τους βουλευτές και τους παραγωγικούς φορείς. Μεταξύ άλλων, το Τεχνικό Επιμελητήριο επεξεργάζεται πακέτο προτάσεων, με βασικό στόχο την επίλυση μιας σειράς από προβλήματα δυσλειτουργίας των πολεοδομικών γραφείων. Για παράδειγμα εκτιμά ότι οι πολεοδομίες θα πρέπει να περάσουν στις περιφέρειες και οι δήμοι να έχουν μόνο την ευθύνη ελέγχου.

Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, τυπικά οι δήμοι που δεν διαθέτουν οργανωμένες πολεοδομικές υπηρεσίες, μπορούν να ζητούν τη συνδρομή όμορων δήμων που διαθέτουν τις κατάλληλες δομές. Αυτό θα πρέπει να γίνεται έπειτα από εγκριτική απόφαση των δημοτικών συμβουλίων.

Προς το παρόν, αυτό έχει συμβεί σε ελάχιστες περιπτώσεις. Επίσης, ένα άλλο ζήτημα, που προκαλείται μετά την αλλαγή της εποπτεύουσας Αρχής, σχετίζεται με μια σειρά από όργανα, η σύνθεση των οποίων πρέπει να αναθεωρηθεί (Μάρη Δημήτρη, 2011).

## **9.2: Ο «Καλλικράτης» στις υπηρεσίες υγείας**

Οι υπάλληλοι των υπηρεσιών υγείας των νομαρχιών αλλά και εκείνων που μέχρι πρότινος άνηκαν στις Διοικητικές Υγειονομικές Περιφέρειες θα μεταταγούν σε αντίστοιχες υπηρεσίες των δήμων. Οι υπάλληλοι με τον ίδιο τρόπο θα μοιραστούν

στους δήμους, οι οποίοι με προεδρικό διάταγμα που αναμένεται θα αποδοθούν οι οικονομικοί πόροι που τους αναλογούν, αλλά και το προσωπικό.

### **9.3: Οικονομικές υπηρεσίες Περιφερειών**

Στις περιφέρειες μεταβιβάζονται όλες οι υπηρεσίες των υπουργείων, οι οποίες αφορούν στην περιφερειακή ανάπτυξη. Επίσης θα δημιουργηθεί σε κάθε περιφέρεια Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Σύμφωνα με το νόμο με απόφαση του περιφερειάρχη θα αποσπώνται στο περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις στην οικεία περιφέρεια. Με την ίδια διαδικασία θα καλύπτονται και οι θέσεις διευθυντών των ταμείων αυτών (Μπελεγρή Ανδρέα, 2010).

### **9.4: Δημοτικές εταιρείες**

Οι Δήμοι θα μπορούν να έχουν μόνο τέσσερα είδη εταιρειών: α) μία κοινωφελή επιχείρηση, β) μία δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α), γ) μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνενωμένους δήμους, και δ) μία δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ., εφόσον, επίσης, είχαν συσταθεί τέτοιες εταιρείες στους συνενωμένους δήμους. Στις περιπτώσεις που δύο οι περισσότεροι δήμοι από αυτούς που πλέον απαρτίζουν έναν «καλλικρατικό», είχαν ίδιες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις αυτές συγχωνεύονται. Οι υπάλληλοι μετατάσσονται στην επιχείρηση που προκύπτει και αν καλυφθούν οι θέσεις, κάποιοι από αυτούς θα μεταταχθούν σε άλλη θέση του δήμου. Η νέα δημοτική αρχή θα αποφασίζει για αυτές τις περιπτώσεις, ανάλογα με τις ανάγκες (Μπελεγρή Ανδρέα, 2010).

### **9.5: Νησιωτικές Περιφέρειες**

Στις περιπτώσεις των νησιωτικών περιφερειών πολλές από τις αρμοδιότητες των νομαρχιών μεταφέρονται επιπλέον, πέραν όσων θα ισχύσει για τους υπόλοιπους δήμους. Συγκεκριμένα οι υπάλληλοι που απασχολούνται μέχρι σήμερα σε συγκεκριμένους τομείς με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, θα γίνουν δημοτικοί υπάλληλοι. Οι τομείς αυτοί είναι: Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας, Φυσικών

Πόρων, Ενέργειας και Βιομηχανίας, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Έργων, Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος.

#### **9.6: Μητροπολιτικές Περιφέρειες**

Παρόμοια εξαίρεση για νομαρχιακούς υπαλλήλους έχει προβλεφθεί για τη μητροπολιτική Περιφέρεια Αθηνών και η μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης, της Περιφέρειας Μακεδονίας. Πέρα από τις αρμοδιότητες που έχουν οι υπόλοιπες Περιφέρειες συγκεκριμένες περιπτώσεις αποκτούν και κάποιες επιπλέον, οι θέσεις των οποίων θα καλυφθούν με υπαλλήλους που θα ανήκουν στο ήδη υπάρχον προσωπικό. Οι επιπλέον τομείς είναι: Περιβάλλοντος και Ποιότητας ζωής, Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικών Αναπλάσεων, Μεταφορών και Συγκοινωνιών, Πολιτικής Προστασίας και Ασφάλειας (Μπελεγρή Ανδρέα, 2010).

## ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το νομοσχέδιο «Καλλικράτης» θεσπίστηκε με σκοπό την μεταρρύθμιση της διοικητικής διαίρεσης της Ελλάδας, τις διοικητικές μονάδες, τον τρόπο εκλογής και τις αρμοδιότητές τους. Σαν αποτέλεσμα έχει την κατάργηση των νομαρχιών που ήταν δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την σύνταξη περιφερειών, καθώς και την συνένωση ή κατάργηση κάποιων δήμων.

Μερικές από τις βασικές αλλαγές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με την εφαρμογή του «Καλλικράτη» είναι οι παρακάτω:

Οι νομάρχες και οι δήμαρχοι συγκέντρωναν στο πρόσωπό τους σχεδόν το σύνολο των εξουσιών, ενώ τώρα δεν περιορίζεται η συγκέντρωση εξουσίας σ' ένα μόνο πρόσωπο ενισχύοντας έτσι τη συλλογική λειτουργία της εκάστοτε περιφέρειας ή δήμου η οποία πλέον αποτελείται από την εκτελεστική επιτροπή (περιφερειάρχης-αντιπεριφερειάρχης, δήμαρχος-αντιδήμαρχοι).

Οι αντινομάρχες ήταν αποκλειστικά θεματικοί, ενώ τώρα οι αντιπεριφερειάρχες αποκτούν τοπικές αρμοδιότητες. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η μέριμνα για τα ιδιαίτερα τοπικά ζητήματα. Αντίστοιχα, οι αντιδήμαρχοι είχαν αποκλειστικά αρμοδιότητες που τους μεταβίβαζε ο δήμαρχος ενώ τώρα έχουν τοπικές αρμοδιότητες ομοίως.

Η νομαρχιακή και η δημαρχιακή επιτροπή μετονομάζονται σε οικονομικές και αναβαθμίζονται ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου.

Μέχρι τώρα δεν υπήρχε η δυνατότητα πληροφόρησης των πολιτών γύρω από τα οικονομικά θέματα που αφορούσαν είτε τις νομαρχίες είτε τους δήμους. Πλέον, υποχρεώνονται να αναρτούν στις αντίστοιχες ιστοσελίδες τριμηνιαίες εκθέσεις για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του οικονομικού προϋπολογισμού.

Ως τώρα οι οικονομικές συναλλαγές με τους δήμους ήταν πολύπλοκες και χρονοβόρες, στο εξής όμως οι δήμοι συνεργάζονται με τράπεζες και άλλες κρατικές υπηρεσίες για να αυτοματοποιήσουν τις διαδικασίες.

Τέλος, τα γνωστά ως τώρα ΚΕΠ ενισχύονται και εκσυγχρονίζονται από τα δημοτικά e-ΚΕΠ, τα οποία ιδρύονται σε κάθε γειτονία και χωριό ανάλογα με τις ανάγκες των πολιτών.

Έτσι, με την εφαρμογή του νόμου «Καλλικράτη» οι τοπικές κοινωνίες διαθέτουν ισχυρή τοπική αυτοδιοίκηση με αρμοδιότητες που της επιτρέπουν να

επιλύει μόνη της όλα σχεδόν τα τοπικά προβλήματα καλύπτοντας έτσι τις ανάγκες του πληθυσμού για δημόσιες και κυρίως για κοινωνικές υπηρεσίες.

Παρ' όλα αυτά η εφαρμογή του νόμου από την θεωρία στην πράξη έχει να αντιμετωπίσει και να ξεπεράσει κάποια υπαρκτά προβλήματα όπως είναι η έλλειψη οικονομικών πόρων, η κατανομή αρμοδιοτήτων και η μείωση θέσεων εργασίας.

Στις περιφέρειες ενώ έχει ήδη αποφασιστεί η κατανομή οικονομικών πόρων από την κρατική περιφέρεια και τα υπουργεία η χρηματοδότηση θα αρχίσει μετά την 1<sup>η</sup> Ιουλίου του 2011.

Όσον αφορά τις αρμοδιότητες, το 60% περίπου αυτών πέρασαν στους δήμους, ενώ το 40% ανήκουν στις περιφέρειες και μερικές μεταφέρονται στο κράτος. Αυτές οι αλλαγές έχουν ήδη προκαλέσει προβλήματα σε πολεοδομίες νομών, στην αδειοδότηση διαφόρων επαγγελματιών καθώς και στην διαχείριση των απορριμάτων.

Στους αστικούς κυρίως δήμους η μαζική απόλυση των συμβασιούχων και η μη πρόσληψη μόνιμου προσωπικού έχει προκαλέσει σοβαρά προβλήματα λειτουργίας. Αυτό οδηγεί στην ανεργία χιλιάδων ανθρώπων.

Συμπερασματικά, χρειάζεται χρόνος για να τεθεί σε λειτουργία ο νέος νόμος, να διαπιστωθούν και να ξεπεραστούν τα εκάστοτε προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί από αυτές τις αλλαγές.

## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**

**ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΩΝ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»**

<b>Α/Α</b>	<b>ΝΟΜΟΣ</b>	<b>ΠΡΙΝ</b>	<b>ΜΕΤΑ</b>
1	ΕΒΡΟΥ	13	5
2	ΡΟΔΟΠΗ	12	4
3	ΞΑΝΘΗΣ	10	4
4	ΔΡΑΜΑΣ	9	5
5	ΚΑΒΑΛΑΣ	11	4
6	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α'	14	6
7	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Β'	31	8
8	ΣΕΡΡΩΝ	27	7
9	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	14	5
10	ΚΙΛΚΙΣ	12	2
11	ΠΕΛΛΑΣ	11	4
12	ΗΜΑΘΙΑΣ	12	3
13	ΠΙΕΡΙΑΣ	13	3
14	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	12	3
15	ΚΟΖΑΝΗΣ	19	4
16	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	15	3
17	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	15	2
18	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	41	8
19	ΑΡΤΑΣ	16	4
20	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	10	3
21	ΠΡΕΒΕΖΗΣ	9	3
22	ΛΑΡΙΣΗΣ	32	7
23	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	26	8
24	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	26	4
25	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	21	6
26	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	16	2
27	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	8	2
28	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	9	2
29	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	6	1



30	ΑΙΤΩΛΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	29	7
31	ΑΧΑΙΑΣ	23	5
32	ΗΛΕΙΑΣ	22	7
33	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	25	7
34	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	11	2
35	ΦΩΚΙΔΑΣ	12	2
36	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	20	6
37	ΕΥΒΟΙΑΣ	27	8
38	ΑΘΗΝΩΝ Α'	1	1
39	ΑΘΗΝΩΝ Β'	47	34
40	ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α'	10	8
41	ΠΕΙΡΑΙΩΣ Β'	8	5
42	ΑΝΑΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ	44	13
42	ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	12	5
43	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	15	6
44	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	16	4
45	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	23	5
46	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	31	6
47	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	22	5
48	ΛΕΣΒΟΥ	18	3
49	ΧΙΟΥ	10	3
50	ΣΑΜΟΥ	8	3
51	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	31	19
52	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	27	15
53	ΧΑΝΙΩΝ	25	7
54	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	12	5
55	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	26	8
56	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	9	4
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>		<b>1034</b>	<b>325</b>



## **ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:**

### **ΒΙΒΛΙΑ:**

Ζαφειρόπουλου Κώστα, 2005, **Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία; Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών**, Αθήνα, Κριτική ΑΕ εκδοτική, σελ:185-196

Τάτσου Νίκου, 1999, **Δημοσιονομική Αποκέντρωση**, Αθήνα, Τυπωθήτω εκδοτική, σελ:32-41,235-248

### **ΑΡΘΡΑ-ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:**

Δημήτρη Μάρη, 2011, Καλλικρατικό μπλάκ άουτ στις πολεοδομίες, **Ο κόσμος του επενδυτή**, έτος:9<sup>ο</sup>, αρ φύλ:461, σελ.12

Ανδρέα Μπελεγρή, 07/10/2010, ώρα ανάρτησης 12:15, Χιλιάδες μετατάξεις μέσα σε ένα μήνα φέρνει ο Καλλικράτης, **Πρώτο Θέμα**

Ανδρέα Μπελεγρή, 27/11/2010, ώρα ανάρτησης 20:07, Οι πρώτοι πονοκέφαλοι του Καλλικράτη, **Πρώτο Θέμα**

Δεμερτζίδου Κ. Αθανασίας, 2011, Καλλικράτης, **Το κουτί**, τεύχος 21, σελ.3  
07/06/2010, τεύχος 87Α, **ΦΕΚ**

### **ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:**

[www.e-aftodioikisi.gr](http://www.e-aftodioikisi.gr)

[www.kedke.gr](http://www.kedke.gr)

[www.ypes.gr](http://www.ypes.gr)

[www.kallikratis.gr](http://www.kallikratis.gr)

[www.ota.gr](http://www.ota.gr)

[www.eetaa.gr](http://www.eetaa.gr)

[www.ena.gr](http://www.ena.gr)

[www.kte.gr](http://www.kte.gr)

[www.zougla.gr](http://www.zougla.gr)

[www.google.gr](http://www.google.gr)

[www.yahoo.gr](http://www.yahoo.gr)

[www.ethnos.gr](http://www.ethnos.gr)

[www.tovima.gr](http://www.tovima.gr)

[www.el.wikipedia.org](http://www.el.wikipedia.org)

[www.et.gr](http://www.et.gr)

[www.protothema.gr](http://www.protothema.gr)

[www.naftemporiki.gr](http://www.naftemporiki.gr)

[www.inews.gr](http://www.inews.gr)

[www.ita.org.gr](http://www.ita.org.gr)

